

ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

MANAGEMENT STRATEGIES FOR THE PREPARATION OF
THAI HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS FOR THE ASEAN COMMUNITY

Miss Suntaree Wannapiro

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย
เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

โดย

นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา วัชรพลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศรีบรรณพิทักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รัตนานุกุล)

สุนทรี วรรณไพเราะ : ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน. (MANAGEMENT STRATEGIES FOR THE PREPARATION OF THAI HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS FOR THE ASEAN COMMUNITY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อ.ดร.ปิยพงษ์ สุขเมตติกุล, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช, 258 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ภาวะคุกคาม ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และพัฒนายุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน วิธีการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา จำนวน 148 แห่งโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย และวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยเทคนิค PNI ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการ ศึกษาแนวทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นเลิศ ในเอเชีย จำนวน 7 แห่ง และการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.25$) โดยด้านการผลิตบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$) ส่วนด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ($\bar{x} = 2.11$) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ($\bar{x} = 2.04$) และด้านการวิจัย ($\bar{x} = 2.00$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการผลิตบัณฑิต ($\bar{x} = 4.12$) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ($\bar{x} = 3.65$) ด้านการวิจัย ($\bar{x} = 3.61$) และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.58$) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม PNI = 6.19 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการวิจัย (PNI = 7.10) รองลงมา คือ ด้านการให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม (PNI = 6.39) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (PNI =6.20) และด้านการผลิตบัณฑิต (PNI =5.63) ตามลำดับ

ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบัณฑิตสู่สากลตามบริบทที่เป็นจริงจากหลากหลายมุมมอง (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการจัดการความรู้และการบริการสังคม และ (4) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในอาเซียน

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาลายมือชื่อนิติ
 สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5184264727 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : STRATEGY/ HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS/ ASEAN COMMUNITY

SUNTAREE WANNAPAIRO : MANAGEMENT STRATEGIES FOR THE PREPARATION OF THAI HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS FOR THE ASEAN COMMUNITY. ADVISOR : PIYAPONG SUMETTIKUL, Ph.D., CO-ADVISOR : PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D., 258 pp.

This research aimed to explore the current and desirables situations; analyze strengths, weaknesses, opportunities, and threats; and develop management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community. This research applied mixed method approach. The quantitative approach explored the current and desirables situations of management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community from 148 Thai higher education institutions by the questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and the technique called Priority Needs Index (PNI) was applied. The qualitative approach was undertaken by exploring the existing management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community from 7 Thai well-known higher education institutions in Asia by interviewing. The proposed strategies were verified by the experts.

The results showed that the current situations of management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community was rated at a low level ($\bar{X}=2.25$). Producing graduates was rated at average level ($\bar{X}=2.85$). The other was rated at low level; providing academic services to community ($\bar{X}=2.11$), preserving arts and culture ($\bar{X}=2.04$), and conducting researches ($\bar{X}=2.00$). The desirables situations of management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community was rated at high level ($\bar{X}=2.25$). Producing graduates was rated at average level ($\bar{X}=4.12$), providing academic services to community ($\bar{X}=3.65$), conducting researches ($\bar{X}=3.61$). From the analysis of Priority Needs Index, management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community turned out to be an average PNI=6.19; conducting researches (PNI=7.10), providing academic services to community (PNI=6.39), preserving arts and culture (PNI=6.20), and producing graduates (PNI=5.63).

Management strategies for the preparation of Thai higher education institutions for the ASEAN Community consisted of 4 strategies (1) produce graduates for global market, counting on authentic contexts observed from various perspectives (2) develop ASEAN-related research network (3) develop an information system regarding ASEAN, which aims towards managing knowledge and community; and (4) promote arts and culture in order to develop and enhance ASEAN connectivity.

Department : Educational Policy, Management and Leadership..... Student's Signature.....
 Field of Study : Educational Administration..... Advisor's Signature.....
 Academic Year : 2012..... Co-advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณา ของอาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบทุกท่าน ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษสิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รตะนานุกูล ที่ให้ความกรุณา ในการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างยุทธศาสตร์ และเข้าร่วมการ สันทนา กลุ่ม โดยเฉพาะ และคุณพรทิพย์ กาญจ นนิยต ผู้อำนวยการ มูลนิธิการศึกษาไทย- อเมริกัน (ฟูลไบรท์) ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่าง ยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณผู้ ให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะผู้บริหารของ สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 7 แห่งที่สละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขา วิชาบริหารการศึกษาและคณาจารย์คณะครุศาสตร์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ทักษะ ตลอดจนประสบการณ์อันมีค่า ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ ที่ปรึกษาขณะศึกษาระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งกรุณาช่วยชี้แนะและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องสาขาบริหารการศึกษา ขอขอบคุณคุณธรรมย์รวิวิท ดันติฤทธิพล ตลอดจนเพื่อนพี่น้องกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนวิจัย 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภชในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดีมา ณ โอกาสนี้

ด้วยคุณค่าและเป็นประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อกราบ บูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่แด่คุณพ่อประสิทธิ์ คุณแม่หวล วรรณไพเราะ ผู้สนับสนุนทุนทรัพย์ และเป็นกำลังใจที่สำคัญมาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ตอนที่ 1 ประชาคมอาเซียน.....	15
ตอนที่ 2 การอุดมศึกษา.....	21
ตอนที่ 3 การบริหารสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย.....	25
ตอนที่ 4 อุดมศึกษาไทยในบริบทของอาเซียนและนานาชาติ.....	34
ตอนที่ 5 ยุทธศาสตร์.....	56
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 76
ชั้นตอนที่ 1	การศึกษา กรอบแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน..... 77
ชั้นตอนที่ 2	การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน..... 77
ชั้นตอนที่ 3	การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของ ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อม สู่การเป็นประชาคมอาเซียน..... 81
ชั้นตอนที่ 4	การร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน..... 82
ชั้นตอนที่ 5	การประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน..... 84
ชั้นตอนที่ 6	การนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน..... 85
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 87
ตอนที่ 1	การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน..... 87
ตอนที่ 2	การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อม สู่การเป็นประชาคมอาเซียน..... 100

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 การร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน.....	124
ตอนที่ 4 การประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน.....	169
ตอนที่ 5 การนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน.....	175
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	182
สรุปผลการวิจัย.....	182
อภิปรายผลการวิจัย.....	189
ข้อเสนอแนะ.....	199
รายการอ้างอิง.....	203
ภาคผนวก.....	211
ภาคผนวก ก รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	213
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	219
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	246
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	253
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	258

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
2.1	สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	32
2.2	สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่มีนักศึกษาต่างชาติมากที่สุด.....	36
2.3	สมาชิกของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซีย.....	38
3.1	จำนวนสถาบันอุดมศึกษาแบ่งตามประเภทของสถาบัน.....	78
3.2	จำนวนการส่งและการตอบกลับแบบสอบถามของสถาบันอุดมศึกษา.....	80
3.3	จำนวนการส่งและการตอบกลับแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล.....	80
4.1	ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	88
4.2	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยภาพรวม.....	89
4.3	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต จำแนกเป็นรายข้อ.....	90
4.4	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย จำแนกเป็นรายข้อ.....	94
4.5	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จำแนกเป็นรายข้อ.....	96
4.6	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	98
4.7	สรุปลำดับความต้องการจำเป็นของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยภาพรวมทุกด้าน.....	101
4.8	ความต้องการจำเป็นของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการผลิตบัณฑิต จำแนกตามรายข้อ.....	102

ตารางที่	หน้า	
4.9	ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย จำแนกตามรายชื่อ.....	105
4.10	ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมจำแนกตามรายชื่อ.....	107
4.11	ความต้องการจำเป็น ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม จำแนกตามรายชื่อ.....	109
4.12	ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคม อาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต.....	111
4.13	ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคม อาเซียนด้านการวิจัย	116
4.14	ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคม อาเซียนด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม.....	119
4.15	ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคม อาเซียนด้านการ ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม.....	122
4.16	ประเด็นความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มี ความเป็นเลิศในเอเชีย.....	142
4.17	ความสอดคล้องของข้อมูล.....	146
4.18	ยุทธศาสตร์ (SO) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + โอกาส (Opportunities) ของการ บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต.....	147

ตารางที่	หน้า
4.19 ยุทธศาสตร์ (ST) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการบัณฑิต.....	148
4.20 ยุทธศาสตร์ (WO) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการผลิตบัณฑิต.....	159
4.21 ยุทธศาสตร์ (WT) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการผลิตบัณฑิต.....	150
4.22 ยุทธศาสตร์ (SO) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย.....	151
4.23 ยุทธศาสตร์ (ST) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย.....	152
4.24 ยุทธศาสตร์ (WO) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย.....	153
4.25 ยุทธศาสตร์ (WO) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย.....	154
4.26 ยุทธศาสตร์ (SO) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม.....	155
4.27 ยุทธศาสตร์ (ST) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม.....	156

ตารางที่	หน้า
4.28 ยุทธศาสตร์ (WO) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม.....	157
4.29 ยุทธศาสตร์ (WT) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม.....	158
4.30 ยุทธศาสตร์ (SO) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม.....	159
4.31 ยุทธศาสตร์ (ST) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม.....	160
4.32 ยุทธศาสตร์ (WO) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + โอกาส (Opportunities) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม.....	161
4.33 ยุทธศาสตร์ (WT) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + ภาวะคุกคาม (Treats) ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม.....	162
4.34 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการผลิตบัณฑิต.....	163
4.35 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการวิจัย.....	164
4.36 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์ จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม.....	165
4.37 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม.....	166
4.38 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1)	167

ตารางที่	หน้า
4.39 ผลการประเมินร่างยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียม ความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1) ในด้านความถูกต้องและความ ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของยุทธศาสตร์หลัก..	169
4.40 ผลการประเมินร่างยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียม ความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน(ร่าง 1) ในด้านความถูกต้องและความ ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของยุทธศาสตร์รอง .	170
4.41 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน(ร่าง2)	171
4.42 ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน	176

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 12
2.1	จำนวนนักศึกษาต่างชาติจำแนกตามประเภทสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2552... 34
2.2	จำนวนนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2548 - 2552..... 35
2.3	จำนวนนักศึกษาต่างชาติ จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2552..... 36
2.4	จำนวนนักศึกษาต่างชาติ จำแนกตามประเทศ ปี พ.ศ. 2552..... 37
2.5	ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในภาพรวม ปี พ.ศ. 2552..... 44
2.6	ผลสัมฤทธิ์ของอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2549..... 45
2.7	ทักษะด้านภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ปี พ.ศ. 2552.. 46
2.8	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี พ.ศ. 2550.. 47
2.9	การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของระบบการศึกษาปี พศ. 2552..... 48
2.10	การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2552..... 48
2.11	องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์..... 60
2.12	กระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์..... 61
2.13	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์..... 62
2.14	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์..... 64
2.15	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์..... 66
3.1	ขั้นตอนการวิจัย..... 86

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกันในภูมิภาค อำนวยความสะดวกเสรีภาพและความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกัน ประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติมอีก 5 ประเทศ ได้แก่ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และ กัมพูชา ตามลำดับ ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ (กรมอาเซียน, 2552)

หลายสิบปีที่ผ่านมา อาเซียน แสดงบทบาทในการรักษา เสถียรภาพ ส่งเสริม สันติภาพ ตลอดจนพัฒนาการด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมจนเป็นที่ประจักษ์แก่อนานาชาติ แต่ต่อมาด้วยสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาหลายอย่างที่เคยเป็นปัญหาภายในประเทศได้ขยายวงกว้างขึ้นเป็นปัญหาระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาสิ่งแวดล้อม โรคระบาด การก่อการร้าย ข้ามชาติ ผนวกกับ การพยายามเข้ามามีอิทธิพลของกลุ่มประเทศมหาอำนาจ รวมถึงความเสียหายทางเศรษฐกิจที่อาเซียนต้องเผชิญ โดยเฉพาะ “วิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย” ในปี 2540 ที่ได้สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย อย่างมาก ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ประเทศสมาชิก อาเซียนเห็นพ้องต้องกันว่าอาเซียนควร ปรับตัวครั้งใหญ่เพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาคีพรพรณ ตั้งตรงไพโรจน์, 2553; สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, 2553ก)

การปรับตัวครั้งสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน คือ การลงนามในเอกสารวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 (ASEAN Vision 2020) ในการประชุมอย่างไม่เป็นทางการของผู้นำอาเซียนเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2540 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการดำเนินการความร่วมมือในอาเซียน ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยตั้งเป้าหมายว่าภายในปี ค.ศ. 2020 อาเซียนจะเป็นวงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A

Concert of Southeast Asian Nations) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies) และมุ่งปฏิสัมพันธ์กับภายนอก (An Outward – Looking ASEAN) ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 6 ปี พ.ศ. 2541 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ที่ประชุมได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการตามวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 เพื่อใช้เป็นกรอบ ในการดำเนินความร่วมมือให้บรรลุเป้าหมายของการมีความมั่นคงทางการเมือง การรวมตัวทางเศรษฐกิจที่เหนียวแน่น และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร (กรมอาเซียน, 2550)

จากนั้นในปี พ.ศ. 2546 ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 ที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียน ได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 มีจุดประสงค์เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020) ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมือ รอบด้าน โดยในด้านการเมืองให้ จัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political- Security Community) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุข ด้วยการแก้ปัญหา โดยสันติวิธีและยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ภูมิภาคมีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ ส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรมให้ จัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ปี พ.ศ. 2550 ที่เมืองเซบู ประเทศ ฟิลิปปินส์ ผู้นำในกลุ่มประเทศอาเซียน ได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมให้แล้วเสร็จเร็วขึ้น กว่าเดิม 5 ปี คือ กำหนดให้เป็นประชาคมอาเซียนโดยสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2558 (กรมอาเซียน, 2550: สำนักงานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, 2552ก)

มีการกล่าวถึงบทบาทของการศึกษาในฐานะที่เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่ง ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน ได้ปรากฏรูปธรรมอย่างชัดเจนในปฏิญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ที่ได้ระบุถึงความสำคัญของการศึกษาในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 นอกจากนี้ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ในเดือนตุลาคม 2552 ยังได้เน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรองใน ปฏิญญาชะอำ- หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งในปฏิญญานี้ได้มีการ

ระบุดึงบทบาทของ การศึกษาในทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ บทบาทของภาค การศึกษาในเสาการเมืองและความมั่นคง บทบาทของภาคการศึกษาในเสาเศรษฐกิจ และ บทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม (สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ , 2553ก) ในเรื่องความสำคัญของการศึกษาสู่การเป็นประชาคมอาเซียนนั้น ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียนกล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่สุดที่จะทำให้ประชาชนในประเทศ สมาชิกอาเซียนมีความรู้ความเข้าใจในอาเซียน ดังนั้นการ ที่จะสร้างประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็ง ต้องให้การศึกษแก่ประชาชน (วรัยพร แสงนภาพวร, 2552)

ที่ผ่านมาหลายประเทศในอาเซียนได้มีการเตรียมการในการเพิ่มขีดความสามารถด้าน การศึกษาของประชาชนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว เช่น ประเทศสิงคโปร์มีการ ส่งเสริมให้นักเรี ยนตั้งแต่ระดับพื้นฐานให้มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้งานได้ใน ชีวิตประจำวันและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนภาษาที่ไม่ใช่ภาษาท้องถิ่นเป็นภาษาที่สาม ส่วนประเทศมาเลเซียมีการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็น ภาษาอังกฤษ ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์มีการจัดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ,2553ข) สำหรับประเทศไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด นโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศไทย เพื่อการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน 5 นโยบาย ประกอบด้วย นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน นโยบายที่ 3 การ พัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนัก ศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และนโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการ ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สำหรับใน ส่วนของการอุดม ศึกษาไทย นั้นได้ให้ความสำคัญในประเด็น การรวมตัวเป็น ประชาคมอาเซียน เป็นอย่างมาก เพราะถือ เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) ได้มีการฉายภาพอนาคต เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยระบุว่า การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายนักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ที่สะดวก ยิ่งขึ้น ซึ่งจะ เปิดโอกาสให้มีการศึกษาวิจัยและก ารพัฒนา หลักร่วมกัน เกิดการเรียนรู้อาหาระหว่าง ประเทศสมาชิก ตลอดจนการโอนย้ายหน่วยกิตข้าม สถาบันและประเทศ เมื่อใดที่มีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน การอุดมศึกษา จะกลายเป็นภาค

ธุรกิจขนาดใหญ่และไร้พรมแดน ระหว่างประเทศสมาชิก ดังนั้นการอุดมศึกษาจึงมีความ จำเป็นต้องปรับตัวและเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงหลัง การรวมตัวเป็นประชาคม อาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา , 2551ก, 2553ข)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ได้ ทำการ ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ระดมความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยยึดกรอบการพัฒนาของอาเซียน โดยเฉพาะการ รวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเป็นหลัก ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ สำนักงาน คณะกรรมการการ อุดมศึกษา ได้นำเสนอ ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคม อาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถ ของบัณฑิตให้มีคุณภาพในระดับสากล ซึ่งประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ คือ (1) พัฒนาสมรรถนะด้าน การใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้ในการทำงานได้ และ (2) พัฒนาสมรรถนะด้าน การประกอบวิชาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา ความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ (1) พัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล (2) ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับ อาเซียนในสถาบันอุดมศึกษา (3) พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีคุณภาพระดับสากล (4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับสากล (5) พัฒนาวิชาการและการวิจัยสู่ความเป็น เลิศ และ (6) พัฒนาระบบอุดมศึกษาแห่งอาเซียน และยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมบทบาทของ อุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ (1) ส่งเสริมบทบาทความเป็น ผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่เกี่ยวข้องกับสามเสาหลักในกาสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในเสาด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (2) สร้างความตระหนักในการรวมตัว เป็นประชาคมอาเซียนและบทบาทของอุดมศึกษาไทยในการพัฒนาประชาคมอาเซียนทั้งในด้าน บวกและด้านลบ (3) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาใน กลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน (4) พัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา , 2553ข)

จากข้อมูล งานวิจัย ที่ผ่านมามีงานวิจัยหลายเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาในบริบทของการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศทั้งในระดับ ภูมิภาคและระดับนานาชาติ เช่น การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของ

สถาบันอุดมศึกษาไทย การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรีทางการค้า การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก เป็นต้น (ธเนศ จิตสุทธิภากร, 2547; กนิษฐา นาวาร์ตน์, 2549; ต่อตระกูล อุบลวัตร, 2550; คำเพชร ภูริปัญญา, 2550) แต่ยังไม่พบว่าม้งานวิจัยใดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

เรื่องที่เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งสำหรับประเทศไทยในขณะนี้ คือ คนไทยจำนวนมากยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของอาเซียน ซึ่งสาเหตุนี้อาจเป็นอุปสรรคของประเทศไทยในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ผลสำรวจทัศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนของนักศึกษาในประเทศสมาชิกอาเซียน พบว่านักศึกษาไทยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของอาเซียนน้อยที่สุดในบรรดาประเทศสมาชิกทั้งหมด เช่น ในการสำรวจเกี่ยวกับความรู้ในการก่อตั้งอาเซียน ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษาไทยมีความรู้เรื่องนี้เพียงร้อยละ 27.5 โดยเป็นลำดับที่ 10 จากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ หนึ่งที่อาเซียน ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทย (วิวัฒน์ ศรีวิหค, 2553) นอกจากนี้ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษของคนไทย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ก็นับว่าอยู่ในระดับที่น่ากังวล เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียน แล้ว พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ของคนไทย อยู่ในอันดับต่ำกว่าหลายประเทศ เช่น สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย (IMD World Competitiveness Yearbook, 2009 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ตลอดจนเพื่อเป็นการนำ ยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติจริง ประกอบกับยังไม่ม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในด้านเตรียมตัวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และนำเสนอยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้สถาบันอุดมศึกษาไทยมีศักยภาพและพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร

2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร

3. ยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

3. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 148 แห่ง (ภาคผนวก ก)

2. วิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยศึกษาการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามกรอบพันธกิจหลักสี่ด้านของสถาบันอุดมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเน้นไปที่ การวางแผนยุทธศาสตร์เท่านั้น ไม่ได้รวมถึงการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ และการประเมินยุทธศาสตร์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจหลักสี่ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาไทย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสังกัดและกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปี พ.ศ. 2554 จำนวน 148 แห่ง

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) หมายถึง การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนโดยมุ่งเน้น ความร่วมมือหลัก 3 ด้าน ประกอบด้วย ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political- Security Community: APSC) หมายถึง ประชาคมที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุขโดยการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) หมายถึง ประชาคมที่มีเป้าหมายให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานอย่างเสรี

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ACSC) หมายถึง ประชาคมที่มุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และมีการส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียน หมายถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา

การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน หมายถึง การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ตมยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตในการแข่งขันในเวทีนานาชาติ การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาต่อการเกิดประชาคมอาเซียน และการส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน

AUN (ASEAN University Network) หรือเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เป็นการรวมตัวของมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความร่วมมือและความเป็นปึกแผ่นของนักวิชาการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางด้าน วิชาการและวิชาชีพในภูมิภาค และ การผลิตและส่งผ่านองค์ความรู้และข้อมูลด้านวิชาการเพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

SEAMEO RIHED (SEAMEO Regional Centre for Higher Education and Development หรือ ศูนย์ภูมิภาคของซีมีโอด้านการอุดมศึกษา และการพัฒนา เป็นศูนย์หนึ่ง ภายใต้ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization: SEAMEO) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาคที่มีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีระหว่างกันทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมในภูมิภาค มีสมาชิก 11 ประเทศ ประกอบด้วย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา บรูไน พม่า และติมอร์เลสเต และมีสมาชิกสมทบ 6 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา เยอรมนี และ สเปน นอกจากนี้ยังมี สมาชิกสมทบประเภทองค์การอีก 3 แห่ง คือ International Council for Open and Distance Education(ICDE) มหาวิทยาลัย Tsukuba ประเทศญี่ปุ่น และบริติช เคาน์ซิล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การบริหารสถาบันอุดมศึกษา ใช้แนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2549)

1.1 การผลิตบัณฑิต เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษา คณาจารย์ การจัดการเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การบริการการศึกษา การวัดผลการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

1.2 การวิจัย เกี่ยวข้องกับแผนงานวิจัย ผลงานวิจัย เครือข่ายความร่วมมือในการวิจัย และการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวิจัย

1.3 การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เกี่ยวข้องกับการให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน การให้คำปรึกษา การให้การอบรม การจัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ การทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามหรือเพื่อชี้แนะสังคม และการจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องสำหรับประชาชน

1.4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟูสืบสานพัฒนา และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม การเสริมสร้างความรู้ และการปรับใช้ศิลปวัฒนธรรมต่างประเทศ

2. การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ใช้แนวคิดจากยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ

2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพในระดับสากล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้ในการทำงานได้ และ 2) พัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบวิชาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย

มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่

1. ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การศึกษาระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา
2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา
3. ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนและความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และการวิจัยด้านอาเซียนศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา รวมทั้งการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน
4. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษาโดยสนับสนุนการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโลกทัศน์และเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยได้แสดงความสามารถในเวทีระดับนานาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอาเซียน รวมถึงกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน

2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล 2) ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษา 3) พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีคุณภาพระดับสากล 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับสากล 5) พัฒนาระบบวิชาการและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ และ 6) พัฒนาระบบอุดมศึกษาแห่งอาเซียน

มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกอบด้วย 11 มาตรการ ได้แก่

1. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับศาสตราจารย์ให้มากขึ้น

2. สร้างเครือข่ายด้านการวิจัยระหว่างศูนย์ความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา /หน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศและ ในอาเซียนในสาขาที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน

3. สนับสนุนทุนวิจัยระดับปริญญาเอก ทุนพัฒนาอาจารย์ และทุนสนับสนุนเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น ในการประชุมทางวิชาการระดับภูมิภาคและวารสารทางวิชาการในระดับนานาชาติ เป็นต้น

4. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่งานวิจัยของนักวิชาการไทยและอาเซียน

5. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน

6. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นสองภาษา เช่น ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

7. ส่งเสริม/สนับสนุน/จัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ชาวต่างประเทศที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญสูง เช่น ผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบลมาสอน บรรยาย และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่อุดมศึกษาไทย และ/หรือทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการอุดมศึกษาไทย

8. ส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยและสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบัน

9. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรวมทั้งการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น การเข้าใช้ห้องสมุด/ห้องปฏิบัติการ หอพัก นักศึกษานานาชาติ เป็นต้น

10. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นนานาชาติทั้งในกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตรและดำเนินกิจกรรมทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์

11. ส่งเสริมการสร้างความกลมกลืน (Harmonization) ของการอุดมศึกษาในอาเซียน โดยเฉพาะในด้านคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษาผ่านกลไกความร่วมมือระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เป็นต้น

2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่เกี่ยวข้องกับสามเสาหลักในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเสาด้าน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 2) สร้างความตระหนักใน การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและบทบาทของอุดมศึกษาไทยในการพัฒนาประชาคมอาเซียนทั้งในด้านบวกและด้านลบ 3) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และ 4) พัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 3 ประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่

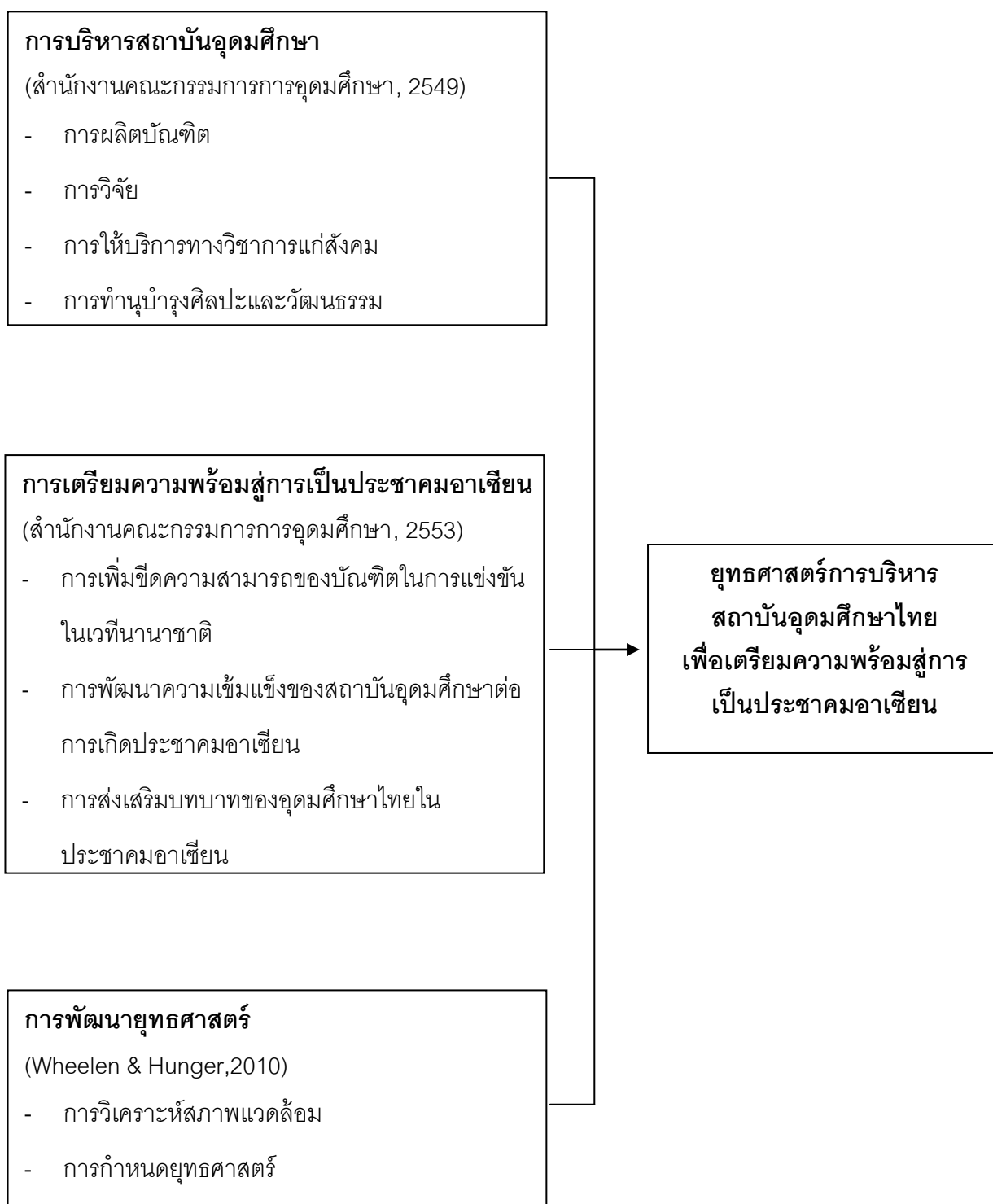
1. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและความเคลื่อนไหวในการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาแก่สถาบันอุดมศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมการสร้าง ความตระหนักในเรื่องเอกลักษณ์ของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ในหมู่ประชาชน ประชาคมอุดมศึกษาและเยาวชนอาเซียน
3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมการเพื่อใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ เช่น การระบาดของโรค ยาเสพติด และอาชญากรข้ามชาติ เป็นต้น
4. จัดทำ Mapping สถาบันอุดมศึกษาแกนหลักในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นความต้องการของเขตพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเชี่ยวชาญและตอบสนองต่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน
5. ส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทยไปสอน /วิจัย/ให้บริการวิชาการ /ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่สถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

3. การพัฒนายุทธศาสตร์ ดัดแปลงจากแนวคิดการบริหารยุทธศาสตร์ ของ Wheelen & Hunger (2010) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร และการกำหนดยุทธศาสตร์

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์กร ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร

3.2 การกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นการจัดทำแนวทางเชิงรุกในการบริหารงานให้สอดคล้องกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามขององค์กร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ระดับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้ทราบสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการดำเนินงาน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ การเป็นประชาคมอาเซียน และได้ทราบศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางการจัดการอุดมศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

ระดับปฏิบัติ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาได้ ทราบถึงแนวทางเชิงรุกในการบริหารสถาบัน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาได้ทราบถึงกิจกรรมที่ควรดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

- ความหมายและความเป็นมาของประชาคมอาเซียน
- เสาหลักของประชาคมอาเซียน
- กฎบัตรอาเซียน
- ปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการอุดมศึกษา

- ความหมายและขอบข่ายของการอุดมศึกษา
- จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา
- บทบาทหน้าที่ของการอุดมศึกษา
- ลักษณะสำคัญของการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

- พันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา
- มาตรฐานการอุดมศึกษา
- มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา
- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับอุดมศึกษาไทยในบริบทของอาเซียนและนานาชาติ

- การศึกษานานาชาติระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย
- เครือข่ายความร่วมมือระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน
- ความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาของไทยเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียน

- ผลสำรวจทัศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนของนักศึกษาในประเทศสมาชิกอาเซียน
- ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558
- ความเคลื่อนไหวของสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อบริบทการเป็นประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

- ความหมายของยุทธศาสตร์
- ระดับของยุทธศาสตร์
- ความหมายของการบริหารยุทธศาสตร์
- กระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- งานวิจัยในประเทศ
- งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 1.1 : ความหมายและความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ที่พระราชวังสราญรมย์ โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีต่างประเทศ อินโดนีเซีย) ตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย) นายนาซิโซ รามอส (รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์) นายเอส ราชารัตนัม (รัฐมนตรีต่างประเทศ สิงคโปร์) และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีต่างประเทศ ไทย) ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศที่ลงนามในปฏิญญากรุงเทพ ในเวลาต่อมาอาเซียนได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม โดยประเทศบรูไนเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 ในปี 2527 ประเทศเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 ในปี 2538 ประเทศลาวและพม่าเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกันในปี 2540 และสุดท้ายประเทศกัมพูชาเข้าร่วมเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 ในปี 2542

วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียนตาม ปฏิญญากรุงเทพ คือ การส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และ

การบริหาร การส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค การเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม การส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรมกับการวิจัยและส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนดำเนินการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม การเสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศและภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งสัญลักษณ์ของอาเซียน คือ รูปวงข้าว สีเหลืองบนพื้นสีแดงล้อมรอบด้วยวงกลมสีขาวและสีน้ำเงิน โดยที่ วงข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ สีเหลืองหมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและการมีพลวัติ สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และสีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง (กรมอาเซียน, 2552)

นับตั้งแต่วันที่ก่อตั้ง อาเซียนได้แสดงบทบาทในการธำรงรักษาและส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคงและความเจริญร่วมกันในภูมิภาค การมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องในการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างประเทศสมาชิก ตลอดจนพัฒนาการในเรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมจนเป็นที่ประจักษ์แก่นานาชาติ อาทิ บทบาทการสร้างบรรยากาศของสันติภาพและการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การช่วยแก้ปัญหา ความขัดแย้งในภูมิภาค การจัดตั้งเขตการค้าเสรี เป็นต้น แต่ต่อมาด้วยสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หลายประเทศต่างให้ความสำคัญในการรวมตัวกันในภูมิภาคเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ผวนกับปัญหาหลายอย่างที่เคยเป็นปัญหาในประเทศได้ขยายวงกว้างขึ้นเป็นปัญหาระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนการพยายามเข้ามามีอิทธิพลของกลุ่มประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา รวมถึงความเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่อาเซียนต้องเผชิญ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2540 อาเซียนประสบกับมรสุมหนักคือ วิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย ส่งผลให้อาเซียนต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น (สุภาคีพรธน ตั้งตรงไพโรจน์, 2553; สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553ก)

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่อาเซียนได้ดำเนินการเพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญกับสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต คือ การลงนามในเอกสารวิสัยทัศน์ ค .ศ. 2020 (ASEAN Vision 2020) ในการประชุมอย่างไม่เป็นทางการของผู้นำรัฐบาลอาเซียนเมื่อเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2540 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศ มาเลเซีย ซึ่งในเอกสารการลงนามได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการดำเนินการความร่วมมือในอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ตลอดจนความร่วมมือกับภายนอกภูมิภาค โดยตั้งเป้าหมายว่าภายในปี ค .ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) อาเซียนจะเป็นวงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies) และมุ่งปฏิสัมพันธ์กับภายนอก (An Outward – Looking ASEAN)

สำหรับ ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 15-16 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ที่ประชุมได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการตาม วิสัยทัศน์อาเซียน ค .ศ. 2020 หรือแผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Action Plan) สำหรับช่วง พ.ศ. 2542- 2547 เพื่อใช้เป็นกรอบความร่วมมือของอาเซียนในการดำเนินความร่วมมือให้บรรลุ เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงทางการเมือง การรวมตัวทางเศรษฐกิจอย่างเหนียวแน่น เสถียรภาพและประชากรที่มีคุณภาพที่ดีอย่างทั่วถึงตามเป้าหมายของวิสัยทัศน์อาเซียน

ในปี พ.ศ. 2546 ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้มีแนวคิดร่วมกันในการปรับระบบการทำงานของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพ การ ปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับภารกิจต่างๆ การจัดทำกฎบัตรอาเซียนเพื่อให้อาเซียนมีสภาพเป็น นิติบุคคล ตลอดจนการเป็น ประชาคมอาเซียน จึงนำไปสู่การลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความ ร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II) หรือ Bali Concord II ที่มี จุดประสงค์เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายใน ค .ศ.2020 โดยประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) คือ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ 2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้เห็นชอบให้เลื่อนเวลาในการรวมตัวเป็นประชาคม อาเซียนให้เร็วขึ้น โดยจากที่กำหนดไว้เดิมภายในปี ค .ศ.2020 (พ.ศ. 2563) เป็นภายในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) (กรมอาเซียน, 2550 : ออนไลน์)

ตอนที่ 1.2 : เสาหลักของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน หรือเรียกว่า 3 เสาหลัก ประกอบด้วย ประชาคม ความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนโดย มีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้ (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552ก)

1. ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community– ASC)
 มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมสันติภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค โดยเน้นแก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน โดยขอขยายการดำเนินงานของประชาคมความมั่นคงอาเซียนจะเกี่ยวข้องกับการใช้เอกสารทางการเมืองและกลไกของอาเซียนที่มีอยู่เดิมเพื่อเพิ่มศักยภาพแก้ไขปัญหาข้อพิพาทภายในภูมิภาคและต่อต้านการก่อการร้ายรูปแบบใหม่ ภายใต้ประชาคมความมั่นคงอาเซียนจะมีการริเริ่มกลไกใหม่ๆ ในการเสริมสร้างความมั่นคง ซึ่งรวมถึงการกำหนดมาตรฐานการป้องกันการเกิดข้อพิพาท การแก้ไขข้อพิพาท และการส่งเสริมสันติภาพภายหลังจากการเกิดข้อพิพาท นอกจากนี้จะดำเนินการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล ซึ่งที่ผ่านมาอาเซียนยังไม่ได้รับความร่วมมือด้านนี้

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC)
 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลก โดยขอขยายการดำเนินงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกี่ยวข้องกับการมุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยจะจัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นฐานการผลิต ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ CLMV) เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนา และช่วยให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมในกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน นอกจากนี้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะดำเนินการเพื่อ ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดการเงิน และตลาดเงินทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม ครอบคลุมความร่วมมือ ด้านกฎหมาย การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือ

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC)
 มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาเซียน โดยขอขยายการดำเนินงานของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจะอยู่ภายใต้แผนปฏิบัติการประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความร่วมมือในหลายสาขา เช่น ความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด การพัฒนาชนบท การขจัดความยากจน สิ่งแวดล้อม การศึกษา วัฒนธรรม สตรี สาธารณสุข โรคเอดส์ และเยาวชน เป็นต้น ทั้งนี้โดยมุ่งให้เกิดผลใน 4 ประเด็นหลัก คือ 1) การสร้างประชาคม

แห่งสังคมที่เชื้ออาทร 2) การแก้ไขผลกระทบต่องสังคมอันเนื่องมาจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ 3) การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง และ 4) การสร้างเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน (ASEAN Identity) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 1.3 : กฎบัตรอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียนคือทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553ก)

กฎบัตรอาเซียน ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 ส่งผลให้การดำเนินงานของอาเซียนเป็นไปภายใต้กฎหมายเดียวกัน กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วย ข้อบทต่างๆ 13 บท 55 ข้อ โดยมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดให้อาเซียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีประเด็นใหม่ที่แสดงความก้าวหน้าของอาเซียน ได้แก่ 1) การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน 2) การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนสอดส่องและรายงานการทำตามความตกลงของรัฐสมาชิก 3) การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิก 4) การให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎบัตรอย่างร้ายแรง 5) การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจได้หากไม่มีฉันทามติ 6) การส่งเสริมการบริการหรือกับระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ร่วม ซึ่งทำให้การตีความหลักการห้ามแทรกแซงกิจการภายในมีความยืดหยุ่นมากขึ้น 7) การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที 8) การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น และ 9) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน 2 ครั้ง ต่อปี จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละ 3 สาขาหลัก และการมีคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน เป็นต้น (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2551 ; สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553ก)

ตอนที่ 1.4 : ปฏิญญาชะอำ- หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนเริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 นอกจากนี้ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ณ ชะอำ หัวหิน ประเทศไทย วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ยังได้ย้ำถึงบทบาทสำคัญของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 โดยผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรองใน ปฏิญญาชะอำ- หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน (Cha-am Hua Hin Declaration on Strengthening Cooperation on Education to Achieve an ASEAN Caring and Sharing Community) ที่ได้มีการระบุถึงบทบาทของการศึกษาในทั้ง สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ บทบาทของภาคการศึกษาในเสาการเมืองและความมั่นคง บทบาทของภาคการศึกษาในเสาเศรษฐกิจ และ บทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552ข) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทบาทของภาคการศึกษาในเสาการเมืองและความมั่นคง ได้แก่ การสนับสนุนความเข้าใจและความตระหนักรู้เรื่องกฎบัตรอาเซียนผ่านหลักสูตรอาเซียนในโรงเรียน และเผยแพร่กฎบัตรอาเซียนที่แปลเป็นภาษาต่างๆ ของแต่ละชาติในอาเซียน การเน้นหลักการแห่งประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและค่านิยมในเรื่องแนวทางที่สันติภาพในหลักสูตรของโรงเรียน การสนับสนุนความเข้าใจและความตระหนักรู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อในภูมิภาคในหมู่อาจารย์ผ่านการฝึกอบรม โครงการแลกเปลี่ยนและการจัดตั้งข้อมูลพื้นฐานออนไลน์ และการจัดให้มีการประชุมผู้นำโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอในฐานะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นในภูมิภาคอาเซียนที่หลากหลาย

2. บทบาทของภาคการศึกษาในเสาเศรษฐกิจ ได้แก่ การพัฒนากรอบทักษะภายในประเทศของแต่ละประเทศสมาชิกเพื่อช่วยสนับสนุนการมุ่งไปสู่การยอมรับทักษะในอาเซียน การสนับสนุนการขับเคลื่อนของนักเรียน นักศึกษาโดยการพัฒนานโยบายการระดับภูมิภาคของอุปกรณ์สารสนเทศด้านการศึกษาที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจัดหาได้ การสนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในภูมิภาคอาเซียนผ่านกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะต้องดำเนินควบคู่ไปกับความพยายามในการปกป้องและปรับปรุงมาตรฐานทางด้านการศึกษาและวิชาชีพ การพัฒนามาตรฐานด้านอาชีพบนพื้นฐานของ

ความสามารถในภูมิภาคอาเซียนโดยมุ่งไปที่การสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกและตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

3. บทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การพัฒนาเนื้อหาสาระร่วมในเรื่องอาเซียนสำหรับโรงเรียน การเสนอให้มีหลักสูตรปริญญาด้านศิลปวัฒนธรรมอาเซียนในมหาวิทยาลัย การเสนอให้มีภาษาประจำชาติอาเซียนให้เป็นวิชาเลือกในโรงเรียน การสนับสนุนโครงการระดับภูมิภาคที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่เยาวชน เช่น การนำเที่ยวโรงเรียนอาเซียน โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาอาเซียน การประชุมเยาวชนอาเซียนด้านวัฒนธรรม การประชุมสุดยอดเยาวชนนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอาเซียน การประชุมเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการประกวดสุนทรพจน์ระดับเยาวชน การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีพในประเทศสมาชิกอาเซียนโดยการสนับสนุนการศึกษาสำหรับทุกคน การจัดให้มีการประชุมวิจัยทางด้านการศึกษาอาเซียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการวิจัยและพัฒนาในภูมิภาคให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยจากประเทศสมาชิกเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองในประเด็นและเรื่องที่เกี่ยวข้องของภูมิภาค การสนับสนุนความเข้าใจและการตระหนักรู้ในประเด็นและเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียนโดยการบูรณาการให้อยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนและการมอบรางวัลโรงเรียนสีเขียวอาเซียน การเฉลิมฉลองวันอาเซียน ในโรงเรียนผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลงชาติอาเซียน การจัดการแข่งขันเรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอาเซียน การจัดแสดงเครื่องหมายและสัญลักษณ์อื่นๆ ของอาเซียน การจัดค่ายเยาวชนอาเซียน เทศกาลเยาวชนอาเซียน และวันเด็กอาเซียน

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการอุดมศึกษา

ตอนที่ 2.1 : ความหมายและขอบข่ายของการอุดมศึกษา

วิจิตร ศรีสุอาน (2518) กล่าวว่า การอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่คนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว ในขณะที่การประถมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับเด็ก และการมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับวัยรุ่น ดังนั้นจึงมีผู้เรียกการศึกษาระดับอุดมศึกษาว่า การศึกษาระดับที่สาม (Tertiary education) หรือการศึกษาหลังมัธยมศึกษา (Post-secondary education) เพราะเป็นการศึกษาที่ต่อจากระดับมัธยมศึกษา ขอบข่ายของการอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ 1) ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอนุปริญญา ซึ่งใช้เวลาศึกษาประมาณ 2-3 ปี หลังจากมัธยมศึกษา 2) ระดับปริญญาตรี ใช้เวลาศึกษาประมาณ 4-5 ปี หลังจากมัธยมศึกษา โดยปกติหลักสูตรปริญญาตรี ใช้เวลาศึกษาประมาณ 4-5 ปี แต่ก็มีบาง

สาขาที่จัดหลักสูตร 5 ปี เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นต้น และ 3) ระดับสูงกว่าปริญญาตรีซึ่งเรียกว่าบัณฑิตศึกษา โดยปกติเป็นการศึกษาที่นำไปสู่ปริญญาโทหรือปริญญาตรีบัณฑิต แต่ในบางระบบอาจมีระดับการศึกษาในขอบข่ายของบัณฑิตศึกษาเพิ่มเติมขึ้น อย่างเช่นในประเทศไทยมีระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงซึ่งใช้เวลาศึกษาประมาณ 1 ปีหลังจากจบปริญญาตรีหรือในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา มีหลักสูตรในบางสาขาซึ่งเป็นหลักสูตรระหว่างปริญญาโทและปริญญาเอก (วิจิตร ศรีสอาน, 2518)

ตอนที่ 2.2 : จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2548) ได้ระบุถึงจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษาตามหลักสากลไว้ 3 ประการ คือ การสอน การวิจัย และการบริการชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **การสอน** จุดมุ่งหมายแรกและเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการอุดมศึกษา คือการอบรมสั่งสอนคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้วให้เป็นคนดีในสังคม ซึ่งในปัจจุบันเข้าใจกันในหน้าที่ของการผลิตบัณฑิต โดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาจะดำเนินการสอนเพื่อให้คนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ 1) เป็นคนที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบ มีความคิดอ่านสูงเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระทางปัญญา มองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง และของสังคมอย่างมีความหมายและมีคุณค่า มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มองการณ์ไกล 2) เป็นคนที่มีความรู้เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานหรือดำเนินการประกอบอาชีพเพื่อดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามแนวทางที่ดีในสังคม สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปจะสร้างคนให้ประกอบอาชีพระดับสูง เช่น ครู แพทย์ สถาปัตย์ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ ฯลฯ และ 3) เป็นคนที่จะสร้างสมความรู้และวัฒนธรรมของสังคมและของโลกได้

2. **การวิจัย** จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา คือ การวิจัยหรือการค้นคว้าบุกเบิกและแสวงหาความรู้ใหม่ในระยะแรก การวิจัยเป็นการสังเกตพิจารณาและให้เหตุผลเป็นหลักสำคัญต่อเมื่อการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ขยายตัวกว้างขวางขึ้น การวิจัยจึงเป็นเรื่องของการทดลองปฏิบัติการ และวิเคราะห์ข้อมูล ในปัจจุบันการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษามักจะครอบคลุมในประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้ 1) การวิจัยบริสุทธิ์ เพื่อสร้างความรู้ใหม่ เป็นการวิจัยเพื่อการวิจัยโดยแท้ ส่วนใหญ่จะดำเนินการวิจัยในคณะวิชาทางวิชาการ เช่น คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ เป็นต้น หรือในคณะวิชาชีพก็อาจจะมีการวิจัยเช่นนี้ด้วย 2) การวิจัยประยุกต์ เพื่อนำความรู้ไปใช้ ซึ่งโดยทั่วไปเรียกกันว่าเป็นการพัฒนา ศึกษาค้นคว้าเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นทั้งความรู้และการให้บริการ เช่น เครื่องไม้เครื่องมือ เป็นต้น และ 3)

การวิจัยเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงวิชาชีพแต่ละสาขาให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่สังคมให้ดีขึ้น บางครั้งเรียกการวิจัยประเภทนี้ว่าการวิจัยปฏิบัติการ

3. การบริการชุมชน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการและวิทยากร จึงควรใช้ประโยชน์นี้เพื่อสังคมอย่างเต็มที่ การบริการชุมชนโดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็นสี่ลักษณะคือ 1) การเผยแพร่ความรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สังคมได้รับการศึกษาเฉพาะและ การศึกษาทั่วไป 2) การร่วมให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาของสังคม 3) ให้บริการความรู้เพื่อประเมินผลการพัฒนาสังคม และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 2.3 : บทบาทหน้าที่ของการอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นส่วนประกอบสำคัญของสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากมีบทบาทหน้าที่เชิงปรัชญา เป็นสัญลักษณ์ทางปัญญาและความเจริญทางความคิด โดยทั่วไปแล้วสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทหน้าที่ 3 ประการคือ การให้การศึกษา การวิจัย และ การให้บริการทางวิชาการ (จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่นๆ, 2540) บทบาทและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา สามารถจำแนกได้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2520)

1. จัดโอกาสและสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามแนวทางของตนเอง ความเปลี่ยนแปลงในสังคม มีความรวดเร็วและซับซ้อนเกินกว่าที่จะกำหนดเป็นแนวทางได้ชัดเจน ค่านิยมและรูปแบบคุณธรรมแบบใดแบบหนึ่งไม่ได้คงอยู่ยืนยาวพอให้บุคคลยึดถือไปตลอดชีวิต สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค่านิยมและคุณธรรมในรูปแบบของการให้เหตุผล ให้ข้อเท็จจริงและข้อมูลต่างๆ อย่างกว้างขวาง

2. ส่งเสริมสมรรถภาพมนุษย์ในสังคมวงกว้าง สถาบันอุดมศึกษาไม่ควรผูกขาดการส่งเสริมความรู้ไว้เพียงคนกลุ่มน้อยเท่านั้นแต่ควรเปิดโอกาสอย่างยุติธรรมแก่ทุกคนในวงกว้าง การส่งเสริมสมรรถภาพในวงกว้างนี้ อาจทำได้หลายทางเช่น การศึกษาค้นคว้า การสอน การอบรม เป็นต้น

3. เป็นแหล่งวิทยาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด ในอดีตการศึกษาหาความรู้มักถูกจำกัดให้ศึกษาในขอบเขตหรือถูกอิทธิพลต่างๆ จำกัด ทำให้ค้นหาความรู้ได้ไม่เต็มที่ ด้วยเหตุนี้ความก้าวหน้าทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาจึงควรได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางแล ะไม่จำกัด ดังนั้นงานของสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นงานของการสร้างสมความรู้และบุกเบิกความรู้ใหม่ เพื่อส่งเสริมวิทยาการให้มีความก้าวหน้า ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่

4. เป็นอุปกรณืให้มีการประเมินผลเพื่อการพัฒนาสังคมและบุคคลสถาบันอุดมศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้มีการประเมินผลและมีการพัฒนาในสังคม เพราะสถาบันอุดมศึกษามีวิทยาการและวิทยาการพร้อมกว่าสถาบันอื่น ทั้งนี้ไม่ควรมีสูตรสำเร็จให้สังคม แต่ควรนำเสนอข้อมูล ความจริง และแนวคิดให้สังคมพิจารณาเลือกสรรและตัดสินใจเอง

5. ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจะนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมได้ต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวและสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงและสภาพจริง โดยดำเนินการผ่านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการชุมชน

ตอนที่ 2.4 : ลักษณะสำคัญของการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2548) ได้แบ่งลักษณะสำคัญของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาสามารถไว้สี่ประการดังต่อไปนี้

1. การประสานงาน สถาบันอุดมศึกษาประกอบขึ้นด้วยกลุ่มบุคคล กลุ่มวิชาและกลุ่มความสนใจตามงานและหน้าที่ต่างกันอย่างมาก การบริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่อาจที่จะสั่งหรือมอบหมายงานตามแบบของการบริหารโดยทั่วไปได้ เพราะลักษณะและจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ผลที่ได้รับย่อมแตกต่างกัน รูปแบบของการบริหารที่ดีที่สุดจึงควรเป็นการประสานงาน โดยให้คนแต่ละกลุ่มพิจารณาและปรึกษาหารือร่วมกันว่าควรจะดำเนินการอย่างไร การติดต่อดำเนินงานจึงควรเป็นเรื่องของความร่วมมือ และการทำงานร่วมกัน

2. องค์คณะบุคคล ด้วยเหตุที่สถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยกลุ่มวิชาและกลุ่มคนต่าง ๆ การตัดสินใจหรือการวางนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่อาจอาจกระทำโดยคนใดคนหนึ่งได้ เพราะถ้าคนใดคนหนึ่งตัดสินใจแล้วอาจจะไม่เข้าใจปัญหาหรือไม่สามารถแก้ปัญหาของคนอื่น ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพแล้ว การตัดสินใจในแต่ละเรื่องจะโยงไปถึงเนื้อหาและหลักการเฉพาะของแต่ละวิชาชีพด้วย อำนาจตัดสินใจ อำนาจการวางนโยบายในระดับอุดมศึกษาจึงควรเป็นของกลุ่มบุคคลที่ประกอบไปด้วยคนจากกลุ่มต่างๆ ร่วมกันคิดพิจารณา

3. การกระจายอำนาจ การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยว ข้องกับการกระจายอำนาจโดยกระจายงานออกไปตามความเหมาะสมและความสามารถเฉพาะกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปจะมีผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอยู่แล้ว จึงควรใช้ประโยชน์จากกลุ่มผู้รู้ร่วมดำเนินงาน แก้ไขปัญหาและสร้างความก้าวหน้าให้แก่สถาบัน อนึ่งการกระจายภายใน

ระดับอุดมศึกษาซึ่งหมายถึง การกระจายความรับผิดชอบ และการตัดสินใจดำเนินงานให้กับกลุ่มที่รู้เรื่องนั้นๆอย่างดีที่สุดอีกด้วย

4. อิสระในการบริหารงาน การบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาจะสำเร็จผลได้เต็มที่ต่อเมื่อสถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการบริหารงานของตนเอง ความเป็นอิสระในที่นี้ครอบคลุมถึงการวางนโยบาย การบริหาร และการตัดสินใจควรจะสามารถเสร็จสิ้นในสถาบันนั้นๆ โดยไม่ต้องขึ้นตรงต่อหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะงานแตกต่างออกไป แต่ในสภาพที่การจัดสรรงบประมาณยังต้องพึ่งพาแหล่งเงินภายนอกนั้น บทบาทในการจัดสรรด้านนี้ควรเป็นบทบาทร่วมกันและจัดสรรเป็นกัน อนุมากกว่ารายละเอียด เพราะจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่มีความคล่องตัวเท่าที่ควร

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตอนที่ 3.1 : พันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลักที่สำคัญ 3 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา , 2549) และมีพันธกิจอย่างน้อยอีก 5 ประการที่จะสนับสนุนให้การขับเคลื่อนพันธกิจหลักบรรลุเป้าหมายได้ คือ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ 2) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 3) การบริหารและการจัดการ 4) การเงินและงบประมาณ และ 5) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ซึ่งพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนจะต้องทำงานเชื่อมโยงบูรณาการทุกเรื่องเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงจะส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพได้ โดยรายละเอียดของแต่ละพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษามีดังนี้(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2553ก)

1. การผลิตบัณฑิต การผลิตบัณฑิตถือเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของ

สถาบันอุดมศึกษา พันธกิจนี้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย การมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือรวมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

องค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น อุปกรณ์การศึกษา สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา การ

วัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา ตลอดจน องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร

2. การวิจัย สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกัน ขึ้นกับสภาพแวดล้อมและ ความพร้อมของแต่ละสถาบัน การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

3. การบริการทางวิชาการแก่สังคม สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

4. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาดังนั้น โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสานพัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

ตอนที่ 3.2 : มาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรฐานการอุดมศึกษาจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐาน 2 มาตรฐาน ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล 2) บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และ 3) บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

การบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ และ 2) มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุนมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการ

ประเมิน และใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน 2) มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและทรัพยากรของประเทศไทยที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตามศักยภาพของประเภทสถาบันมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ 3) มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคม และประเทศชาติ และ 4) มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้
ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ได้แก่ 1) มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่น และเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้ และ 2) มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการหลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่ายและหลักการประสานความร่วมมือรวมพลังอันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

ตอนที่ 3.3 : มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วยมาตรฐาน 2 มาตรฐาน ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

1. มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และ ด้านการบริหารจัดการ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1) **ด้านกายภาพ** สถาบันอุดมศึกษามีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของอาคารเรียนที่ดี มีห้องครบทุกประเภท พื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทุกประเภทมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนักศึกษาในแต่ละ

หลักสูตร และจำนวนนักศึกษาตามแผนการรับนักศึกษา ตามเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยอาคาร โดยประมาณ รวมทั้งต้องจัดให้มีห้องสมุดตามเกณฑ์มาตรฐาน มีครุภัณฑ์ประจำอาคาร ครุภัณฑ์ การศึกษา และคอมพิวเตอร์จำนวนเพียงพอต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้ อาคารและบริเวณอาคาร จะต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะหรือความจำเป็นอย่างอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

2) **ด้านวิชาการ** สถาบันอุดมศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติ ภารกิจด้านวิชาการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิต บัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของประเทศและผู้ใช้บัณฑิตโดยรวม มีหลักประกันว่าผู้เรียนจะ ได้รับการบริการการศึกษาที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สถาบันต้องมีการบริหาร วิชาการที่มีคุณ ภาพ ประสิทธิภาพประสิทธิผลทั้งในด้านการวางแผนรับนักศึกษาและการผลิต บัณฑิต การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล การเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียน การสอน และการพัฒนาปรับปรุงการบริหารวิชาการ

3) **ด้านการเงิน** สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมด้านการเงิน ทั้งงบการเงินรวม และงบที่จำแนกตามกองทุน มีแผนการเงินที่มั่นคง เป็นหลักประกันได้ว่าสถาบันจะสามารถจัด การศึกษาได้ตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและผู้ให้บริการอุดมศึกษา สถาบันมีการจัดทำรายงานการเงิน ที่แสดงถึงการได้มาของรายได้ รายรับ การจัดสรร การใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงเป็นธรรม อย่างชัดเจน รวมทั้งการนำรายได้ไปลงทุนภายใต้การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีระบบการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการใช้เงินทุกประเภท และมีระบบการ ติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรทุกระดับ

4) **ด้านการบริหารจัดการ** สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมีสภาสถาบันทำหน้าที่กำกับนโยบาย การ ดำเนินการตามแผน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการ ที่จัดให้กับนักศึกษาและบุคลากรทุกระดับ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการ ดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการเผยแพร่ผลการ กำกับ การดำเนินงานของสภาสถาบันและการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคม ภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วย หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

2. **มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา** ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านดังนี้

1) **ด้านการผลิตบัณฑิต** สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบันตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อเสนอแนะที่ชัดเจน เผยแพร่ต่อสาธารณชนในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

2) **ด้านการวิจัย** สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ และภายใต้ จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผนงบประมาณ มีการบริหาร จัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน

3) **ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม** สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการให้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการแก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้ สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่าหรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

4) **ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม** สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถ

นำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนาและเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน

ตอนที่ 3.4 : กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ในปี พ.ศ. 2552 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้โดยคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยตามประกาศ ฉบับนี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิตามระดับคุณวุฒิของแต่ละสาขา/สาขาวิชา โดยจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร โดยมีตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์การประเมินตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิตามระดับคุณวุฒิของสาขา / สาขาวิชานั้น ๆ และสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรที่จะรับนักศึกษาใหม่เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไปตามประกาศนี้ สำหรับหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่แล้วต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับประกาศนี้ภายในปีการศึกษา 2555 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจะช่วย อำนวยความสะดวก ในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน เพราะจะเป็นหลักประกันให้คุณวุฒิหรือปริญญาของ

สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้ในสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ

ตอนที่ 3.5 : สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ทั้งหมด 167 แห่ง (ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2554) ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 79 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 69 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน จำนวน 19 แห่ง (สุเมธ แย้มมนู่น, 2553) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	
- สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	14
- สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	16
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ	40
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	9
- วิทยาลัยชุมชน	19
รวม	98
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	
- มหาวิทยาลัยเอกชน	40
- วิทยาลัยเอกชน	22
- สถาบันเอกชน	8
รวม	70
รวมทั้งสิ้น	168

ที่มา: สุเมธ แย้มมนู่น (2553)

1. **สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ** ปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 98 แห่ง แบ่งออกเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 14 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในระบบราชการ 16 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง และ

วิทยาลัยชุมชน 19 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา . 2551ค.; สุเมธ แย้มมนุญ, 2553) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่ได้อยู่ในระบบราชการ มีสถานะเป็น นิติบุคคล สามารถพัฒนาระบบบริหารและจัดการของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ สถาบันอุดมศึกษา ทุกแห่งจะมีพระราชบัญญัติของตนเอง โดยจะมีสภามหาวิทยาลัยซึ่งถือเป็นองค์กรสูงสุด ที่ได้รับการกระจายอำนาจและถ่ายโอนอำนาจการบริหารจัดการจากคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานกลางระดับชาติ ทำหน้าที่กำหนดและกำกับนโยบายรวมทั้งกำกับดูแลการบริหารจัดการให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2551) ปัจจุบันประเทศไทยมี สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐจำนวน 14 แห่ง (ภาคผนวก ก) โดยในจำนวนนี้มี 4 แห่งที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยพะเยา นอกจากนั้นเป็น สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐโดยการแปรสภาพด้วยผลของกฎหมาย (ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งประเทศไทย, 2554 : ออนไลน์)

1.2 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐที่อยู่ในระบบราชการ ปัจจุบันประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยรัฐ จำนวน 16 แห่ง (ภาคผนวก ก)

1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ .ศ. 2547, 2547) ปัจจุบันประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 40 แห่ง (ภาคผนวก ก)

1.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง มหาวิทยาลัยด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จวิชาศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548, 2548) ปัจจุบันประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง (ภาคผนวก ก)

1.5 วิทยาลัยชุมชน หมายถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ในการจัดฝึกอบรมเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังบุคคลที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน เป็นสถาบันที่รองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ปัจจุบันประเทศไทยมีวิทยาลัยชุมชนจำนวน 19 แห่ง

2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

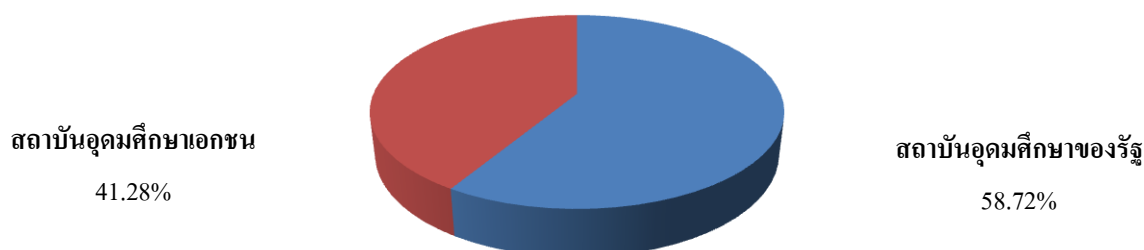
ปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 69 แห่ง แบ่งออกเป็น มหาวิทยาลัยเอกชน 40 แห่ง วิทยาลัยเอกชน 21 แห่ง และสถาบัน 8 แห่ง (ภาคผนวก ก)

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 148 แห่ง โดยไม่รวมวิทยาลัยชุมชนซึ่งจัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับอุดมศึกษาไทยในบริบทของอาเซียนและนานาชาติ

ตอนที่ 4.1 : การศึกษานานาชาติระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

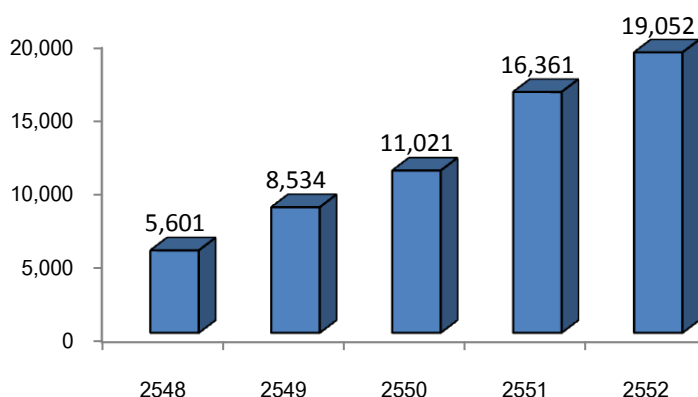
จากการสำรวจข้อมูลนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2551 ถึง เดือนกรกฎาคม 2552 พบว่ามีนักศึกษาต่างชาติรวมทั้งสิ้น จำนวน 19,052 คน จากสถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาต่างชาติจำนวน 103 แห่ง ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 64 แห่ง มีนักศึกษาต่างชาติจำนวน 11,187 คน หรือร้อยละ 58.72 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 39 แห่ง มีนักศึกษาต่างชาติจำนวน 7,865 คน หรือร้อยละ 41.28 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553ค)

ภาพที่ 2.1 จำนวนนักศึกษาต่างชาติจำแนกตามประเภทสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2552

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553ค)

จากการเปรียบเทียบนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทยระหว่างปีพ.ศ. 2548- 2552 พบว่า นักศึกษาต่างชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก นักศึกษาต่างชาติจำนวน 5,601 คน ในปี 2548 เป็น 19,052 คน ในปี 2552 (ดังแผนภูมิในภาพที่ 2.2)

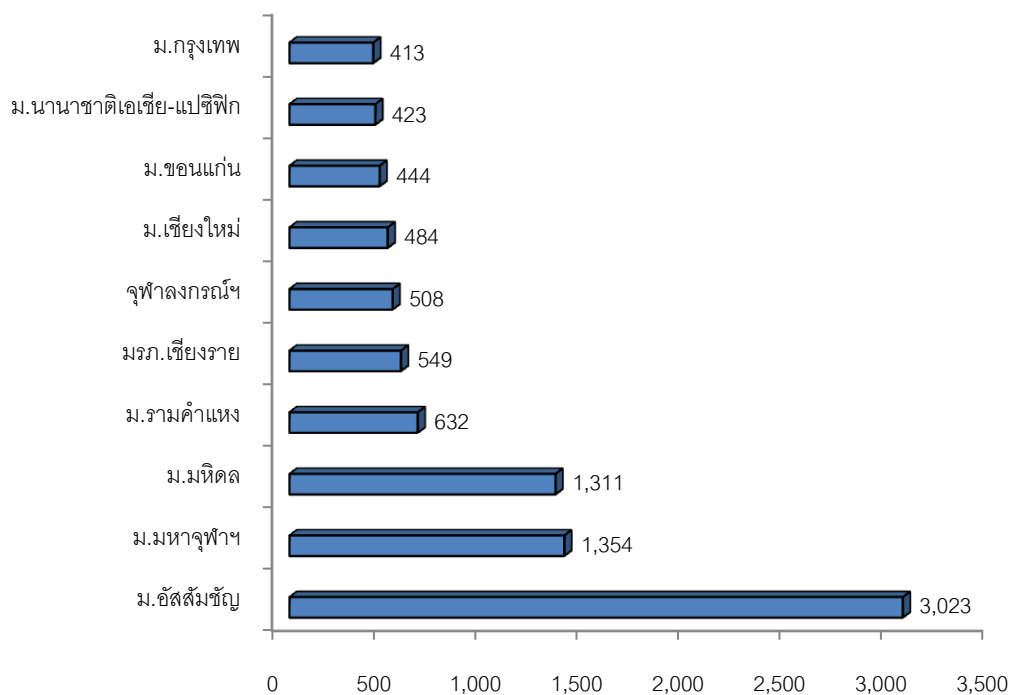
ภาพที่ 2.2 จำนวนนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2548- 2552

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553ค)

1. สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ

สถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่เปิดหลักสูตรนานาชาติ ในปี 2552 มีจำนวน 103 สถาบัน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีนักศึกษาต่างชาติศึกษามากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีนักศึกษาต่างชาติจำนวน 1,345 คน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีนักศึกษาต่างชาติศึกษามากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีนักศึกษาต่างชาติจำนวน 3,023 คน สถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาต่างชาติศึกษาอยู่มากที่สุด เรียงลำดับมากที่สุด 10 ลำดับแรก ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (15.87%) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (7.11%) มหาวิทยาลัยมหิดล (6.88%) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (3.32%) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (2.88%) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2.67%) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2.54%) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2.33%) มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก (2.22%) และ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2.17%)

จากการเปรียบเทียบนักศึกษาต่างชาติระหว่างปี พ .ศ 2548 - 2552 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาต่างชาติอยู่มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ภาพที่ 2.3 จำนวนนักศึกษาต่างชาติ จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2552

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553ค: 15)

ตารางที่ 2.2 สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่มีนักศึกษาต่างชาติมากที่สุด

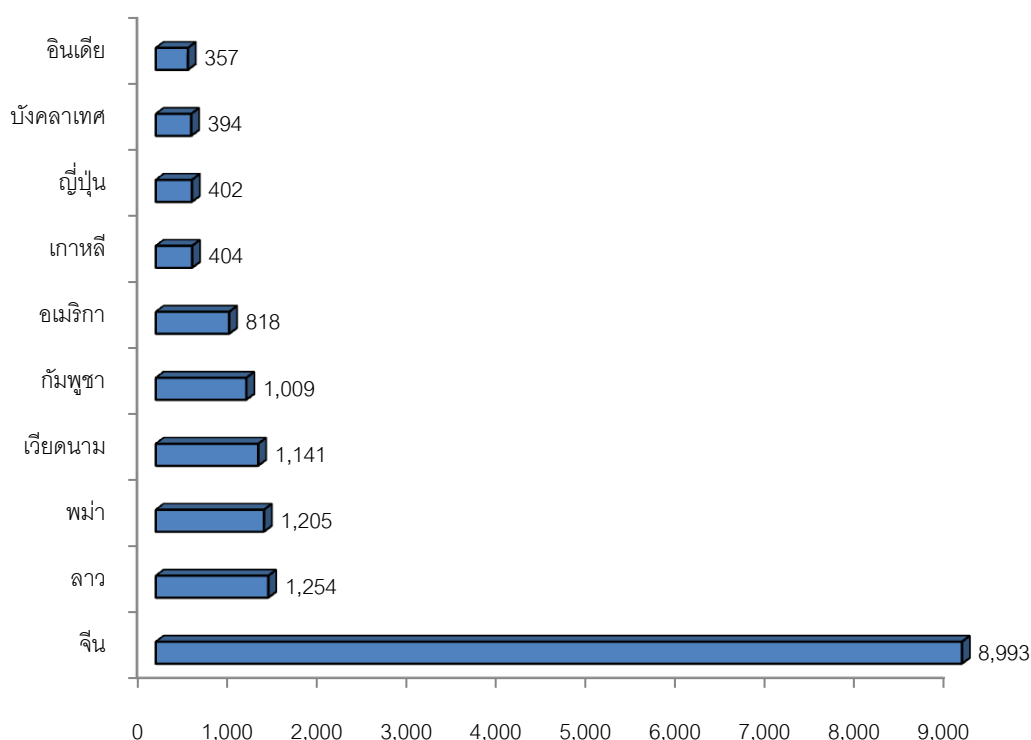
ลำดับ	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
1	ม.อุตรดิตถ์ (2,248 คน)	ม.อุตรดิตถ์ (2,406 คน)	ม.อุตรดิตถ์ (2,838 คน)	ม.อุตรดิตถ์ (2,558 คน)	ม.อุตรดิตถ์ (3,023 คน)
2	ม.มหิดล (476 คน)	ม.มหิดล (734 คน)	ม.มหิดล (860 คน)	มหาจุฬาลงกรณ์ (1,329 คน)	มหาจุฬาลงกรณ์ (1,354 คน)
3	จุฬาลงกรณ์ฯ (243 คน)	จุฬาลงกรณ์ฯ (419 คน)	จุฬาลงกรณ์ฯ (651 คน)	ม.มหิดล (1,069 คน)	ม.มหิดล (1,311 คน)
4	ม.เว็บบสเตอร์ (217 คน)	ม.ธรรมศาสตร์ (397 คน)	วิทยาลัยมิชชั่น (422 คน)	ม.บูรพา (591 คน)	ม.รามคำแหง (632 คน)
5	ม.เกษตรศาสตร์ (179 คน)	วิทยาลัยมิชชั่น (365 คน)	ม.ธรรมศาสตร์ (308 คน)	วิทยาลัยมิชชั่น (487 คน)	ม.ราชภัฏวชิรเวศน์ (549 คน)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553ค: 9)

2. นักศึกษาต่างชาติในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2552 นักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยมากที่สุด คือ นักศึกษาจากประเทศจีน รองลงมาคือ ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบนักศึกษต่างชาติที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย ระหว่างปีพ.ศ. 2548- 2552 พบว่านักศึกษต่างชาติที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยมากที่สุด คือ นักศึกษาจากประเทศจีน

ภาพที่ 2.4 จำนวนนักศึกษาต่างชาติ จำแนกตามประเทศ ปี พ.ศ. 2552

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553ค: 15)

ตอนที่ 4.2 : เครือข่ายความร่วมมือระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน

1. เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network : AUN) เป็นการรวมตัวของมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2538 ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยสมาชิก 26 มหาวิทยาลัย (จำนวนสมาชิก ณ ปี 2553) โดยประเทศบรูไนมีมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก 1 แห่ง กัมพูชา 2 แห่ง อินโดนีเซีย 4 แห่ง ลาว 1 แห่ง มาเลเซีย 4 แห่ง พม่า 2 แห่ง ฟิลิปปินส์ 3 แห่ง สิงคโปร์ 3 แห่ง ไทย 4 แห่ง และ เวียดนาม 2 แห่ง (รายละเอียดในตารางที่ 2.3) สำหรับประเทศไทย มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ASEAN University Network, 2010) เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน หรือ AUN มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความร่วมมือและความเป็นปึกแผ่นของนักวิชาการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางด้านวิชาการและวิชาชีพในภูมิภาค และการผลิตและส่งผ่านองค์ความรู้และข้อมูลด้านวิชาการเพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (นันทนา คชเสนี , 2552) ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพและเป็นที่ตั้งถาวรของสำนักงานเลขาธิการเครือข่าย (AUN Secretariat: AUNS) ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการอำนวยการ ปัจจุบันรองศาสตราจารย์ ดร.นันทนา คชเสนี เป็นผู้อำนวยการบริหารและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553ข)

นับตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน AUN ได้ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือด้านอุดมศึกษาของภูมิภาค โดยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ การจัดประชุมเชิงวิชาการ การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการทำวิจัยร่วม การเดินทางไปทัศนศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ซึ่ง ได้แก่ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป รัสเซีย และอินเดีย การมอบทุนการศึกษา ตลอดจนการจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการและจดหมายข่าว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553ข)

ตารางที่ 2.3 สมาชิกของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

ประเทศ	สถาบัน
 บรูไน	Universiti Brunei Darussalam
 กัมพูชา	Royal University of Phnom Penh Royal University of Law and Economics
 อินโดนีเซีย	Universitas Indonesia Universitas Gadjah Mada Institut Teknologi Bandung Universitas Airlangga
 ลาว	National University of Laos

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ประเทศ	สถาบัน
 มาเลเซีย	Universiti Malaya Universiti Sains Malaysia Universiti Kebangsaan Malaysia Universiti Putra Malaysia
 พม่า	University of Yangon Yangon Institute of Economics
 ฟิลิปปินส์	Ateneo de Manila University De La Salle University University of the Philippines
 สิงคโปร์	National University of Singapore Nanyang Technological University Singapore Management University
 ไทย	Burapha University Chulalongkorn University Mahidol University Chiang Mai University
 เวียดนาม	Vietnam National University, Hanoi Vietnam National University, Ho Chi Minh City

ที่มา: ASEAN University Network, 2010

กิจกรรมของAUN ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนประกอบด้วย การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือห้องสมุดออนไลน์ การจัดทำเว็บไซต์ของเครือข่ายฯ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน การจัดทำหลักสูตร e-learning โดยเริ่มจากการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้สมาชิกสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารทางวิชาการอาเซียน กิจกรรมสำคัญอีกอย่างหนึ่งของ AUN ในการส่งเสริมการเป็นประชาคมอาเซียน คือ การริเริ่มจัดทำ ระบบเทียบโอน หน่วยกิตระดับภูมิภาค ASEAN Credit Transfer System Pilot Project (ACTS) เพื่อกระชับความร่วมมือของการอุดมศึกษาในภูมิภาค และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยให้นักศึกษาสามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันได้ ทั้งนี้

โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการเป็น 2 ช่วง โดยช่วงที่ 1 (ระหว่างปี 2554-2556) เป็นช่วงทดลองระบบกับมหาวิทยาลัยสมาชิกเครือข่าย และช่วงที่ 2 (ระหว่างปี 2557- 2558) จะปรับใช้ กับมหาวิทยาลัยอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกเครือข่ายทั้งนี้ทาง AUN จะหารือร่วมกับศูนย์ภูมิภาคของซีมีโอด้านการอุดมศึกษาและการพัฒนา (SEAMEO RIHED) เพื่อกำหนดมาตรฐานการทำงานร่วมกันต่อไป นอกจากนี้ยังมี โครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยสมาชิก (AUN Distinguished Scholars Programme) ซึ่งเปิดโอกาสในการเรียนรู้ การฝึกอบรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และกา ารพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอน ร่วมกับมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ

AUN ได้พัฒนาและจัดสร้างหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาโดยร่วมมือกับ East-West Center และ สถาบันเอเชีย-ยุโรป มหาวิทยาลัยมาลาया ทั้งนี้ได้ร่วมมือจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร เมื่อเดือนกันยายน ปี 2552 และในที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการหลักสูตรอาเซียนศึกษาขึ้น โดยกำหนดให้มีแผนพัฒนาคุณภาพบุคลากร ทางการศึกษาในปี 2553 และเริ่มทดลองระบบการเรียนภาคฤดูร้อน และให้นักศึกษาสามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ในปี 2554 นอกจากนี้ AUN ยังสืบสานโครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียนและริเริ่มกิจกรรม AUN Educational Forum and Young Speaker Contest เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีเวทีในการแสดงความสามารถด้านวาทศิลป์ การแสดงออกทางด้านความคิด รวมถึงการแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวกับอาเซียน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติและของภูมิภาคในอนาคต และนอกจากจะส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคแล้ว AUN ยังเน้นกระชับความร่วมมือกับภูมิภาคอื่นและองค์กรด้านการศึกษานานาชาติเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาในภูมิภาค โดยมีโครงการและกิจกรรมความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาทั้งในระดับ ทวิ ภาควิชาและพหุภาคี อาทิ สหภาพยุโรป จีน ญี่ปุ่น เกาหลี สหรัฐ และอาเซียน + 3 (จีน เกาหลีได้ ญี่ปุ่น) โดยมีความร่วมมือในหลากหลายสาขา อาทิ การแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรีถึง ปริญญาเอก ความร่วมมือด้านงานวิจัย ความร่วมมือด้านวิศวกรรมศาสตร์ การพัฒนาเครือข่าย ทรัพยากรทางปัญญา ความร่วมมือทางวิชาการเอเชียตะวันออกเฉียง การจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษา และความร่วมมือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น (นันทนา คชเสนี, 2552)

2. ศูนย์ภูมิภาคของซีมีโอด้านการอุดมศึกษาและการพัฒนา (SEAMEO Regional Centre for Higher Education and Development : SEAMEO RIHED) เป็นศูนย์หนึ่งภายใต้ องค์กรรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education

Organization: SEAMEO) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาคที่มีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจที่ีระหว่างกันทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมในภูมิภาค ปัจจุบันองค์การ SEAMEO มีสมาชิก 11 ประเทศ ประกอบด้วย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา บรูไน พม่า และติมอร์เลสเต และมีสมาชิกสมทบ 6 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา เยอรมนี และ สเปน นอกจากนี้ยังมีสมาชิกสมทบประเภทองค์การอีก 3 แห่ง คือ International Council for Open and Distance Education (ICDE) มหาวิทยาลัย Tsukuba ประเทศญี่ปุ่น และ บริติช เคาน์ซิล สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553ข)

ปัจจุบัน ศูนย์ SEAMEO RIHED ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เดิมเป็นศูนย์ที่ ยูเนสโกและสมาพันธ์นานาชาติของมหาวิทยาลัยได้ร่วมกันริเริ่มขึ้นด้วยความร่วมมือจากกองทุนฟอร์ด เมื่อ พ.ศ. 2502 และได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2513 โดยประเทศสมาชิก 7 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย กัมพูชา ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม แต่หลังจากก่อตั้งแล้ว กิจกรรมของศูนย์ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากสมาชิกบางประเทศไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ได้ ดังนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 คณะกรรมการบริหารของศูนย์ได้เสนอที่จะให้ศูนย์อยู่ภายใต้กรอบงานขององค์การ SEAMEO โดยตั้งสำนักงานชั่วคราวที่ กรุงเทพมหานคร ต่อมารัฐบาลไทยได้รับเป็นเจ้าภาพศูนย์ในฐานะศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2535 (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553ข)

ศูนย์ SEAMEO RIHED มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพของอุดมศึกษาในภูมิภาคผ่านกิจกรรมการอบรม การประชุม การสัมมนา การทำวิจัยและการเป็นศูนย์ข้อมูลด้านการอุดมศึกษาระดับภูมิภาค จากการศึกษาที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพที่ตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานและงบประมาณในการบริหารงานของศูนย์มาตั้งแต่ปี 2535 ทำให้ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการอุดมศึกษารวมทั้งเป็นแกนนำการจัดกิจกรรมระดับภูมิภาคในประเด็นที่มีความสำคัญและความสนใจร่วมกัน ศูนย์ SEAMEO RIHED ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาษ อดีตผู้อำนวยการศูนย์ฯ ได้ริเริ่มการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความเป็นสากลและพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และพยายามผลักดันให้มีกรอบการดำเนินงานการพัฒนาอุดมศึกษาในภูมิภาคร่วมกันเพื่อสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 โดยอาสาที่จะศึกษาแนวทางและรูปแบบการดำเนินงานจาก Bologna Process ซึ่งเป็นกลไกการบูรณาการการอุดมศึกษาของสหภาพยุโรป และได้ริเริ่ม A Framework for Regional Integration in Higher Education in Southeast Asia:

The Road towards a Common Space ขณะนี้ศูนย์ SEAMEO RIHED กำลังเริ่มดำเนินงานตามข้อเสนอโครงการ ซึ่งในระยะแรกจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและผลักดันให้มีกลไกและกระบวนการบูรณาการด้านการอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553ข)

ภายใต้โครงการดังกล่าว SEAMEO RIHED เสนอว่าจะมีการดำเนินงาน 5 ระยะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2557 ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 ดังนี้

ระยะที่ 1 (ปี พ.ศ. 2551-2553) เป็นการสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในกลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการและภาคอุตสาหกรรมในประเด็นเรื่องการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาค โดย SEAMEO RIHED จะดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน /องค์กรที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคอาเซียนจัดการประชุมเพื่อกำหนดและจัดลำดับความสำคัญของสาขาความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา

ระยะที่ 2 (ปลายปี พ.ศ. 2553) ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ที่จัดลำดับความสำคัญของสาขาความร่วมมือที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกัน และพิจารณาสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามสาขาความร่วมมือนั้น รวมทั้งผลักดันให้มีการลงนามใน MOU ดังกล่าวร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกในการประชุมรัฐมนตรีศึกษาของอาเซียน

ระยะที่ 3 (ปลายปี พ.ศ. 2554) จัดประชุมร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนในเรื่องการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาคเป็นประจำทุกปีโดยเริ่มจากปี พ.ศ. 2554-2557

ระยะที่ 4 (ปี พ.ศ. 2555- 2556) จะพัฒนาโครงสร้างของกรอบการดำเนินงานเพื่อการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนและ Roadmap ที่จะสร้างเขตการอุดมศึกษา ร่วมกัน (Common space) ของการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างของกรอบความร่วมมือในสาขาความร่วมมือซึ่งมีการจัดลำดับความสำคัญและมีความเห็นชอบร่วมกัน

ระยะที่ 5 (ปี พ.ศ. 2557) จะพิจารณาขยายขอบข่ายความร่วมมือในการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนและพิจารณาความเป็นไปได้ในการสร้างเขตการอุดมศึกษาร่วมกันของการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

นอกจากกิจกรรมท้าทายที่ศูนย์ SEAMEO RIHED ต้องเร่งดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ศูนย์ SEAMEO RIHED ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์ฯโดยจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี ระยะที่ 3 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2555 ซึ่งกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่มุ่งเน้นให้เกิด Partnership on research-driven activities การดำเนินงานโครงการความร่วมมือ

ต่างๆ ของศูนย์ฯ จึงเป็นไปในลักษณะของความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ รวมถึงภาคเอกชนและองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไรต่างๆ ในสาขาที่สอดคล้อง กับความต้องการของภูมิภาคอย่างแท้จริง

แผนการดำเนินงานที่สำคัญภายใต้แผนพัฒนา 5 ปี ระยะที่ 3 ของศูนย์ SEAMEO RIHED ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2555 มีดังนี้

1. Higher Education Research Programme: เพื่อเป็นศูนย์วิจัยทางการศึกษา โดยได้ กำหนดสาขางานวิจัยในด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กับการศึกษาระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา บทบาทของการอุดมศึกษา ในการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ การเปิดเสรีกับการอุดมศึกษา และนวัตกรรมใน ระดับอุดมศึกษา

2. Higher Education Training and Development Programme: เพื่อพัฒนาการ อุดมศึกษาผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมของศูนย์ฯ ในสาขาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์ฯ เช่น การ บริหารจัดการมหาวิทยาลัย การศึกษาดูงานมหาวิทยาลัยชั้นนำ และการประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นต้น

3. Higher Education Seminars and Conferences Programme: เพื่อเป็นเวทีให้ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาได้พบปะและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันใน หัวข้อที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศูนย์ฯ และต่อกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

4. Higher Education Expertise Database Programme: เพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสาร บทควมวิชาการ และงานวิจัยด้านการอุดมศึกษาในภูมิภาคและจัดเก็บไว้ในรูปของเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงของสาธารณชน

5. Higher Education Information and Documentation Programme: เพื่อเป็นศูนย์ เอกสารและข้อมูลด้านการอุดมศึกษา ปัจจุบันได้จัดตั้ง higher education library ขึ้นโดยได้รับการ สนับสนุนจากรัฐบาลสิงคโปร์เพื่อให้บริการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ด้านการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษาหรือผู้ที่สนใจ โดยสามารถค้นหาเอกสารได้จากเว็บไซต์ <http://elib.rihed.seameo.org>

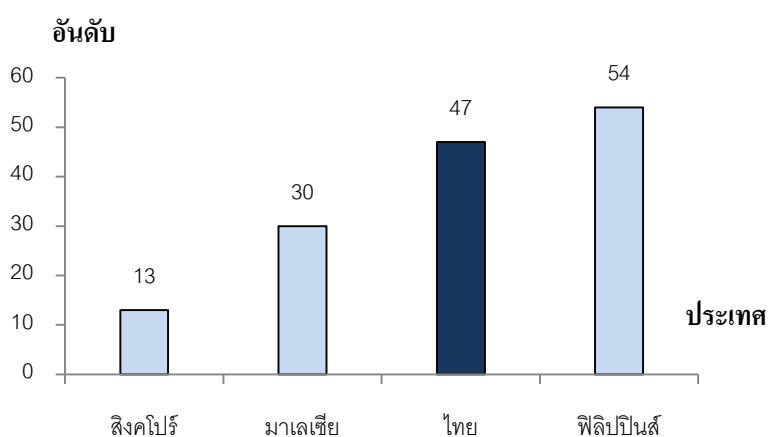
6. Regional Cooperation Programme: เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมความร่วมมือใน ระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคในหลากหลายระดับ เช่น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาประธานเครือข่าย ความร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับชาติและภูมิภาค ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานด้านอุดมศึกษา และผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพในระดับชาติในภูมิภาค

ตอนที่ 4.3 : ความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาของไทยเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียน

International Institute for Management Development (IMD) เป็นสถาบันที่จัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน และจัดทำ World Competitiveness Yearbook เป็นประจำทุกปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา โดยพิจารณาองค์ประกอบทาง สังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม รวมถึงการศึกษา ในปี พ.ศ. 2552 IMD จัดอันดับประเทศทั้งหมด 57 ประเทศ ข้อมูลที่ได้มาจาก 2 ทาง คือ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลจากการสำรวจ นำเสนอเปรียบเทียบขององค์ประกอบหลัก 4 ปัจจัย ได้แก่ ผลประกอบการของเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของรัฐ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน โดยเรื่อง"การศึกษา"เป็นหนึ่งในปัจจัยย่อยของโครงสร้างพื้นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

1. ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในภาพรวม

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา เป็น 1 ใน 5 ของปัจจัยย่อยในปัจจุบันหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในภาพรวม ปี พ.ศ. 2552 พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 47 จากทั้งหมด 57 ประเทศ โดยประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ อยู่อันดับที่ 13 และมาเลเซีย อันดับที่ 30(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

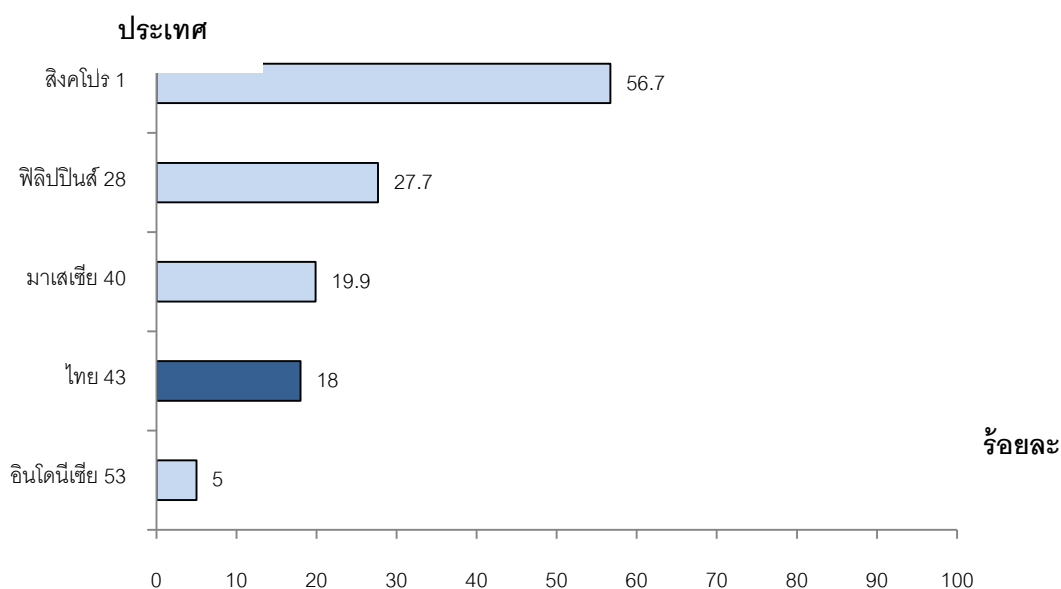

ภาพที่ 2.5 ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในภาพรวม ปี พ.ศ. 2552

ที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2009 (อ้างถึงใน สกศ. 2553: 41)

2. ผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษาพิจารณาจากร้อยละของประชากรอายุ 25 – 34 ปีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยในปี พ .ศ. 2549 ประเทศไทยมีประชากรที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้นไปร้อยละ 18 อยู่ในอันดับที่ 43 โดยประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ อยู่อันดับที่ 1 (ร้อยละ 56.7) ฟิลิปปินส์ อยู่อันดับที่ 28 (ร้อยละ 27.7) มาเลเซีย อยู่อันดับที่ 40 (ร้อยละ 19.9) และ อินโดนีเซีย อยู่อันดับที่ 53 (ร้อยละ 5.0) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2553ข)

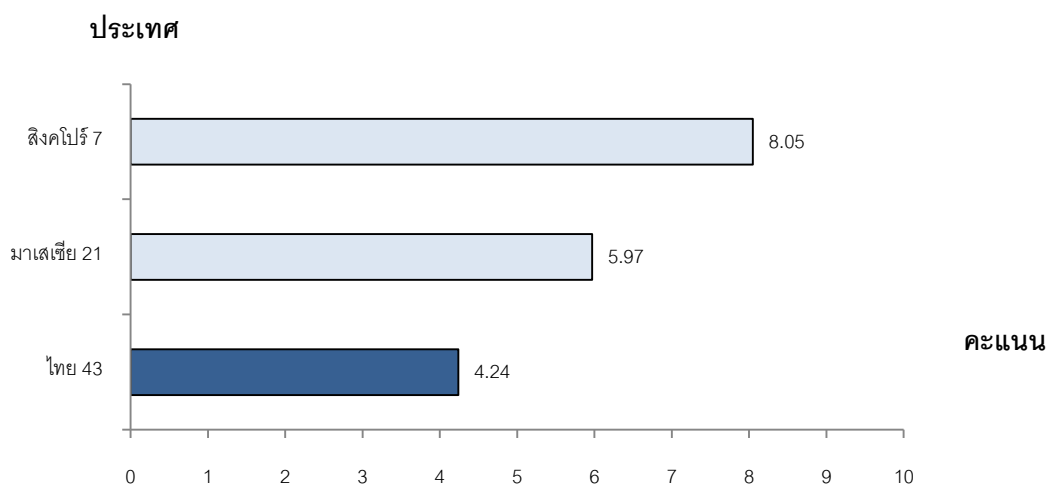

ภาพที่ 2.6 ผลสัมฤทธิ์ของอุดมศึกษา ปี พ.ศ 2549

ที่มา: IMD. World Competitiveness Yearbook 2009 (อ้างถึงใน สกศ. 2553: 50)

3. ทักษะด้านภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ

ในปี พ .ศ.2552 ประเทศไทยมีทักษะด้านภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการอยู่ที่อันดับ 43 โดยได้คะแนน 4.24 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ส่วนประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงและอยู่ในอันดับที่ดีกว่าไทย ได้แก่ สิงคโปร์ ได้คะแนน 8.05 (อันดับ 7) และฟิลิปปินส์ ได้คะแนน 6.91 (อันดับ 14) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553ข)

ภาพที่ 2.7 ทักษะด้านภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ปี พ.ศ. 2552

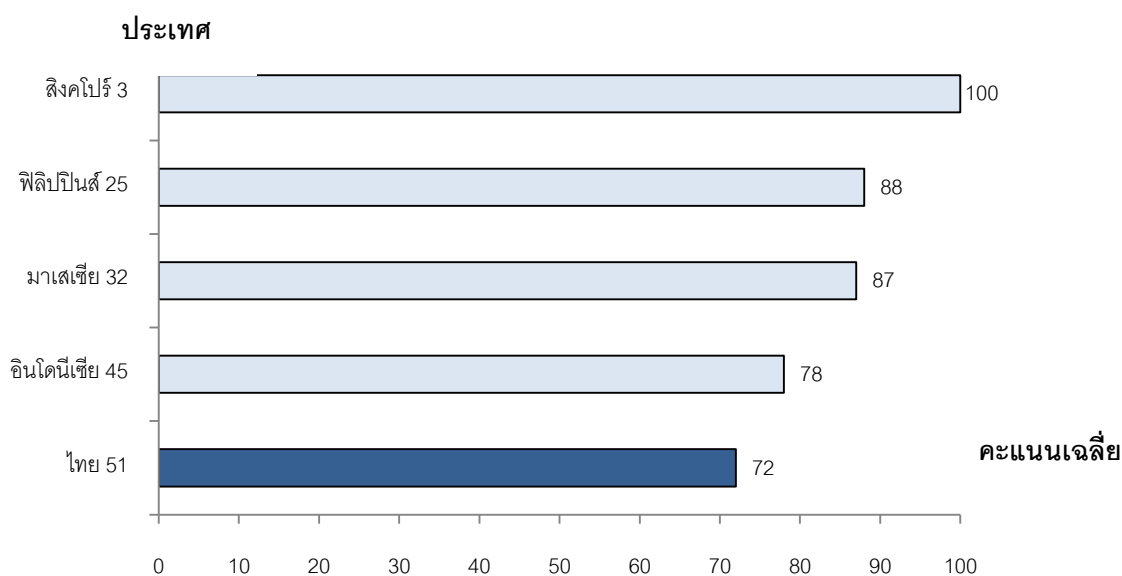
ที่มา: IMD. World Competitiveness Yearbook 2009 (อ้างถึงใน สกศ. 2553: 54)

4. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ IMD นำคะแนนเฉลี่ยจากการสอบ TOEFL ซึ่งเป็นผลการทดสอบภาษาอังกฤษสำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติมาจัดอันดับ ผลการจัดอันดับ พ.ศ. 2550 พบว่า ประเทศไทยยังด้อยในด้านภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ย 72 คะแนนจากคะแนนเต็ม 120 ซึ่งรั้งท้ายอยู่ที่อันดับ 51 (จาก 55) ส่วนประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงและอยู่ในอันดับที่ดีกว่าไทย คือ สิงคโปร์ (คะแนนเฉลี่ย 100 อันดับ 3) ฟิลิปปินส์ (คะแนนเฉลี่ย 88 อันดับ 25) มาเลเซีย (คะแนนเฉลี่ย 87 อันดับ 32) และ อินโดนีเซีย (คะแนนเฉลี่ย 78 อันดับ 45) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

ในบรรดาประเทศ สมาชิก อาเซียนทั้ง 10 ประเทศ มีเพียงสองประเทศที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ คือ ประเทศสิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศอื่นๆ แม้ว่าจะไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการแต่ก็ไม่มีปัญหาด้านการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น ประเทศมาเลเซียและประเทศบรูไนมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ในประเทศบรูไนที่แม้ จะมีประชากรเพียง 3 แสนกว่าคน แต่ประชากรในเกือบทุกสาขาอาชีพสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ดีจนมาเลเซียได้มีการประกาศนโยบายการศึกษาที่กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่หนึ่ง เป็นต้นไปต้องมีการสอนวิชาคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ประเทศมาเลเซีย บรูไน รวมถึงอินโดนีเซียต่างก็ไม่มีปัญหาทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนชั้นนำ เนื่องจากทั้งสามประเทศมีการใช้ภาษาเขียนเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด ส่วนประเทศเวียดนามที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงโฉมที่ชัดเจน เยาวชนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษค่อนข้างมาก

นอกจากนั้นประเทศพม่ายังคงเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษซึ่งผลดีให้ อาจารย์ทุกคนในสถาบันอุดมศึกษาสามารถพูดและใช้ภาษาอังกฤษได้ดี นักศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ ดังนั้นในกรอบของอาเซียนจะเหลือเฉพาะประเทศไทย ลาว และกัมพูชา ที่ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพเทียบได้กับประเทศอื่นในอาเซียน ซึ่งเปรียบเทียบความสามารถในการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษระหว่างประเทศไทย กัมพูชา และลาว หากประเทศไทยไม่รีบปรับตัวแล้วประเทศไทยอาจจะเป็นประเทศที่พัฒนาในด้านภาษาอังกฤษได้ช้าที่สุดเนื่องจากนักศึกษาลาวและกัมพูชามีความกระตือรือร้นอย่างมาก เห็นได้จากการที่ประเทศไทยให้ทุนแก่นักศึกษาพม่า ลาวและกัมพูชา เข้ามาเรียนในหลักสูตรนานาชาติของประเทศไทย ปรากฏว่านักศึกษากัมพูชามีความสามารถและมีความจริงจังในเรื่องภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก (พินิติ รตะนานุกูล, 2553)

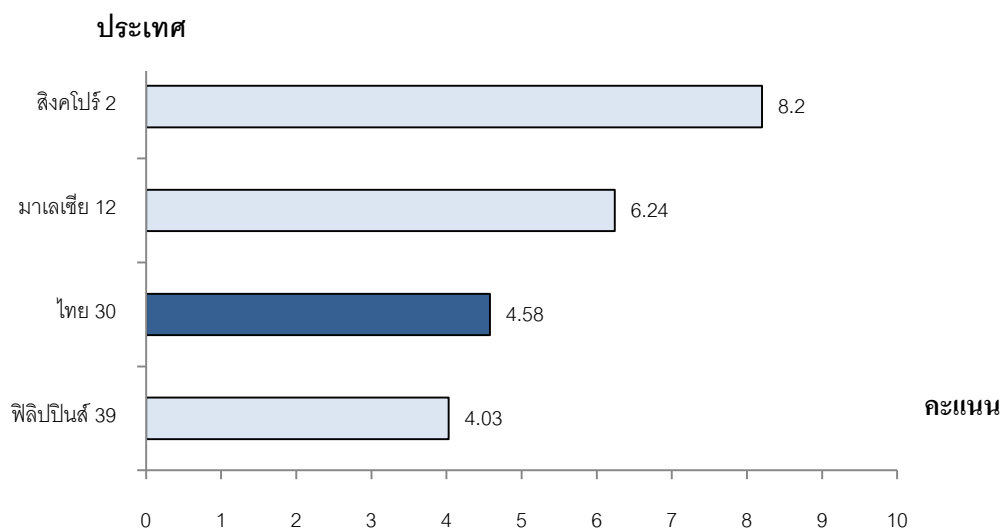

ภาพที่ 2.8 ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี พ.ศ. 2550

ที่มา: IMD. World Competitiveness Yearbook 2009 (อ้างถึงใน สกศ.2553: 55)

5. การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของระบบการศึกษา

ผลการประเมินในปี พ.ศ. 2552 พบว่าระบบการศึกษาของไทยตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้สมควร โดยประเทศไทยอยู่อันดับที่ 30 มีคะแนนจากการประเมิน 4.58 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ในขณะที่ประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์อยู่อันดับที่ 2 (ได้ 8.2 คะแนน) มาเลเซียอันดับที่ 11 (6.24 คะแนน) และฟิลิปปินส์อันดับที่ 39 (4.03 คะแนน)

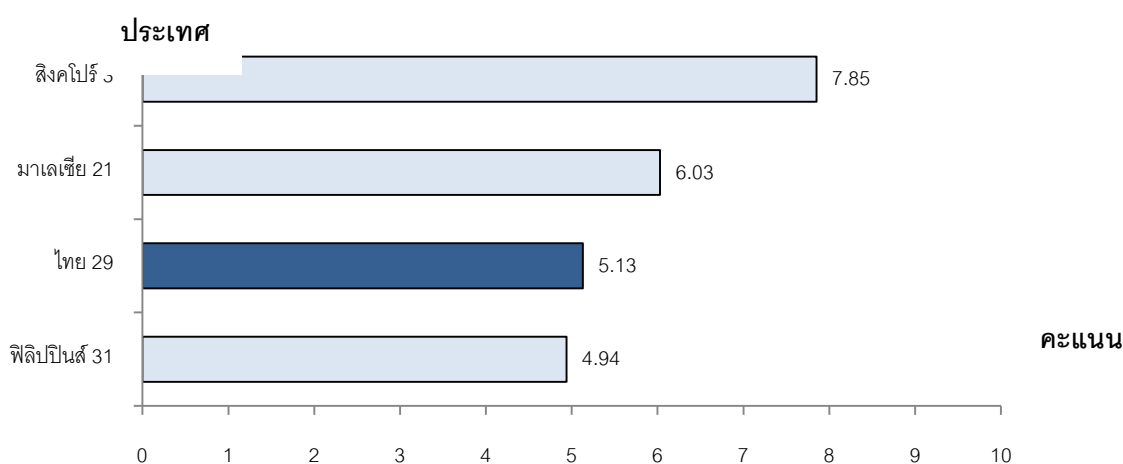

ภาพที่ 2.9 การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของระบบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยปี พ.ศ 2552

ที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2009 (อ้างถึงใน สกศ.2553: 63)

6. การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

ผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2552 พบว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของไทยยังไม่สามารถตอบสนองความสามารถในการแข่งขันเท่าที่ควร โดยอยู่ในอันดับที่ 29 มีคะแนน 5.13 จากคะแนนเต็ม 10 ในขณะที่ประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์อยู่อันดับที่ 3 (7.85 คะแนน) มาเลเซียอันดับที่ 21 (6.03 คะแนน) และฟิลิปปินส์อันดับที่ 31 (4.94 คะแนน)

ภาพที่ 2.10 การตอบสนองความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยปี พ.ศ 2552

ที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2009. (อ้างถึงใน สกศ.2553: 65)

ตอนที่ 4.4 : ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

ประเด็นการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเป็นประเด็นที่การอุดมศึกษาไทยให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอุดมศึกษา เนื่องจากประชาคมอาเซียนจะส่งผลให้สามารถเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้ภาษา การศึกษาวิจัย การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน การโอนย้ายหน่วยกิตข้ามสถาบันและประเทศ หากมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว การอุดมศึกษาจะกลายเป็นภาคธุรกิจขนาดใหญ่และไร้พรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน การอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวและเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงหลังการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา , 2551ก) ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ .ศ. 2558 โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน การเตรียมความพร้อมสำหรับ เศรษฐกิจด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม และด้านประชาคมเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้าบริการในอาเซียนภายใต้ ASEAN Framework Agreement on services (AFAS) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2553ข)

วิสัยทัศน์ ของยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 คือ บัณฑิตไทยมีความสามารถในระดับสากล และมีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ประกอบด้วย 2 พันธกิจ ได้แก่ 1) อุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพระดับสากลและมีความตระหนักในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน และ 2) อุดมศึกษาไทยพัฒนาศักยภาพในการจัดการการอุดมศึกษาให้มีคุณภาพร่วมกับ ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีเป้าหมาย 5 ประการ ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกับบัณฑิตในประเทศสมาชิกอาเซียน 2) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 3) สถาบันอุดมศึกษาไทยมีจำนวนกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี 4) จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถทำงานทั้งในหน่วยงานระหว่างประเทศ บริษัทข้ามชาติในประเทศ และ/หรือประกอบการในกลุ่มประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี และ 5) จำนวนนักศึกษาอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี ซึ่งมีตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) คะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐานสากลของนักศึกษาไทยโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกับ

ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น 2) จำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 3) จำนวนกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน 4) จำนวนบัณฑิตไทยทำงานในหน่วยงานระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติในไทย และ/หรือประกอบการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และ 5) จำนวนนักศึกษาอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษาไทย

ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพในระดับสากล การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และการส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย ตลอดจนมาตรการที่ควรดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพในระดับสากล
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) พัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้ในการทำงานได้ และ 2) พัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบวิชาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย

มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การศึกษาระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา
2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา
3. ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนและความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และการวิจัยด้านอาเซียนศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน
4. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษาโดยสนับสนุนการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อ เปิดโลกทัศน์และเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยได้แสดงความสามารถในเวทีระดับนานาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอาเซียน รวมถึงกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) พัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล 2) ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับอาเซียนในสถาบัน อุดมศึกษา 3) พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีคุณภาพระดับสากล 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับสากล 5) พัฒนาระบบการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ และ 6) พัฒนาระบบอุดมศึกษาแห่งอาเซียน

มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับศาสตราจารย์ให้มากขึ้น
2. สร้างเครือข่ายด้านการวิจัยระหว่างศูนย์ความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา /หน่วยงาน /องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศและในอาเซียนในสาขาที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน
3. สนับสนุนทุนวิจัยระดับปริญญาเอก ทุนพัฒนาอาจารย์ และทุนสนับสนุนเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น ในการประชุมทางวิชาการระดับภูมิภาคและวารสารทางวิชาการในระดับนานาชาติ เป็นต้น
4. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่งานวิจัยของนักวิชาการไทยและอาเซียน
5. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน
6. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นสองภาษา เช่น ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น
7. ส่งเสริม /สนับสนุน /จัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ชาวต่างประเทศที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญสูง เช่น ผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบลมาสอน บรรยาย และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่อุดมศึกษาไทย และ/หรือทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการอุดมศึกษาไทย
8. ส่งเสริมกิจกรรม ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยและสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบัน

9. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรวมทั้งการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น การเข้าใช้ห้องสมุด/ห้องปฏิบัติการ หอพักนักศึกษา นานาชาติ เป็นต้น

10. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นนานาชาติทั้งในกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร และดำเนินกิจกรรมทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์

11. ส่งเสริมการสร้างความกลมกลืน (Harmonization) ของการอุดมศึกษาในอาเซียน โดยเฉพาะในด้านคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษาผ่านกลไกความร่วมมือระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน

ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่เกี่ยวข้องกับสามเสาหลักในกาสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเสาด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 2) สร้างความตระหนักในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและบทบาทของอุดมศึกษาไทยในการพัฒนาประชาคมอาเซียนทั้งในด้านบวกและด้านลบ 3) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และ 4) พัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 3 ประกอบด้วย

1. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและความเคลื่อนไหวในการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาแก่สถาบันอุดมศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

2. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักในเรื่องเอกลักษณ์ของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ในหมู่ประชาชน ประชาคมอุดมศึกษาและเยาวชนอาเซียน

3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมการเพื่อใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ เช่น การระบาดของโรค ยาเสพติด และอาชญากรข้ามชาติ เป็นต้น

4. จัดทำ Mapping สถาบันอุดมศึกษาแกนหลักในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นความต้องการของเขตพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเชี่ยวชาญและตอบสนองต่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

5. ส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทยไปสอน /วิจัย/ให้บริการวิชาการ/ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมแก่สถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

ตอนที่ 4.5 : ความเคลื่อนไหวของสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อบริบทการเป็น ประชาคมอาเซียน

ในช่วงสองปีที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาไทยหลายแห่งได้มีการปรับตัวเพื่อเตรียมรับการ รวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน อาทิ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้เปิดให้มีรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียน โดยเฉพาะความเป็นอาเซียน ที่มีเนื้อหาของความร่วมมือของกลุ่มอาเซียน กรอบการค้าอาเซียน ข้อตกลงต่างๆรวมถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก นอกจากนี้ยังจัดตั้งศูนย์ ประชาคมอาเซียนศึกษา โดยมีพันธกิจหลักในการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมในประเทศสมาชิกอาเซียน ฝึกอบรมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคม อาเซียน นอกจากนี้ยังเปิดให้บริการทางวิชาการด้านการเป็นประชาคมอาเซียนให้แก่ภาครัฐ เอกชน นักลงทุน และผู้สนใจ (มฟล.ผุดศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ,13 ตุลาคม 2553) ส่วน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ โดยหลักสูตรจะบูรณาการความรู้ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ เศรษฐกิจการค้า และการ ทูต ผสมผสานระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในแบบเดิมและแบบใหม่ คือการที่ประเทศ ไทยจะเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน ทั้งนี้คณาจารย์ผู้สอนประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มี ประสบการณ์ในสาขาต่างๆ อาทิ นักการทูต นักเศรษฐศาสตร์ นักกฎหมาย นักธุรกิจ และอาจารย์ พิเศษ จากมหาวิทยาลัยในเครือข่ายจากต่างประเทศ (เอแบคเปิด M.A.IR ผลิตคนรับประชาคม อาเซียน, 21 ตุลาคม 2553)

ทางด้าน ศ.นพ.ภิรมย์ กมลรัตนกุล อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดเผยว่า ทางมหาวิทยาลัยได้ส่งผู้แทนเข้าไปมีส่วนร่วมในคณะกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการเอเชีย ตะวันออก (East Asia Academic Cooperation Council:EACC) ประจำประเทศไทยในฐานะรอง ประธานกรรมการ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในหลายด้าน รวมถึงความร่วมมือด้านวิชาการที่ สอดคล้องกับแนวนโยบายของไทยและอาเซียน ส่วนหนึ่งของการดำเนินงานที่ผ่านมาคือ การจัดทำร่างแผนงานความร่วมมือด้านการศึกษา (ASEAN+3 Plan of Action on Education) ใน ลักษณะที่สอดคล้องกับแผนงานของ อาเซียนเพื่อเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส และที่ประชุม ระดับรัฐมนตรีต่อไป โดยกิจกรรมหลักที่มหาวิทยาลัยจะมีส่วนรับผิดชอบ ได้แก่ การพัฒนาและ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน +3 การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส รางเวทีความร่วมมือแบบการพัฒนาเครือข่าย

มหาวิทยาลัยในประเทศอาเซียน+3 เป็นต้น นอกจากนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีโครงการที่จะส่งผู้แทนเข้าไปเป็นแกนนำในการจัดตั้ง ศูนย์การศึกษาอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN Studies Centre) ขึ้นในประเทศไทย ซึ่งจะมีรูปแบบเป็นสถาบันอิสระ เป็นศูนย์กลางในการศึกษาค้นคว้า วิจัยปัญหาต่างๆ ให้คำปรึกษาความรู้ความเชี่ยวชาญแก่บุคคลต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมถึงเป็นศูนย์กลางระบบเครือข่ายส่งเสริมความสัมพันธ์ ตลอดจนประสานความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ (สำนักงานนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2553 : ออนไลน์)

ส่วนทางด้าน มหาวิทยาลัยบูรพาได้เปิดสอนหลักสูตรต่างๆ ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน การยกระดับภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ มีการวัดความรู้ทางภาษาที่แบ่งเป็น 6 ระดับ โดยนิสิตต้องผ่านอย่างน้อย 3 ระดับ การพัฒนาทักษะความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดหลักสูตรภาษาอินโดนีเซีย การเปิดสอนภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเพิ่มเติม มีการให้ข้อมูลแก่นิสิตให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนว่าจะมีผลอะไรต่อประเทศไทย และต่ออนาคตของนิสิต เพื่อกระตุ้นให้นิสิตเกิดการตื่นตัว ทางมหาวิทยาลัยยังได้ขยายความร่วมมือจัดการศึกษากับวิทยาลัยอาชีวศึกษา รวมทั้งสถาบันการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ของประเทศอาเซียน (เดลินิวส์, 2554 : ออนไลน์) นอกจากนี้วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ยังได้ประสานความร่วมมือกับหลายหน่วยงานของลาว อาทิ กระทรวงแผนการและการลงทุน องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติลาว และ มหาวิทยาลัยแสงสุวรรณค์ เป็นต้น ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ รวมถึงงานวิจัย เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ตลอดจนการให้บริการฝึกอบรมด้านบริหารจัดการให้กับบุคลากรของลาวด้วย (วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ .บูรพาร่วมมือลาว เน้นศึกษา-ลงทุนรับเข้าประชาคมศก.อาเซียน, 10 กันยายน 2553)

ศ.ดร.สมนต์ สกลไชย อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่า กำลังเตรียมบัณฑิตเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจะมีการสอดแทรกความรู้ด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจของอาเซียน เข้าไปในหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาของแต่ละคณะ เช่น หลักสูตรสาขาบริหารธุรกิจ ซึ่งนักศึกษาสาขาวิชานี้จำเป็นต้องมีความรู้ด้านอาเซียนอย่างมาก โดยอาจจะเป็นวิชาบังคับ วิชาพื้นฐานทั่วไป และวิชาเลือกเสรี ส่วน ศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า ทางมหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือด้านการศึกษากับ ประเทศต่างๆ ในอาเซียนจำนวนมาก เช่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และร่วมมือในหลายสาขา เช่น แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ รวมทั้งได้เปิดศูนย์การศึกษาด้านภาษาไทยในประเทศแถบอาเซียน เพื่อ

เผยแพร่วัฒนธรรมไทยตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้วย เช่น เปิดศูนย์ การศึกษาด้านภาษาไทย เมืองยูนาน และคุนหมิง ในสาธารณรัฐประชาชนจีน และเร็ว ๆ นี้ จะเปิด อีก 2 ศูนย์ ที่เมืองเหวินโจ และกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีนเช่นกัน นอกจากนี้ พัฒนาบัณฑิต ให้มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ เริ่มจากภาษาอังกฤษ โดยจะส่งเสริมให้ นักศึกษา มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้มากขึ้น (เดลินิวส์, 2553 : ออนไลน์) ทางด้านมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็น ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเน้นการสอนเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บัณฑิตที่จบสามารถทำงานได้ทั้งในและต่างประเทศ โดยที่ผ่านมา ทาง มทร. ได้มีการเปิด หลักสูตรใหม่ อาทิ หลักสูตรสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศซึ่งสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียน มีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ (มทร.พระนคร ยึด TQF เข้า สู่ประชาคมอาเซียน, 16 สิงหาคม 2553)

จากข่าวในรอบสองปีที่ผ่านมา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยหลายแห่งเริ่มต้นตัวและ เริ่มเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานเพื่อ รองรับประชาคมอาเซียน ที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 โดยสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะเน้นที่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ กับ สถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงาน ต่างประเทศ โดยเฉพาะ ประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการ เปิดหลักสูตรใหม่ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับความต้องการ เป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะนำความรู้ความสามารถไป ประกอบวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

คำว่ายุทธศาสตร์ strategy มาจากคำว่า strategos ภาษากรีก โดยเกิดจากคำว่า stratus ซึ่งแปลว่ากองทัพ ผสมกับคำว่า agein ซึ่งแปลว่า นำหน้า ทำให้นักวิชาการทางการบริหารตีความ ว่า “leading to total organization” หรือ “การนำทางให้องค์กรโดยรวม ” (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่นๆ, 2550) การใช้ภาษาไทยแทนคำว่า strategy มีทั้งคำว่า “ยุทธศาสตร์” และ “กลยุทธ์” ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “ยุทธศาสตร์” ทั้งนี้ในส่วนของแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยจะนำเสนอทั้งคำว่า “ยุทธศาสตร์” และ “กลยุทธ์” เพื่อคงไว้ตามต้นฉบับที่นักวิชาการแต่ละ ท่านนำเสนอไว้

ตอนที่ 5.1 : ความหมายของยุทธศาสตร์

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่ายุทธศาสตร์ไว้ดังนี้ Kotler & Murphy (1981) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง การวางแผนขององค์การ โดยคำนึงถึง การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ในขณะที่ Certo & Peter (1990) ได้ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ว่าเป็น วิธีดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ส่วน Schermerhorn (2005) ได้ให้คำนิยามว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการที่สำคัญเพื่อใช้กำหนดทิศทางในการดำเนินงานขององค์การให้บรรลุเป้าหมายและได้เปรียบในการแข่งขัน สอดคล้องกับ Pitts & Lei (2006) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง ความคิด แผนงานและการกระทำต่างๆ ที่องค์การนำมาใช้เพื่อช่วยให้บริษัทบรรลุผลสำเร็จและสร้างได้เปรียบระหว่างคู่แข่ง

สำหรับนักวิชาการของไทยมีหลายท่านได้ให้คำนิยามของคำว่า ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ไว้ดังนี้ ธงชัย สันติวงษ์ (2538) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนงานที่มีความพร้อมสมบูรณ์ ครอบคลุมและสอดคล้องที่จะช่วยให้องค์การได้เปรียบที่จะเผชิญกับสภาพแวดล้อมต่างๆ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ (2546) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง รูปแบบของการกระทำซึ่งผู้จัดการใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ส่วน เสนาะ ตีเขาวี (2550) ให้คำนิยามว่ากลยุทธ์เป็นแผนรวมของการดำเนินการที่กำหนดทิศทางของการกระทำ การจัดสรรทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายระยะยาวขององค์การ หรือ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะทำให้เกิดผลสอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์การ ส่วนอนิวัช แก้วจางค์ (2551) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นแบบแผนหรือวิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติการโดยผ่านการตัดสินใจและประเมินแล้วว่าสามารถนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามที่องค์การ ต้องการ สอดคล้องกับ พิบูล ทีปะपाल (2551) ที่กล่าวว่ากลยุทธ์เป็นรูปแบบการตัดสินใจ หรือการกระทำที่ผู้จัดการนำมาใช้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ

จากนิยามที่นักวิชาการหลายๆท่านได้ให้ความหมายไว้ อาจสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ คือ แผนงานหรือแนวทางหลักที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ตอนที่ 5.2 : ระดับของยุทธศาสตร์

Wheelen & Hunger (2010) แบ่งกลยุทธ์เป็น 3 ระดับคือ 1) กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate level strategy) เป็นกลยุทธ์ที่กำหนดทิศทางโดยรวมเพื่อนำไปสู่การเจริญเติบโตของบริษัท 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business strategy) เป็นกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นในระดับหน่วยธุรกิจ

เพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน และ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional level strategy) เป็นกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ของบริษัทและหน่วยธุรกิจ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่นเดียวกับ จินตนา บุญบงการ และ ฌ็องส์-พอล เซอร์นันท์ (2545) ที่แบ่งกลยุทธ์เป็น 3 ระดับคือ 1) กลยุทธ์องค์การ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์การร่วมกับคณะผู้บริหารและที่ปรึกษากลยุทธ์ขององค์การ โดยคาดการณ์วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การ เป็นกลยุทธ์ที่เป็นแม่แบบในการกำหนดกลยุทธ์ในระดับอื่น 2) กลยุทธ์ธุรกิจ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นโดยผู้จัดการที่เป็นหัวหน้าหน่วยธุรกิจที่มีอิสระในการดำเนินงานของตนเอง ทั้งนี้เพื่อสร้างศักยภาพและความได้เปรียบในการดำเนินงาน และ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นโดยผู้จัดการในแต่ละหน้าที่ของธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนวัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่นๆ (2550) แบ่งระดับของกลยุทธ์ที่ใช้ในองค์กรภาครัฐบาลเป็น 3 ระดับคือ กลยุทธ์ระดับนโยบาย ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ตอบสนองแผนงานขององค์กร กลยุทธ์ระดับโครงการ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์หลักขององค์กร และกลยุทธ์ระดับกิจกรรม ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ตอบสนองผลผลิตหลักซึ่งเกิดจากกระบวนการทำงาน สอดคล้องกับ อนิวัช แก้วจำนงค์ (2551) ที่แบ่งกลยุทธ์เป็น 3 ระดับเช่นเดียวกับ ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ระดับองค์การ เป็นกลยุทธ์ที่กำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์การ เป็นกลยุทธ์มุ่งเน้นการพัฒนาองค์การว่าควรดำเนินงานไปในทิศทางใด 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ เป็นกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สร้างความได้เปรียบระหว่างคู่แข่ง และ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่หรือปฏิบัติการ เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยปฏิบัติการในองค์การ

จะเห็นได้ว่า นักวิชาการส่วนใหญ่แบ่งระดับของยุทธศาสตร์ออกเป็น 3 ระดับคือ ยุทธศาสตร์ระดับองค์การ ยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงาน และยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่

ตอนที่ 5.3 : การบริหารยุทธศาสตร์

คำว่า การบริหารยุทธศาสตร์ หรือ ที่มีการเรียกในอีกหลายชื่อ เช่น การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารกลยุทธ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นต้น ล้วนแปลมาจากภาษาอังกฤษคำเดียวกันคือคำว่า Strategic Management ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามไว้ดังนี้ David (2007) นิยามว่า การบริหารยุทธศาสตร์ เป็น ศาสตร์และศิลป์ของการกำหนดยุทธศาสตร์ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และการประเมินยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ส่วน Pearce & Robinson (2007) ให้ความหมายของ การบริหาร

ยุทธศาสตร์ว่า เป็นชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการที่ส่งผลต่อการวางแผนและการปฏิบัติ ตามแผนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ สอดคล้องกับ Wheelen & Hunger (2010) ที่กล่าวว่า การบริหารยุทธศาสตร์ หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการที่กำหนดการ ดำเนินงานในระยะยาวขององค์การ ส่วน เสนาะ ดิยาวี (2550) กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์คือ การตัดสินใจและการดำเนินการเพื่อให้ผลตามที่องค์การกำหนดไว้ ซึ่งเน้นที่กระบวนการตั้งแต่การ กำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้ และการประเมินกลยุทธ์ เป็นกระบวนการวางแผนและการนำ แผนไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาว ในขณะที่พิบูล ทีปะपाल (2551) ให้คำนิยามว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการ ดำเนินการ ผู้บริหารต้องวิเคราะห์และประเมิน ปัจจัยต่างๆทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อ จัดทำแผนงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากนิยามที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ไว้ อาจสรุปได้ว่า การบริหารยุทธศาสตร์ หมายถึง การบริหารองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยดำเนินการผ่านกระบวนการที่ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ การกำหนดยุทธศาสตร์ การปฏิบัติตาม ยุทธศาสตร์ และการประเมินยุทธศาสตร์

ตอนที่ 5.4 : กระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์

Dess & Miller (1993) กล่าวว่า กระบวนการ บริหารยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ ส่วน Johnson & Schole (1997) ระบุถึงองค์ประกอบของ กระบวนการบริหาร ยุทธศาสตร์ ไว้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ ยุทธศาสตร์ การเลือกยุทธศาสตร์ และการใช้และ การควบคุม ยุทธศาสตร์

Wheelen & Hunger (2010) กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารยุทธศาสตร์ไว้ 4 ขั้นตอนคือ การ ตรวจสอบสภาพแวดล้อม การจัดทำยุทธศาสตร์ การนำยุทธศาสตร์ไปใช้ และการประเมินผลและ ควบคุม (ภาพที่ 2.11)

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental scanning) เป็นการศึกษ ตรวจสอบ และประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์ การ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิง ยุทธศาสตร์ โดย ปัจจัยดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์การ ซึ่งวิธีการตรวจสอบ

สภาพแวดล้อมที่ง่ายที่สุดคือการใช้วิธีวิเคราะห์ SWOT คือ S= Strength (จุดแข็ง) W= Weak (จุดอ่อน) O= Opportunities (โอกาส) และ T= Threats (อุปสรรค)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการวิเคราะห์ จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ ซึ่งโดยปกติแล้วไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นเช่นเดียวกัน ได้แก่ โครงสร้าง วัฒนธรรม ทรัพยากร ขององค์การ จุดแข็งขององค์การจะกลายเป็นความสามารถหลักซึ่งองค์การจะนำมาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกเป็นการวิเคราะห์ โอกาสและภาวะคุกคาม ซึ่งอยู่ภายนอกองค์การ ซึ่งปกติแล้วไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้น เป็นปัจจัยที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีผลกระทบเกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรง

2. การจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategy formulation) การจัดทำยุทธศาสตร์เป็นการจัดทำแผนระยะยาวเพื่อนำมาใช้ในการบริหาร งานให้สอดคล้องกับจุดแข็งจุดอ่อนขององค์การและเหมาะสมกับโอกาสและปัญหาอุปสรรคที่เป็นอยู่ในขณะนั้น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจขององค์การ การกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนากลยุทธ์ และการกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2.1 พันธกิจ (Mission) พันธกิจขององค์การ คือความมุ่งหมายหรือเหตุผลที่องค์การกำหนดขึ้นเพื่อบอกให้สังคมทราบว่าองค์การมีอะไรเสนอให้กับสังคม พันธกิจที่ดีจะบ่งบอกถึงความมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจนที่ทำให้้องค์การแตกต่างจากองค์การอื่นในแง่ของประเภทและขอบเขตการดำเนินงานขององค์การ

2.2 วัตถุประสงค์ (Objectives) คือเป้าหมายปลายทางที่้องค์การต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์จะเป็นตัวบอกว่า้องค์การต้องการประสบผลสำเร็จอะไรและเมื่อไร วัตถุประสงค์ควรเขียนในรูปปริมาณหรือตัวเลขชัดเจนที่วัดได้ และสอดคล้องกับพันธกิจของ้องค์การ ส่วนคำว่า เป้าหมาย คือสิ่งที่้องค์การต้องการบรรลุในระยะยาว โดยไม่ระบุสิ่งที่ต้องการบรรลุในปริมาณที่ชัดเจน รวมทั้งไม่กำหนดเวลาว่าจะสำเร็จเมื่อใดด้วย

2.3 ยุทธศาสตร์ (Strategies) คือแผนแม่บทที่้องค์การจัดทำขึ้นเพื่อแสดงว่า้องค์การจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ยุทธศาสตร์เป็นการนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้ให้มากที่สุด ขณะเดียวกันจะลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด

2.4 นโยบาย (Policy) คือแนวทางกว้างที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อให้การกำหนดกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความเชื่อมโยงกัน ้องค์การจะใช้

นโยบายเป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าพนักงานทุกคนในบริษัทตัดสินใจดำเนินงานและปฏิบัติการต่างๆสอดคล้องสนับสนุนเป็นไปตามพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์การ

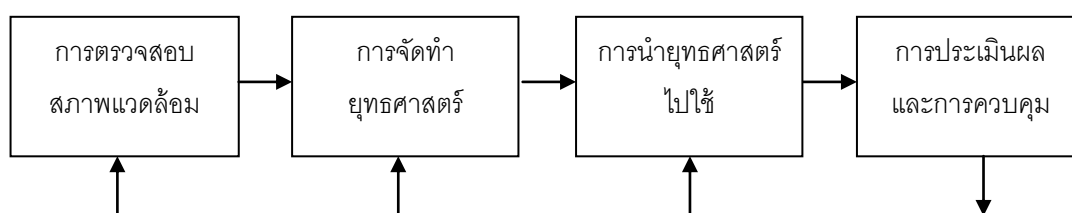
3. การนำยุทธศาสตร์ไปใช้ (Strategy implementation) เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์และนโยบายที่กำหนดไว้ด้วยการพัฒนาเป็นโปรแกรมการดำเนินงาน งบประมาณและวิธีการดำเนินงาน ในขั้นนี้อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์การ โครงสร้างและระบบการจัดการทั่วทั้งองค์การ

3.1 โปรแกรมการดำเนินงาน (Programs) คือข้อความที่เขียนบ่งบอกถึงกิจกรรมหรือขั้นตอนต่างๆ ที่จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย โปรแกรมดำเนินงานจะเน้นว่าต้องทำอะไรเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์

3.2 งบประมาณ (Budgets) คือข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อบอกการใช้จ่ายขององค์การ โดยระบุถึงการใช้จ่ายเงินในรายละเอียดของแต่ละโปรแกรม

3.3 วิธีดำเนินงาน (Procedures) คือระเบียบวิธีปฏิบัติซึ่งบอกถึงขั้นตอนในการดำเนินงานว่าแต่ละงานแต่ละกิจกรรมต้องทำอะไรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จขององค์การ

4. การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and control) เป็นการตรวจสอบกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานขององค์การ เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดหวังว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลที่ได้รับในการประเมินจะนำไปใช้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

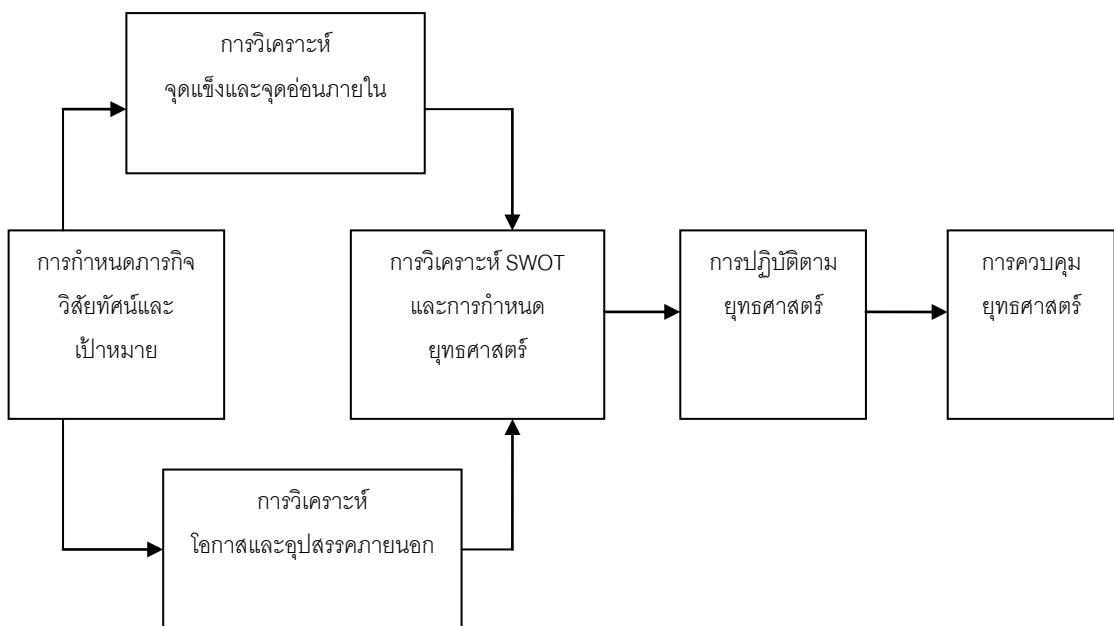
ภาพที่ 2.11 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์

ที่มา: Wheelen & Hunger (2010: 63)

Bateman & Snell (2007) ได้กล่าวถึงกระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์ไว้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย (ภาพที่ 2.12)

1. การกำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายขององค์การ ภารกิจ คือจุดมุ่งหมายและคุณค่าพื้นฐานขององค์การ ส่วนวิสัยทัศน์ คือ การมองภาพอนาคตที่ต้องการทำให้เป็นจริง และเป้าหมาย คือ ผลที่ได้จากภารกิจและวิสัยทัศน์

2. การวิเคราะห์ถึงโอกาสและอุปสรรคภายนอก เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก อาทิ คู่แข่ง การเมือง สังคม เป็นต้น
3. การวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร เป็นการวิเคราะห์จุดแข็งซึ่งหมายถึง ลักษณะในองค์กรที่ทำให้ได้เปรียบในการแข่งขันหรือส่งผลเชิงบวก ให้องค์กร ส่วนจุดอ่อน หมายถึง ลักษณะในองค์กรที่เป็นอุปสรรคในการทำงานหรือส่งผลเชิงลบต่อองค์กร
4. การวิเคราะห์ SWOT และการกำหนดยุทธศาสตร์ หลังจากทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกแล้ว ผู้บริหารต้องกำหนดยุทธศาสตร์โดยการเปรียบเทียบจุด แข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร
5. การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ไปใช้ในการดำเนินงาน
6. การควบคุมยุทธศาสตร์ ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการบริหารยุทธศาสตร์ โดยผู้บริหารจะประเมินผลความก้าวหน้าขององค์กรและยุทธศาสตร์

ภาพที่ 2.12 กระบวนการการบริหารยุทธศาสตร์

ที่มา: Bateman & Snell (2007: 127)

จินตนา บุญบงการ และ ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์ (2545) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ 5 ประการคือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือสภาพแวดล้อมภายในและ

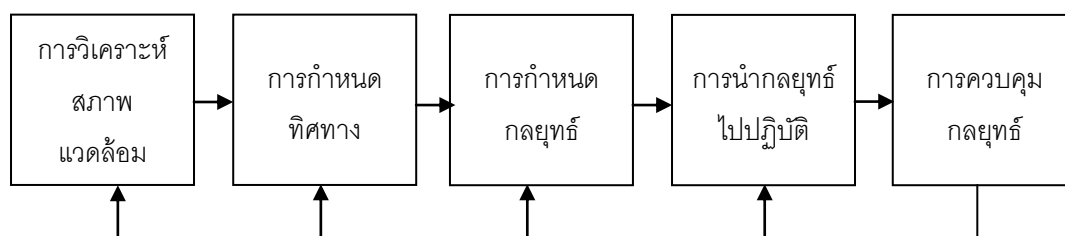
สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือที่เรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ว่าแต่ละปัจจัยนี้ อำนวยหรือขัดขวางการดำเนินงานขององค์กรอย่างไร

2. การกำหนดทิศทางขององค์กร เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดมาประมวลผลและกำหนดทิศทางขององค์กร การกำหนดทิศทางสามารถทำได้โดยการกำหนดภารกิจและเป้าหมายขององค์กร

3. การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการนำทิศทางขององค์กรที่กำหนดไว้กว้างๆ มาพัฒนาเป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์กร โดยมักกำหนดกลยุทธ์ตามระดับในองค์กร ตั้งแต่กลยุทธ์องค์กร กลยุทธ์ธุรกิจ และกลยุทธ์ตามหน้าที่

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการนำกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปใช้ในการดำเนินการผ่านการจัดโครงสร้าง บุคลากรและการประสานงานอย่างเป็นระบบ

5. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ เป็นการติดตามและตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ที่กำลังดำเนินการอยู่ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ตลอดจนประเมินว่าผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

ภาพที่ 2.13 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา: จินตนา บุญบงการ และ ญัฐพันธ์ เสงี่ยมพันธ์ (2545: 20)

สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์ (2549) กล่าวถึงกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic analysis) เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบ 3 ประการคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมองค์กร โดยมีเป้าหมายของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์คือ ตำแหน่งเชิงกลยุทธ์

2. การกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์ (Strategic choice) เป็นขั้นตอนหลังจากวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์แล้ว ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ การกำหนดแนว ทางหรือทางเลือกทางกลยุทธ์ การประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์ และการเลือกกลยุทธ์

3. การนำกลยุทธ์ไปดำเนินการ (Strategic implementation) เป็นขั้นตอนที่วางแผนใช้ทรัพยากร การจัดโครงสร้างองค์การเพื่อให้สามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่นๆ (2550) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย (ภาพที่ 2.14)

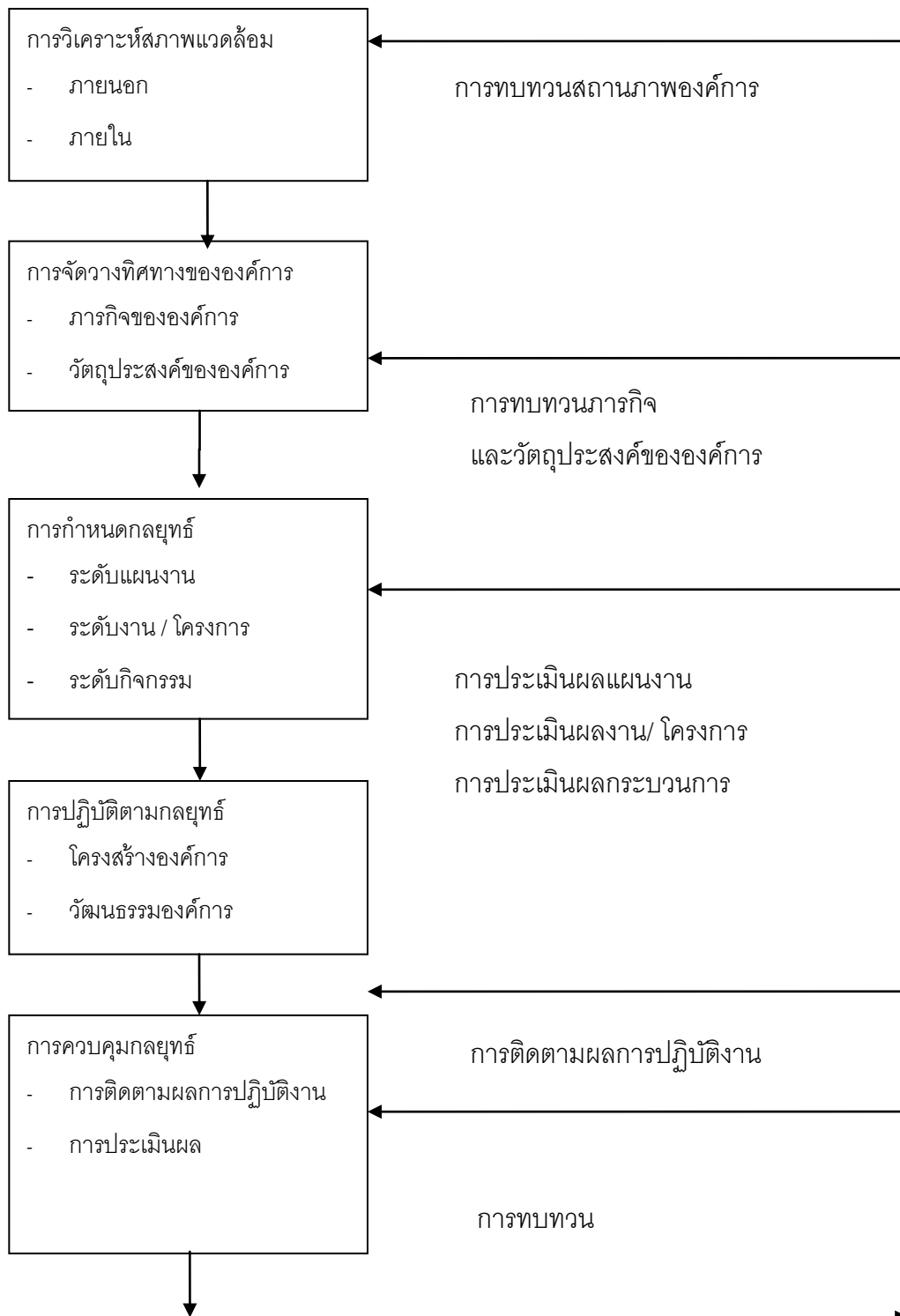
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในองค์การ และ โอกาส อุปสรรค ภายนอกองค์การ ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ทั้งที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขที่ผ่านมาและปัจจัยเงื่อนไขในอนาคต

2. การจัดวางทิศทางขององค์การ (Establishing organization direction) การจัดวางทิศทางขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนมีมุมมองที่แตกต่างกันโดยองค์การภาครัฐจะพิจารณาภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์การ ซึ่งเน้นเหตุผลของการมีองค์การและเป้าประสงค์ขององค์การ รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์การ ส่วนภาคเอกชนจะพิจารณาวิสัยทัศน์ ภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การตามลำดับ

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) โดยพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติจริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่างๆ

4. การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategy implementation) โดยดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์การ

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic control) โดยติดตามผลการปฏิบัติงานและวิธีการประเมินผลสำเร็จขององค์การ

ภาพที่ 2.14 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา: วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่นๆ (2550: 20)

อนิวัช แก้วจางค์ (2551) ได้ระบุกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้ (ภาพที่ 2.15)

1. การกลั่นกรองสภาพแวดล้อม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจำแนกได้สองประเภท คือ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

1.1 สภาพแวดล้อมภายใน เป็นปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน โดยองค์กรสามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ อิทธิพลดังกล่าวมีผลกระทบต่อองค์กร โดยอาจทำให้องค์กรล้มเหลวหรือเจริญก้าวหน้าได้ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ บุคลากร นโยบาย เทคโนโลยี เป็นต้น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการหาจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร อาจดำเนินการโดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของ McKinsey (7S Framework) การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนตามสายงาน การวิเคราะห์ลูกโซ่แห่งคุณค่าและการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นปัจจัยที่อยู่ภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน โดยองค์กรไม่สามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ ทั้งนี้อิทธิพลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ โดยทำให้องค์กรล้มเหลวหรือเจริญก้าวหน้า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการหาโอกาสและอุปสรรคขององค์กร สภาพแวดล้อมภายนอกสามารถจำแนกได้ 4 ประเภทได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไป สภาพแวดล้อมการแข่งขัน สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมในระดับต่างประเทศ

1.3 สภาพแวดล้อมทั่วไป เป็นสภาพแวดล้อมในแต่ละสถานการณ์ที่มีผลต่อการดำเนินงานในระยะยาว เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

1.4 สภาพแวดล้อมในการแข่งขัน เป็นสภาพแวดล้อมเฉพาะในสถานการณ์ที่องค์กรต้องเผชิญเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ได้แก่ ข้อจำกัดต่อผู้เข้ามาใหม่ การแข่งขันภายในอุตสาหกรรม อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ เป็นต้น

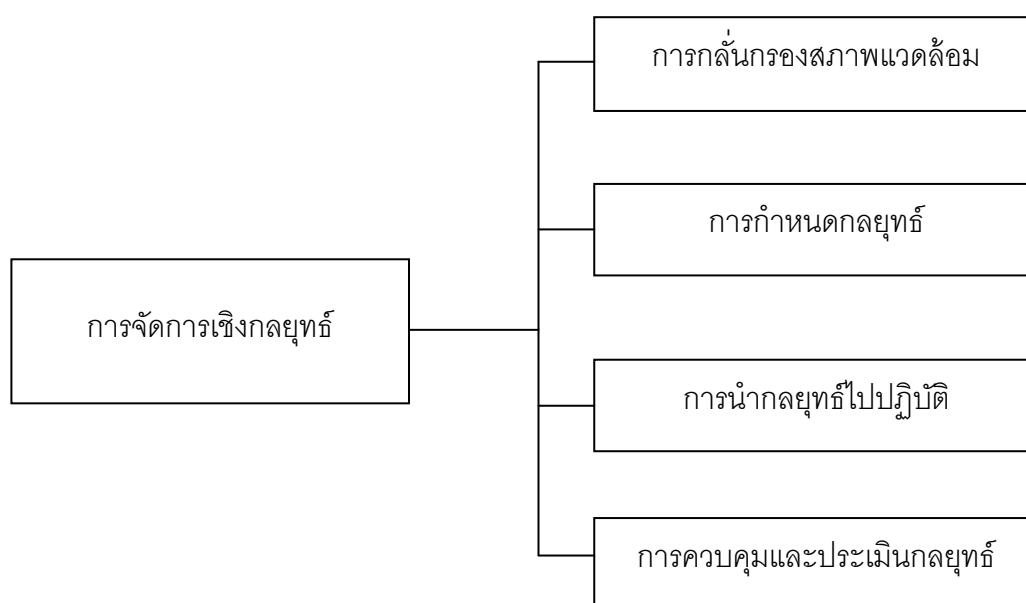
1.5 สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบในการทำงานโดยมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ได้แก่ ลูกค้า คู่แข่งขัน ตัวแทนจำหน่าย เจ้าหนี้และรัฐบาล

1.6 สภาพแวดล้อมในระดับต่างประเทศ มีความใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมทั่วไป ทั้งนี้ เนื่องจากการสื่อสารแบบไร้พรมแดนทำให้มีการรวมกลุ่มประเทศต่างๆ ในหลายทวีป เช่น กลุ่ม EU เป็นต้น การรวมกลุ่มองค์กร ในแต่ละทวีปส่งผลต่อเนื่องไปยังทวีปและประเทศอื่น เนื่องจากกลุ่มที่ตั้งขึ้นย่อมมีการนำข้อเรียกร้องของกลุ่มไปใช้กับกลุ่มหรือประเทศอื่น

2. การกำหนดกลยุทธ์ องค์การที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยทั่วไปจะกำหนดกลยุทธ์หลายรูปแบบ ทั้งนี้การกำหนดกลยุทธ์แต่ละรูปแบบจะดำเนินการได้หลังจากทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกหรือที่เรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT แล้ว

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นงานของทุกระดับในองค์การ การนำ กลยุทธ์ไปปฏิบัติต้องมี ต้องมีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในองค์การ

4. การควบคุมและประเมิน กลยุทธ์ เป็นการตรวจสอบกลยุทธ์ว่ามีผลลัพธ์อย่างไร ด้วยการเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ในอดีตหรือเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันที่มีการเก็บข้อมูลเป็นระยะ หรือเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ภาพที่ 2.15 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา : อนิวัช แก้วจันทน์ (2551: 10)

แม้ว่าการวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic planning) และการบริหารยุทธศาสตร์ (Strategic management) จะมีขอบเขตที่เกี่ยวข้องในการบริหารเหมือนกัน คือขอบเขตที่เกี่ยวกับการวางแผนงาน การจัดโครงสร้างองค์การ และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารเหมือนกัน แต่วางแผนยุทธศาสตร์ และการบริหารยุทธศาสตร์แตกต่างกันตรงที่ วางแผนยุทธศาสตร์ เป็นการคิดและวิเคราะห์เพื่อการวางแผน ในขณะที่การบริหารยุทธศาสตร์เป็นขั้นตอนของการบริหารและ

ควบคุมการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ให้บรรลุผลตามแผนยุทธศาสตร์ (ธงชัย สันติวงษ์ , 2537)

สำหรับในขั้นตอนการวางแผนยุทธศาสตร์ มีนักวิชาการได้นำเสนอในรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ไม่ใช่เรื่องของการตัดสินใจที่จะกระทำในอนาคต แต่เป็นการตัดสินใจในปัจจุบันที่จะส่งผลต่อไปในอนาคต ซึ่งกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดภารกิจหลักขององค์กร เป็นการให้คำจำกัดความว่าองค์กรจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด โดยปกติภารกิจหลักจะเขียนในรูปข้อความเพื่อเป็นเสมือนเข็มทิศชี้ทางการดำเนินงานขององค์กร องค์กรประกอบของภารกิจหลักในแต่ละองค์กรประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์หรือบริการขององค์กร การ ลูกค้าและตลาด เทคโนโลยี จุดมุ่งหมาย ปรวิญนาการดำเนินงานขององค์กร แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง และภาพลักษณ์ขององค์กร

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีปัจจัยหรือตัวแปรอะไรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์กร ทั้งนี้ เพื่อนำปัจจัยเหล่านั้นมาคาดการณ์หาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะมีต่อองค์กร

2.1 สภาพแวดล้อมทั่วไป ประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ระบบเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร 2) ด้านการเมือง หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลและการดำเนินงานทางการเมืองของกลุ่มต่างๆที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร 3) ด้านสังคม หมายถึง โครงสร้างและลักษณะของสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร และ 4) ด้านเทคโนโลยี หมายถึง กรรมวิธีใหม่ๆ ตลอดจนความก้าวหน้าในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งพัฒนาการด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริการ

2.2 สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) ด้านลูกค้า ผู้บริหารขององค์กรจะต้องจัดเก็บรายละเอียดลูกค้าทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อทำการวิเคราะห์ ตลาดหรือกลุ่มลูกค้าว่าจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงความต้องการไปในทิศทางใด 2) ด้านสภาพการแข่งขัน การเข้าใจสถานการณ์ในการแข่งขันที่องค์กรจะต้องเผชิญจะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดกลยุทธ์เพื่อขจัดภัยโอกาสหรือหลบหลีกอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม 3) ด้านผู้สนับสนุน ปัจจัย ผู้สนับสนุนปัจจัยมีความสำคัญอย่างสูงต่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโตขององค์กรในระยะยาวเพราะเปรียบเสมือนแหล่งทรัพยากรที่สำคัญขององค์กร ดังนั้นการทำความเข้าใจในความสัมพันธ์ที่พึ่งพาอาศัยกันและการเจรจาต่อรองระหว่างองค์กรและผู้สนับสนุนปัจจัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดวางกลยุทธ์ขององค์กร และ 4) ด้านแรงงาน การดำเนินงานขององค์กรจะ

สำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยบุคลากรที่พอเพียงและมีคุณภาพ แรงงานในสาขาที่จำเป็นต่อการดำเนินงานจึงเป็นปัจจัยหนึ่ง que ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า

3. การวิเคราะห์สภาพองค์การภายใน การวิเคราะห์สภาพองค์การจะทำให้เห็นถึงขีดสมรรถนะขององค์การในด้านต่างๆ เช่น โครงสร้าง บุคลากร เทคโนโลยี เป็นต้น เพื่อพิจารณาถึงข้อได้เปรียบหรือจุดแข็งที่ควรเสริมสร้างและนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงแก้ไขและขจัดออกไป

4. การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์การ การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การจะช่วยให้ผู้บริหารมีความชัดเจนในการดำเนินงาน และเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการตัดสินใจตรวจสอบผลการดำเนินงานและการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์การ โดยปกติวัตถุประสงค์ขององค์การจะแบ่งเป็นสองประเภทคือ วัตถุประสงค์ระยะยาว และวัตถุประสงค์ระยะสั้น สำหรับวัตถุประสงค์ระยะยาวจะครอบคลุมช่วงเวลาอย่างน้อย 3-5 ปี และจะมีลักษณะที่กว้างขวางกว่าวัตถุประสงค์ระยะสั้นที่เน้นช่วงระยะเวลาประมาณ 1-2 ปี ซึ่งมีลักษณะเฉพาะเจาะจง

5. การวิเคราะห์และจัดวางกลยุทธ์ ประเด็นหลังจากกำหนดวัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้ว คือ การกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจแบ่งออกได้ สองระดับคือ กลยุทธ์ในระดับรวม และกลยุทธ์ระดับหน่วยงาน ซึ่งการวิเคราะห์กลยุทธ์ในแต่ละระดับมีวิธีการที่ต่างกันไป แต่จะมีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกันคือ เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ

บุญเลิศ เย็นคงคา และคนอื่นๆ (2549) กล่าวถึงองค์ประกอบของการกำหนดกลยุทธ์ไว้ 5 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ คือจุดหมายปลายทางที่องค์การแสวงหาเพื่อการบรรลุผลสำเร็จของการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ สามารถวัดได้ สามารถระบุสิ่งที่ต้องการ เป็นทางเลือกที่มีเหตุผล และมีความเกี่ยวข้องกับเวลา

2. การระบุทิศทางหรือภารกิจหลัก ภารกิจ คือข้อความที่แสดงถึงแนวทางหลักในการอยู่รอดขององค์การ โดยระบุถึงหน้าที่ที่องค์การต้องกระทำต่อสังคม ลักษณะของการดำเนินงาน และปรัชญาการจัดการขององค์การ

3. การกำหนดเป้าหมาย เป้าหมาย คือ ผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์การต้องการให้เกิดขึ้น เป้าหมายสามารถวัดได้และมีระยะเวลาที่แน่นอน ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายจะมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และภารกิจหลักขององค์การ

4. การพัฒนากลยุทธ์ กลยุทธ์ คือ ทางเลือกที่ดีที่สุดที่องค์กรเลือกดำเนินการจากจุดที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่กำหนดไว้ การพัฒนากลยุทธ์ต้องคำนึงโอกาสและอุปสรรคตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร แล้วเลือกวิธีที่ได้เปรียบคู่แข่งขั้นมากที่สุด

5. การกำหนดนโยบาย นโยบาย คือ แนวปฏิบัติอย่างกว้างๆเพื่อเชื่อมโยงระหว่างการกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กร

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดยุทธศาสตร์ การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ และการประเมินผลยุทธศาสตร์ ส่วนการวางแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร และการกำหนดยุทธศาสตร์ สำหรับในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดทำเฉพาะในส่วนของการวางแผนยุทธศาสตร์เท่านั้น ไม่ได้รวมถึง การนำยุทธศาสตร์ไปใช้ และการประเมินผลยุทธศาสตร์

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547) ได้ทำงานวิจัย เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาปัจจัยความสำเร็จ ศึกษารูปแบบการจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย และศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดโปรแกรมนานาชาติแต่ละรูปแบบ เพื่อนำเสนอกลยุทธ์ในการจัดโปรแกรมนานาชาติในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของโปรแกรมนานาชาติสู่ความเป็นสากลมีองค์ประกอบด้วยกัน 6 ด้าน ได้แก่ นักศึกษา คณาจารย์ กิจกรรมนานาชาติ ทรัพยากรสนับสนุนในการเรียนและค้นคว้าหาข้อมูล การบริหารจัดการ และหลักสูตรนานาชาติ ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการโปรแกรมนานาชาติประกอบด้วย 13 ปัจจัย คือ วิสัยทัศน์ ภาวะความเป็นผู้นำ ความคล่องตัวในการบริหาร คุณภาพอาจารย์ หลักสูตรที่ทันสมัย เว็บไซต์ที่ทันสมัย การสื่อสารที่ดี การประชาสัมพันธ์เชิงรุก การใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด การมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากภายนอก ความมีชื่อเสียงของสถาบัน ความสนใจร่วมกันและการบอกต่อของศิษย์เก่า นำเสนอกลยุทธ์ในการจัดการโปรแกรมนานาชาติ 2 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์ในการพัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย กลยุทธ์ในการเพิ่มความหลากหลายของนักศึกษา กลยุทธ์ในการเพิ่มความหลากหลายของคณาจารย์ กลยุทธ์ในการ

พัฒนากิจกรรมนานาชาติ กลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนในการค้นคว้าหาข้อมูล กลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล 2) กลยุทธ์ในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ประกอบด้วยกลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมือ และกลยุทธ์ในการสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อหาหลักสูตร

กนิษฐา นาวารัตน์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ 2) เพื่อวิเคราะห์บริบทและศักยภาพของการจัดศึกษานานาชาติในประเทศไทย รวมถึงบทบาทความเป็นผู้นำในการเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทย ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์ในการส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ได้แก่ การเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงภายใน 5 ปี พันธกิจที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรนานาชาติให้ได้มาตรฐานสากล การสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมในภูมิภาค การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันทั้งในและต่างประเทศ และการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติ โดยเป้าหมายหลักได้แก่ การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีสมรรถภาพสากลและการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ ผู้วิจัยเสนอองค์ประกอบของรูปแบบ และกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ ซึ่งประกอบด้วย นโยบาย ระบบสารสนเทศ ผู้มีบทบาทหลัก กฎหมายและระเบียบ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร โดยกลยุทธ์ดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับองค์กร แผนโครงการ และกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ กลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติมี 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งควรปรับนโยบายและทิศทางให้ชัดเจน และให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยไทยในด้านความตกลงร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ 2) ระดับสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการรวมตัวกันสร้างความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทยเพื่อผลักดันกิจกรรมวิชาการต่างๆ และ 3) ระดับหน่วยงาน ควรส่งเสริมการศึกษานานาชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ ให้บริการนักศึกษาต่างชาติอย่างครบวงจร ประสานงานการดำเนินการและกิจกรรม ตลอดจนทำการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ

ต่อตระกูล อุบลวัตร (2550) ได้ศึกษาอุปสงค์ของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติที่จะมาให้บริการการศึกษาในประเทศไทย ศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสถาบันอุดมศึกษาไทยจากการเปิดเสรีทางการค้า และนำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบททางการเปิดเสรีทางการค้า ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติที่จะมาให้บริการการศึกษาในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง สาขาที่ผู้เรียนต้องการเรียนมากที่สุดคือ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี วิศวกรรมศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ สำหรับประเทศที่ผู้เรียนต้องการให้มาตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทย คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย ปัจจัย 3 ลำดับแรกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติ คือ โอกาสการมีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษา คุณภาพของคณาจารย์ และความเป็นมาตรฐานสากลของหลักสูตร ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับอุปสงค์ของผู้เรียนมี 6 ปัจจัยร่วมกัน คือ ทักษะภาษาที่จะได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ เพศของผู้เรียน ภาษาที่จะใช้ในการเรียนการสอน โอกาสการเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยน รายได้ในอนาคต และรายได้ครอบครัว ผลการศึกษาถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังเปิดเสรีทางการค้า พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งรัฐและเอกชนคาดการณ์ว่าจะไม่เกิดผลกระทบรุนแรง แต่มีได้หมายความว่า จะไม่เกิดผลกระทบใดเลย ผลกระทบที่สถาบันอุดมศึกษาไทยอาจได้รับมี 4 ประเด็น คือ การเคลื่อนย้ายกำลังคนในส่วนของคณาจารย์ การแข่งขันด้านความเป็นนานาชาติ การแข่งขันด้านชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับต่างชาติ และการแข่งขันด้านความพร้อมในการลงทุนตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอน ท้ายสุดผู้วิจัยได้นำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ต่างๆ 7 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิรูประบบการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษา 3) ด้านคุณภาพการศึกษา 4) ด้านต้นทุนการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาความสามารถทางภาษาต่างประเทศ 6) ด้านการสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทยในบริบทนานาชาติ และ 7) ด้านการสร้างภาพลักษณ์ของอุดมศึกษาไทย

คำเพชร ภูริปัญญา (2550) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษาระดับโลก และสภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษาโลกขึ้นอยู่กับภารกิจหลักของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ หลักสูตรและการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และมิติทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัยระดับโลก ได้แก่ การจัดการคุณภาพและโครงสร้าง พื้นฐาน หลักสูตรและนวัตกรรม การวิจัย การศึกษาเรื่องอาณานิคมศึกษา นิสิตนักศึกษาและนักวิชาการจาก

นานาชาติ ความร่วมมือทางวิชาการและพัฒนาด้านนานาชาติ การบริการทางสังคมและความ
ฉลาดทางวัฒนธรรม จากการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การ
เสริมสร้างคุณค่าเพื่อความเป็นเลิศในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาและเป็นองค์การอัจฉริยะ
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3) ยุทธศาสตร์การประกอบการของมหาวิทยาลัย และ
4) ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูป
การศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ผลการศึกษาพบว่าประเทศสมาชิกอาเซียน
ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่จะทำ
ให้การศึกษา นั้นมีส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น
หลายประเทศทั้งที่เป็นสมาชิกดั้งเดิมและสมาชิกใหม่ยังคงให้ความสำคัญกับบทบาทของ
การศึกษาในการขจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ ใน
ขณะเดียวกันได้มุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
ในระดับสากล โดยมีบางประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนปรารถนาให้ตนมีศักยภาพทัดเทียมกับ
ประเทศอื่น ๆ ภายในอาเซียนด้วยตนเอง การเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาระดับ
ต่าง ๆ พบว่าการปฏิรูปการอุดมศึกษาในอาเซียนมีแนวโน้ม ที่สอดคล้องกันดังนี้ คือ 1) การกระจาย
โอกาสทางการศึกษา 2) การเน้นคุณภาพทางการศึกษา ทั้งในแง่ของการยกระดับคุณภาพการ
เรียนการสอนสู่ระดับสากล การพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัย และการขยายการศึกษาเฉพาะทางให้
สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่มีความหลากหลาย ความ
ยืดหยุ่นในการปรับตัวของทรัพยากรมนุษย์ และ 3) การเปิดเสรีทางการศึกษา ตลอดจนการเพิ่ม
มูลค่าทางการศึกษาในการนำรายได้เข้าประเทศและการสงวนเงินตราในการเรียนต่อต่างประเทศ
การพัฒนาครูเพื่อให้ออกสนองกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ (2552ค) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์ความ
ร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม โดย
ได้ทำการวิเคราะห์และประเมินผลกลยุทธ์ความร่วมมือทางการศึกษา 2 ระดับคือ
ระดับอุดมศึกษา และ ระดับอาชีวศึกษา ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาจาก
ประเทศเพื่อนบ้านในการศึกษาในประเทศไทยพบว่า สถาบันการศึกษาที่ นักศึกษาจากประเทศ
เพื่อนบ้านมาศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนระดับ
การศึกษาที่นักศึกษาส่วนใหญ่มาศึกษาในประเทศไทยคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.81)
รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 40.47) ในส่วนของกลุ่มสาขาวิชาที่นักศึกษาจากประเทศ

เพื่อนบ้านเรียนมากที่สุดมี 4 กลุ่มสาขา คือ 1) สาขาเกษตรศาสตร์ สัตวแพทย์ สิ่งแวดล้อม ประมง เทคโนโลยีอาหาร 2) สาขาการบริหารและการจัดการ 3) สาขาสังคมศาสตร์และการพัฒนา และ 4) สาขาการท่องเที่ยวและโรงแรม เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาขาที่นักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านเรียนมากที่สุด จำแนกตามประเทศ ปรากฏว่า ในระดับปริญญาตรี นักศึกษาจากประเทศกัมพูชา ไม่ได้เรียนในสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นจำนวนมากอย่าง ชัดเจน ในขณะที่นักศึกษาจากประเทศลาวเรียนสาขาเกษตรศาสตร์ สัตวแพทย์ สิ่งแวดล้อม ประมง เทคโนโลยีอาหาร และสาขาวิศวกรรมมากที่สุด สำหรับนักศึกษาจากประเทศพม่าส่วนใหญ่เรียนสาขาเกษตรศาสตร์ สัตวแพทย์ สิ่งแวดล้อม ประมง เทคโนโลยีอาหาร และสาขาวิศวกรรมมากที่สุด ส่วนนักศึกษาจากประเทศเวียดนามเรียนสาขาการบริหารและการจัดการมากที่สุด รองลงมาคือ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับในระดับปริญญาโท ปรากฏว่า นักศึกษาจากประเทศกัมพูชาเรียนสาขาการบริหารและการจัดการและสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมมากที่สุด นักศึกษาจากประเทศลาวเรียนสาขาเกษตรศาสตร์ ธรณีวิทยา เทคโนโลยีอาหารและสัตว์มากที่สุด รองลงมาคือ สาขาสังคมศาสตร์และการพัฒนา นักศึกษาจากประเทศพม่าส่วนใหญ่เรียนสาขาเกษตรศาสตร์ ธรณีวิทยา เทคโนโลยีอาหารและสัตว์ ในขณะที่นักศึกษาจากประเทศเวียดนามเรียนกระจายในสาขาต่าง ๆ

ด้านแหล่งทุนการศึกษา พบว่า นักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านเกือบครึ่งหนึ่ง ออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้วยตนเอง ส่วนนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นทุนการศึกษาจากหน่วยงาน/องค์กรในประเทศไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาในประเทศไทยและความต้องการปัจจัยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบไปด้วย 3 ส่วนด้วยกันคือ ส่วนที่ 1: ข้อดีของการศึกษาในประเทศไทย นักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านมีความคิดเห็นว่าการศึกษาในประเทศไทยมีข้อดี คือ ประเทศไทยอยู่ใกล้กับประเทศของตน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่แพงมาก ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับประเทศของตน และ คนไทยมีความเป็นมิตร ส่วนที่ 2: ความต้องการจำเป็นในการเข้ามาศึกษาในประเทศไทย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการจำเป็น 6 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1) ทุนการศึกษา 2) การช่วยเหลือในด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในประเทศไทย 3) ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในสาขาต่าง ๆ 4) ด้านที่พักอาศัย 5) ด้านวีซ่า และ 6) ด้านสวัสดิการ รักษาพยาบาล และส่วนที่ 3: ข้อเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แบ่งเป็นข้อเสนอแนะจากนักศึกษาประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ การจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักศึกษาของประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องการให้เพิ่มจำนวนทุน และ

ขยายระดับการศึกษาให้ครอบคลุมในทุกระดับ การสนับสนุนให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมนักเรียนประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค และการจัดให้มี Thailand educational exhibition ในประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนข้อเสนอแนะจาก สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน การจัดทำหลักสูตรนานาชาติที่นักศึกษาสามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ และการจัดโครงการอบรมบุคลากร

ส่วนกลยุทธ์ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ ได้นำเสนอไว้ 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ยกย่องนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษาให้เป็นนโยบายระดับชาติ เพื่อใช้เป็นกลไกในการสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 2) ขยายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน อุดมศึกษา รวมถึงการอาชีวศึกษา ให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของแต่ละประเทศ กลยุทธ์ที่ 3) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้านไปในทิศทางเดียวกัน และ 4) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

งานวิจัยต่างประเทศ

Sanderson (2002) ได้ศึกษาพัฒนาการของการศึกษานานาชาติในประเทศสิงคโปร์และพบว่า สิงคโปร์มีแรงจูงใจให้นักศึกษาต่างชาติเข้าไปศึกษาต่อในประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ ค่าเล่าเรียนที่เหมาะสม นักศึกษาต่างชาติเสียค่าเล่าเรียนแพงกว่านักศึกษาสิงคโปร์เพียง 10% และรัฐบาลสิงคโปร์ให้เงินอุดหนุนการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติถึงปีละ \$130 ล้าน หรือประมาณ 5,200 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ ข้อจูงใจพิเศษอีกประการหนึ่งได้แก่ การให้นักศึกษาทุนเหล่านี้สามารถทำงานใช้ทุนได้เป็นเวลา 3 ปี โดยสามารถทำงานสาขาอื่นที่ไม่ใช่สาขาที่จบการศึกษาได้ นับว่าเป็นการลงทุนระยะยาวของรัฐบาลเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ เพราะนอกจากจะได้แรงงานที่มีคุณภาพแล้ว ยังได้สร้างเครือข่ายในด้านธุรกิจกับบัณฑิตต่างชาติเหล่านั้นด้วย นอกจากนี้รัฐบาลยังผลักดันให้มหาวิทยาลัยชั้นนำของสิงคโปร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก (World class university) ด้วยการให้ทุนอุดหนุนการศึกษานานาชาติ และการจ้างทีมงานผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ในปี ค.ศ.1997 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำ ให้ดึงดูดนักศึกษาต่างชาติที่ดีเด่น เป็นจำนวนอย่างน้อยร้อยละ 20 ของนักศึกษาทั้งหมด เพื่อยกระดับของมหาวิทยาลัยในสิงคโปร์ จะทำให้สิงคโปร์เป็นคู่แข่งรายใหม่ที่สำคัญสำหรับประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และอังกฤษ ใน 10 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ได้มีการสรุปจุดแข็งของประเทศสิงคโปร์ในการเป็นศูนย์กลางการศึกษา ได้แก่ การมีมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพสูง การมี

งานวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในตะวันตกและอุทยานวิทยาศาสตร์แห่งชาติ การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง การมีการเมืองเศรษฐกิจที่มั่นคง การมีสังคมที่ปลอดภัย การให้โอกาสได้ทำงานหลังจบการศึกษา เป็นต้น

Marginson (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การตลาดในอุดมศึกษา การแข่งขันในระดับชาติ ซึ่งได้แก่ประเทศออสเตรเลีย และระดับโลก ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศออสเตรเลียประสบความสำเร็จในกลยุทธ์การตลาด ได้แก่ การมีประสบการณ์ 30 ปี ในการให้การศึกษาในภูมิภาคนี้ด้วยการมอบทุนภายใต้ชื่อ Colombo plan ให้นักศึกษาต่างชาติ และในปลายปี ค.ศ. 1980 รัฐบาลออสเตรเลียได้ประสานงานการตลาดและประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยของตนผ่านศูนย์การศึกษาประจำสถานทูตออสเตรเลียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยดี และมีคุณภาพ มีการอำนวยความสะดวกในการออกวีซ่าให้นักศึกษาต่างชาติ ทำเลที่ดีของประเทศ เพราะใกล้กว่าสหรัฐอเมริกาหรืออังกฤษ ทำให้นักศึกษาประหยัดค่าเดินทาง รวมถึงค่าเล่าเรียนที่ถูกกว่า

Lenn (2004) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานอุดมศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก พบว่า รัฐบาลประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ต้องการขยายการศึกษานานาชาติในประเทศของตน และได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ภาคเอกชนและสถาบันต่างประเทศเข้ามาลงทุนในอุดมศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว การรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศและระดับภูมิภาคเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพสูง และเศรษฐกิจในประเทศที่รุ่งเรือง เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด การดึงดูดนักศึกษาและนักวิชาการเข้าประเทศ จะทำได้มากขึ้นหากสถาบันการศึกษาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

จากการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่ามีงานวิจัยหลายชิ้นที่ ศึกษาเกี่ยวกับการกับพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมความเป็นนานาชาติสถาบันอุดมศึกษาไทย พัฒนา สถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย ตลอดจนเพื่อส่งเสริมสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับโลก อย่างไรก็ตามที่ผ่านมายังไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในบริบทของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อรองรับและส่งเสริมการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และ 3) พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 4 การร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1: การศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูล แบบวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหอสมุดสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการศึกษา วิเคราะห์ สรุปประเด็นและบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลและแบบวิเคราะห์เอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ จำแนกและเรียบเรียงรายการข้อมูลตามแบบวิเคราะห์เอกสารให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยจำแนกเนื้อหาตามประเด็นสำคัญ จัดกลุ่มเนื้อหาที่วิเคราะห์เป็นหมวดหมู่และสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2: การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการสอบถามผู้บริหารสถาบัน อุดมศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ คือ สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 148 แห่ง

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อธิการบดี หรือ รองอธิการบดี หรือ ผู้ช่วยอธิการบดี จากสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างแต่ละ 2 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถาบันอุดมศึกษาแบ่งตามประเภทของสถาบัน

ประเภทของสถาบัน	จำนวน (แห่ง)
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	
สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	14
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	16
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	40
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	9
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	
มหาวิทยาลัยเอกชน	40
วิทยาลัยเอกชน	21
สถาบันเอกชน	8
รวม	148

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กำหนดประเด็นหลักในการสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. จัดทำร่างแบบสอบถามและรายการข้อคำถามแต่ละประเด็นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขความสมบูรณ์ให้เหมาะสม โดยแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 6 ระดับ ตั้งแต่ 0- 5
3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา ด้านวิจัยทางการศึกษาด้านอาเซียน และด้านการต่างประเทศ (ภาคผนวก ค)
4. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม โดยกา ารตรวจสอบความตรงของเนื้อหารายข้อ (Item Content Validity) และความเป็นปรนัย (Objectivity)

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Item Content Validity) เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์

หลังจากนั้นนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ ดังนี้

$IOC \geq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

$IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

2 การตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) เป็นการตรวจสอบว่า แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน เป็นที่เข้าใจตรงกัน โดยนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความชัดเจนของภาษาว่าสื่อความหมายได้เข้าใจตรงกันหรือไม่ เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือ ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 148 แห่ง

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถามไปยังสถาบันอุดมศึกษาไปยังสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 148 แห่ง แห่งละ 2 ฉบับ (รวมทั้งสิ้น 296 ฉบับ) โดยแนบซองติดแสตมป์เพื่อส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์และ

ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ในการนำส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย จากการประสานงานเพื่อติดตามแบบสอบถามตั้งแต่เดือนพฤษภาคม- พฤศจิกายน 2555 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 123 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.11 และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมารวม 238 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.41 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2 – 3.3

ตารางที่ 3.2 จำนวนการส่งและการตอบกลับแบบสอบถามของสถาบันอุดมศึกษา

ประเภทของสถาบัน	จำนวนการส่ง (สถาบัน)	จำนวนการตอบกลับ (สถาบัน)	อัตราการตอบกลับ (ร้อยละ)
1. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	14	11	78.57
2. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	16	14	87.50
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏ	40	35	87.50
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	9	7	77.78
5. มหาวิทยาลัยเอกชน	40	33	82.50
6. วิทยาลัยเอกชน	21	18	85.71
7. สถาบันเอกชน	8	5	62.50
รวม	148	123	83.11

ตารางที่ 3.3 จำนวนการส่งและการตอบกลับแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล

ประเภทของสถาบัน	จำนวนการส่ง (ฉบับ)	จำนวนการตอบกลับ (ฉบับ)	อัตราการตอบกลับ (ร้อยละ)
1. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	28	20	71.43
2. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	32	26	81.25
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏ	80	69	86.25
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	18	14	77.78
5. มหาวิทยาลัยเอกชน	80	64	80.00
6. วิทยาลัยเอกชน	42	35	83.33
7. สถาบันเอกชน	16	10	62.50
รวม	296	123	80.41

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบ ใช้วิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบแต่ละระดับดังนี้

ระดับคำตอบ 5 หมายถึง มากที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5
ระดับคำตอบ 4 หมายถึง มาก	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับคำตอบ 3 หมายถึง ปานกลาง	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ระดับคำตอบ 2 หมายถึง น้อย	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ระดับคำตอบ 1 หมายถึง น้อยที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1
ระดับคำตอบ 0 หมายถึง ไม่มี	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 0

3. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยซึ่งวัดด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50- 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50- 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50- 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.50- 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 0.00- 0.49	หมายถึง	ไม่มี

ขั้นตอนที่ 3: วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดย นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาฯ ด้วยแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิค Priority Needs Index (PNI) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งมีสูตรในการคำนวณคือ (Lane, Crofton & Hall, 1983 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550 : 275)

$$PNI = (I - D) \times I$$

เมื่อ PNI = ดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็น

I = ระดับสภาพที่คาดหวังให้เกิด

D = ระดับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยใช้วิธีการเรียงค่าดัชนี PNI จากมากไปน้อย โดยตั้งเกณฑ์ว่า ความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อมภายในที่มีค่าดัชนี PNI มากกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้าน ถือเป็นจุดอ่อน ส่วนความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ถือเป็นจุดแข็ง และความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีค่าดัชนี PNI มากกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้าน ถือเป็นภาวะคุกคาม และความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ถือเป็นโอกาส

ขั้นตอนที่ 4: การร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

4.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ คือ สถาบันอุดมศึกษาไทยที่ติดอันดับ 1 ใน 200 ของภูมิภาคเอเชีย โดยการจัดลำดับของ QS Asian University Rankings 2012 จำนวน 7 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อธิการบดี หรือ รองอธิการบดี หรือ ผู้ช่วยอธิการบดี จากสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง แห่งละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในขั้นนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง โดยมีหัวข้อหลักเกี่ยวกับการจัดทำ การใช้ และการประเมินยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเป็นประชาคมอาเซียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. จำแนกประเด็นการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจ

พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม

3. แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง จากนั้นส่งหนังสือขอความร่วมมือและแบบสัมภาษณ์ไปยังสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง และติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวัน เวลา และ สถานที่ในการให้สัมภาษณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 5 แห่ง แจ้งว่าสะดวกที่จะให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ส่วนผู้ให้ข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 2 แห่ง แจ้งว่าให้ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง ทั้งนี้การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 7 แห่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ถึง วันที่ 1 มีนาคม 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญ

4.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ และการแจกแจงความถี่ของแต่ละรายการ

4.3 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จาก แบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ SWOT โดยนำสภาพแวดล้อมภายในคือจุดแข็งและจุดอ่อน มาจับคู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกคือโอกาสและอุปสรรค เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ โดยทำการจับคู่ในสี่รูปแบบ ดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 จุดแข็ง + โอกาส เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ SO ซึ่งเป็นการนำเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาปรับใช้เพื่อให้ได้รับโอกาสอย่างเต็มที่

รูปแบบที่ 2 จุดแข็ง + ภาวะคุกคาม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ST ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากจุดแข็งเพื่อป้องกันหรือแก้ไขภาวะคุกคาม

รูปแบบที่ 3 จุดอ่อน + โอกาส เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ WO ซึ่งเป็นการแก้ไขจุดอ่อนโดยใช้ประโยชน์จากโอกาสที่ได้รับ

รูปแบบที่ 4 จุดอ่อน + ภาวะคุกคาม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ WT ซึ่งเป็นการแก้ไขหรือลดปัญหาอันเกิดจากจุดอ่อนและภาวะคุกคาม

4.4 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อส่งเสริมการเป็นประชาคมอาเซียน (ร่างที่ 1) จากนั้นนำเสนอยุทธศาสตร์ฯ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 5: การประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วย 2 วิธี คือ

1. การประเมินยุทธศาสตร์ฯ (ร่างที่ 1) ด้วยแบบประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ (ภาคผนวก ก) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุดมศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา ด้านนโยบายการศึกษา ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการต่างประเทศ (ภาคผนวก ค) เมื่อได้รับแบบประเมินกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขในยุทธศาสตร์ (ร่างที่ 1) และจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่างที่ 2)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50- 5.00 หมายถึง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50- 4.49 หมายถึง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50- 3.49 หมายถึง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50- 2.49 หมายถึง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00- 1.49 หมายถึง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

2. การประเมินยุทธศาสตร์ฯ (ร่างที่ 2) โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุดมศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการต่างประเทศ (ภาคผนวก ค) ในวันที่ 9 เมษายน 2556 เวลา 13.00 น – 15.00 น. ณ ห้องประชุมนานาชาติ 407 ชั้น 4 อาคารประชุมสุข อชาวจำรุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นผู้วิจัยนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขในยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่างที่ 3)

ขั้นตอนที่ 6: การนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่างที่ 3) ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ฯ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอ ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่	กระบวนการ	ผลที่ได้รับ
1. ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การบริหาร สถาบันอุดมศึกษา และกระบวนการยุทธศาสตร์ 	กรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดในการวิจัย - เก็บข้อมูลจากผู้บริหารระดับสูงจากสถาบันอุดมศึกษา 148 แห่ง แห่งละ 2 คน ด้วยแบบสอบถาม - วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และ S.D. 	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบัน อุดมศึกษาไทย เพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
3. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> - นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค SWOT เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น - วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบัน อุดมศึกษา 	จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
4. ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาแนวทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย 7 แห่งโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร แห่งละ 1 คน - นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์มาจัด SWOT Analysis 	ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1)
5. ประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินและตรวจสอบความ เหมาะสม ความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ (ร่าง 1) ด้วยแบบประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ - แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ - จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ (ร่าง 2) - แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 	ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 2)
6. นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ - แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 	ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการ วิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 การร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่ การเป็นประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 ผลการประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียม ความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 5 การนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความ พร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1: การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 148 แห่ง แห่งละ 2 ฉบับ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี แห่งละ 2 คน ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนกลับมาจาก สถาบันอุดมศึกษา 123 แห่ง จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนรวมทั้งสิ้น 238 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 80.41 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

(n = 238)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	86	36.13
1.2 หญิง	152	63.87
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	3	1.26
2.2 ปริญญาโท	90	37.82
2.3 ปริญญาเอก	145	60.92
3. ตำแหน่งปัจจุบัน		
3.1 อธิการบดี	36	15.13
3.2 รองอธิการบดี	134	56.30
3.3 ผู้ช่วยอธิการบดี	68	28.57
4. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	159	66.81
4.2 5 – 10 ปี	39	16.39
4.3 11-15 ปี	16	6.72
4.4 ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	24	10.08
5. สถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงาน		
5.1 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล	20	8.40
5.2 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	26	10.920
5.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏ	69	28.99
5.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏมณฑล	14	5.88
5.5 มหาวิทยาลัยเอกชน	64	26.89
5.6 วิทยาลัยเอกชน	35	14.71
5.6 สถาบันเอกชน	10	4.20

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.87) วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 60.92) รองลงมาคือ ปริญญาโท (ร้อยละ 37.82) ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นรองอธิการบดี (ร้อยละ 56.30)

รองลงมา คือ ผู้ช่วยอธิการบดี (ร้อยละ 28.57) ประสบการณ์ในการทำงาน ในตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 66.81) รองลงมา อยู่ระหว่าง 5- 10 ปี (ร้อยละ 16.39) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ (ร้อยละ 26.89) รองลงมาคือมหาวิทยาลัยเอกชน (ร้อยละ 26.89)

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิตจำนวน 28 ข้อ ด้านการวิจัย จำนวน 16 ข้อ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่ สังคม 15 ข้อ และด้าน การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 11 ข้อ ผลวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยภาพรวม

รายการปฏิบัติ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการผลิตบัณฑิต	2.85	0.84	ปานกลาง	4.12	0.79	มาก
2. ด้านการวิจัย	2.00	1.00	น้อย	3.61	1.07	มาก
3. ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม	2.11	1.09	น้อย	3.65	1.09	มาก
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	2.04	1.15	น้อย	3.58	1.12	มาก
เฉลี่ย	2.25	1.02	น้อย	3.74	1.01	มาก

จากตารางที่ 4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยภาพรวม พบว่า

สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.25$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสถาบันอุดมศึกษาไทยในการ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการผลิตบัณฑิต ($\bar{X}=2.85$) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ($\bar{X}=2.11$) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ($\bar{X}=2.04$) และด้านการวิจัย ($\bar{X}=2.00$)

สภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ($\bar{X}=4.12$) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ($\bar{X}=3.65$) ด้านการวิจัย ($\bar{X}=3.61$) และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.58$)

ตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการผลิตบัณฑิต จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการผลิตบัณฑิต						
1. การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล	2.37	1.56	น้อย	4.12	1.02	มาก
2. ระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และสามารถวัดทักษะการใช้ภาษาของนิสิตศึกษาได้ตามสภาพจริง	3.20	1.20	ปานกลาง	4.35	0.97	มาก
3. การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	2.93	1.28	ปานกลาง	4.35	1.06	มาก
4. การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	2.01	1.56	น้อย	3.76	1.26	มาก
5. การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.17	1.45	น้อย	3.85	1.27	มาก
6. การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	3.05	1.09	ปานกลาง	4.26	0.95	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	2.36	1.20	น้อย	3.92	1.10	มาก
8. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.66	0.91	มาก	4.48	0.75	มาก
9. การจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนโดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบัน	1.91	1.65	น้อย	3.80	1.34	มาก
10. การจัดสรรงบประมาณให้นิสิตนักศึกษาได้ไปแสดงความสามารถในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ	2.60	1.46	ปานกลาง	3.91	1.18	มาก
11. การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างความตระหนักถึงการเป็นพลเมืองอาเซียนให้แก่ นิสิตนักศึกษา	2.69	1.29	ปานกลาง	3.95	1.16	มาก
12. การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา	3.62	1.09	มาก	4.50	0.79	มากที่สุด
13. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ผลิต ผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะในระดับศาสตราจารย์	3.13	1.42	ปานกลาง	4.21	1.08	มาก
14. การจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน	3.46	1.10	ปานกลาง	4.29	0.96	มาก
15. การจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง	3.72	1.24	มาก	4.40	1.00	มาก
16. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.95	1.42	ปานกลาง	4.19	1.00	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
16. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.95	1.42	ปานกลาง	4.19	1.00	มาก
17. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน	2.16	1.46	น้อย	3.71	1.32	มาก
18. การพัฒนาหลักสูตรที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญให้เป็นหลักสูตรนานาชาติ	2.33	1.62	น้อย	3.87	1.22	มาก
19. การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน	2.34	1.67	ปานกลาง	3.89	1.25	มาก
20. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสองภาษา	2.56	1.57	ปานกลาง	3.96	1.25	มาก
21. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง	2.83	1.47	ปานกลาง	4.09	1.14	มาก
22. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ	3.26	1.19	ปานกลาง	4.40	0.88	มาก
23. การจัดเตรียมบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อส่งเสริม ประสานงานและให้บริการกับนิสิต นักศึกษาและ คณาจารย์จากประเทศสมาชิกอาเซียน	2.45	1.36	น้อย	4.04	1.10	มาก
24. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หอพัก	2.74	1.43	ปานกลาง	4.07	1.09	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
25. ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา	2.24	1.59	น้อย	3.95	1.21	มาก
26. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF)	4.37	0.81	มาก	4.71	0.68	มากที่สุด
27. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้แก่นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรอื่นในสถาบันอย่างต่อเนื่อง	3.47	1.13	ปานกลาง	4.35	0.96	มาก
28. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดคล้องเอกลักษณ์ของไทยและเอกลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน	3.23	1.08	ปานกลาง	4.22	0.91	มาก
เฉลี่ย	2.85	1.33	ปานกลาง	4.13	1.07	มาก

จากตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต จำแนกเป็นรายข้อพบว่า

สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการผลิตบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ การจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.72$) และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ($\bar{X} = 3.66$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบัน ($\bar{X} = 1.91$)

สภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) (\bar{X} =4.71) รองลงมา คือ การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (\bar{X} =4.45) และการจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง (\bar{X} =4.44) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน (\bar{X} =3.71)

ตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย จำแนกเป็นรายชื่อ

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
29. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา	2.29	1.29	น้อย	3.92	1.15	มาก
30. การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศไทยในอาเซียนในประเทศไทย	1.60	1.31	น้อย	3.53	1.28	มาก
31. การผลิตงานวิจัยด้านอาเซียนศึกษา	1.53	1.30	น้อย	3.47	1.36	ปานกลาง
32. ผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	1.26	1.26	น้อย	3.34	1.34	ปานกลาง
33. การผลิตงานวิจัยที่เสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน	1.58	1.27	น้อย	3.48	1.32	ปานกลาง
34. การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	2.23	1.41	น้อย	3.60	1.30	มาก
35. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/หน่วยงานในประเทศ	3.28	1.33	ปานกลาง	4.27	1.02	มาก
36. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/หน่วยงานในอาเซียน	2.24	1.50	น้อย	3.63	1.32	มาก
37. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน	1.79	1.58	น้อย	3.52	1.27	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
38. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการจัดการเรียนสอนสองภาษาต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน	1.62	1.37	น้อย	3.52	1.27	มาก
39. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน	1.58	1.56	น้อย	3.26	1.40	ปานกลาง
40. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ	2.12	1.52	น้อย	3.80	1.19	มาก
41. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบัน	2.09	1.53	น้อย	3.78	1.27	มาก
42. การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา	1.62	1.41	น้อย	3.58	1.27	มาก
43. การผลิตงานวิจัยด้านการบูรณาการวัฒนธรรมของอาเซียน	1.60	1.36	น้อย	3.40	1.33	ปานกลาง
44. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	1.76	1.38	น้อย	3.50	1.32	มาก
เฉลี่ย	1.89	1.40	น้อย	3.62	1.28	มาก

จากตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย จำแนกเป็นรายข้อพบว่า

สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในประเทศ ($\bar{X}=3.28$) รองลงมา คือ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา ($\bar{X}=2.29$) และการสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในอาเซียน ($\bar{X}=2.24$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ต่ำสุด คือ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ($\bar{X}=1.26$)

สภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในประเทศ ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 3.92$) และ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน ($\bar{X} = 3.26$)

ตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
45. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	2.93	1.31	ปานกลาง	3.98	1.20	มาก
46. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	2.12	1.41	น้อย	3.65	1.29	มาก
47. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	2.35	1.38	น้อย	3.79	1.21	มาก
48. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.25	1.38	น้อย	3.62	1.25	มาก
49. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการเป็นพลเมืองอาเซียน	2.13	1.30	น้อย	3.63	1.21	มาก
50. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	1.80	1.40	น้อย	3.57	1.28	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
51. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน ให้แก่บุคคลและหน่วยงานทั่วไป	92	1.37	น้อย	3.62	1.25	มาก
52. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนสองภาษา ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	1.98	1.55	น้อย	3.63	1.29	มาก
53. การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน	2.64	1.55	ปานกลาง	3.85	1.26	มาก
54. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	2.22	1.39	น้อย	3.67	1.25	มาก
55. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนและเยาวชนอาเซียน	2.11	1.48	น้อย	3.68	1.24	มาก
56. การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ	1.63	1.30	น้อย	3.49	1.33	ปานกลาง
57. การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆของสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	1.77	1.41	น้อย	3.48	1.35	ปานกลาง
58. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันของท่าน	1.76	1.45	น้อย	3.44	1.35	ปานกลาง
59. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.16	1.42	น้อย	3.68	1.24	มาก
เฉลี่ย	2.12	1.41	น้อย	3.65	1.27	มาก

จากตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า

สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป ($\bar{X}=2.93$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน ($\bar{X}=2.64$) และ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป ($\bar{X}=2.35$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ ($\bar{X}=1.63$)

สภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป ($\bar{X}=3.98$) รองลงมา คือการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน ($\bar{X}=3.85$) และ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป ($\bar{X}=3.79$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบัน ($\bar{X}=3.44$)

ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
60. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา	2.13	1.53	น้อย	3.71	1.26	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	ปัจจุบัน (D)			พึงประสงค์ (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
61. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ทัศนคติในการเป็นพลเมืองอาเซียน	2.32	1.36	น้อย	3.83	1.07	มาก
62. การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน	2.39	1.31	น้อย	3.74	1.12	มาก
63. การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น	1.95	1.45	น้อย	3.59	1.24	มาก
64. มีหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม	1.17	1.53	น้อย	3.12	1.54	ปานกลาง
65. การบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน	1.82	1.47	น้อย	3.42	1.38	ปานกลาง
66. การจัดสรรงบประมาณให้ชาวต่างชาติมาถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมแก่สถาบัน	1.64	1.42	น้อย	3.29	1.32	ปานกลาง
67. การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน	2.04	1.44	น้อย	3.50	1.32	มาก
68. การส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	2.09	1.36	น้อย	3.58	1.22	มาก
69. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ	2.81	1.48	ปานกลาง	3.99	1.17	มาก
70. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.09	1.43	น้อย	3.71	1.24	มาก
เฉลี่ย	1.85	1.30	น้อย	3.25	1.15	มาก

จากตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อพบว่า

สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ ($\bar{X}=2.81$) รองลงมา คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน ($\bar{X}=2.39$) และการจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน ($\bar{X}=2.32$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น ($\bar{X}=1.17$)

สภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.25$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ ($\bar{X}=3.99$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน ($\bar{X}=3.83$) และการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน ($\bar{X}=3.74$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น ($\bar{X}=3.12$)

ตอนที่ 2: ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Priority Needs Index (PNI) ในการประเมินจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อส่งเสริม เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จำนวน 4 ด้านคือ 1) ด้านการผลิตบัณฑิต จำนวน 28 ข้อย่อย 2) ด้านการวิจัย จำนวน 16 ข้อย่อย 3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จำนวน 15 ข้อย่อย และ 4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 11 ข้อย่อย ซึ่งในแต่ละด้านมีข้อย่อยรวมทั้งหมด 70 ข้อ นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS หาค่าความถี่

ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็น (PNI) โดยใช้การหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูตร $(I-D) \times I$ โดย I คือสภาพที่พึงประสงค์ และ D คือสภาพปัจจุบัน (Lane, Crofton & Hall, 1983 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550 : 275) เมื่อได้ความต้องการจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จากนั้นนำค่าความต้องการจำเป็นที่ได้มาทำการจัดอันดับความต้องการจำเป็นโดยการเปรียบเทียบค่าความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านจัดเป็นค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 และลำดับต่างๆ ถัดลงมาตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยของค่าความต้องการจำเป็น

ตารางที่ 4.7 สรุปลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยภาพรวมทุกด้าน

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1) ด้านการผลิตบัณฑิต	5.63	4
2) ด้านการวิจัย	7.10	1
3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม	6.39	2
4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	6.20	3
ค่าดัชนี PNI	6.33	-

จากตารางที่ 4.7 สรุปได้ว่าความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยการจัดลำดับความสำคัญ โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถาม พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คือ ด้านการวิจัย (PNI = 7.10) รองลงมา คือ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม (PNI = 6.39) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (PNI = 6.20) และด้านการผลิตบัณฑิต (PNI = 5.63) ตามลำดับ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์และการประเมินจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยใช้เทคนิค Priority Needs Index (PNI) และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในลักษณะเป็นรายด้านดังแสดงในตารางที่ 4.8-4.15

ตารางที่ 4.8 ความต้องการจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต จำแนกตามรายชื่อ

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1. การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล	7.55	2
2. ระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และสามารถวัดทักษะการใช้ภาษาของนิสิต นักศึกษาได้ตามสภาพจริง	5.31	20
3. การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	6.56	8
4. การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านกา รสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	7.00	5
5. การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	7.10	4
6. การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	5.66	14
7. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	6.68	7
8. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.00	27
9. การจัดทำมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน	7.90	1
10. การจัดสรรงบประมาณให้นิสิต นักศึกษาได้ไปแสดงความสามารถในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ	5.55	15
11. การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างความตระหนักถึง การเป็นพลเมืองอาเซียนให้แก่ นิสิตนักศึกษา	5.49	19
12. การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา	4.20	25

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
13. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ผลิต ผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะในระดับ ศาสตราจารย์	4.78	22
14. การจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และทิศทางของอาเซียน	4.05	26
15. การจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนา อาจารย์อย่างต่อเนื่อง	5.55	15
16. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศ สมาชิกอาเซียน	5.50	18
17. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จาก สถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน	6.41	11
18. การพัฒนาหลักสูตรที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญให้เป็น หลักสูตรนานาชาติ	6.55	9
19. การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เป็นที่ต้องการของ ตลาดงานในอาเซียน	6.47	10
20. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสองภาษา	6.04	12
21. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง	5.55	15
22. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อ รองรับความเป็นนานาชาติ	5.24	19
23. การจัดเตรียมบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพและให้บริการกับนิสิต นักศึกษาและ คณาจารย์ จากประเทศสมาชิกอาเซียน	6.91	6
24. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หอพัก	5.78	13

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
25. ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา	7.24	3
26. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ(QF)	1.89	28
27. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้แก่นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรอื่นในสถาบันอย่างต่อเนื่อง	4.29	24
28. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเอกลักษณ์ของไทยและเอกลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน	4.67	23
เฉลี่ย	5.63	-

จากตารางที่ 4.8 ประเด็นความต้องการจำเป็นของ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต จำแนกตามรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI =5.63) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ประเด็นที่มีค่าความต้องการมากกว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ 14 ประเด็น เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อย สุดคือ

ลำดับที่ 1 การจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบัน (PNI =7.90)

ลำดับที่ 2 การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล (PNI =7.55)

ลำดับที่ 3 ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา(PNI =7.24)

ลำดับที่ 4 การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้ ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI =7.10)

ลำดับที่ 5 การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI =7.00)

ลำดับที่ 6 การจัดเตรียมบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อส่งเสริม ประสานงานและ ให้บริการกับ นิสิต นักศึกษา และ คณาจารย์จากประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI =6.91)

ลำดับที่ 7 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI =6.68)

ลำดับที่ 8 การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI =6.56)

ลำดับที่ 9 การพัฒนาหลักสูตรที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญให้เป็นหลักสูตรนานาชาติ (PNI =6.55)

ลำดับที่ 10 การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน (PNI =6.47)

ลำดับที่ 11 การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน (PNI =6.41)

ลำดับที่ 12 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสองภาษา (PNI =6.04)

ลำดับที่ 13 การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หอพัก (PNI =5.78)

ลำดับที่ 14 การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI =5.66)

ตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย จำแนกตามรายชื่อ

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับความต้องการจำเป็น
29. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา	7.18	8
30. การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศไทย	7.89	3
31. การผลิตงานวิจัยด้านอาเซียนศึกษา	7.87	4
32. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา	8.17	1
33. การผลิตงานวิจัยที่เสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน	7.62	6
34. การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	5.70	15

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
35. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในประเทศ	4.46	16
36. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในอาเซียน	6.70	13
37. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน	7.54	7
38. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการจัดการเรียนสอนสองภาษา	7.65	5
39. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน	6.50	14
40. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ	6.90	12
41. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบัน	7.12	11
42. การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา	7.98	2
43. การผลิตงานวิจัยด้านการบูรณาการวัฒนธรรมของอาเซียน	7.16	10
44. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	7.17	9
เฉลี่ย	7.10	-

จากตารางที่ 4.9 ประเด็นความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย จำแนกตามรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI = 7.10) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ประเด็นที่มีค่าความต้องการมากกว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ 11 ประเด็น เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ

ลำดับที่ 1 การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา (PNI = 8.17)

ลำดับที่ 2 การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับกา รรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา (PNI =7.98)

ลำดับที่ 3 การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศไทย (PNI =7.89)

ลำดับที่ 4 การผลิตงานวิจัยด้านอาเซียนศึกษา (PNI =7.87)

ลำดับที่ 5 การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนสอนสองภาษา (PNI =7.65)

ลำดับที่ 6 การผลิตงานวิจัยที่เสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน (PNI =7.62)

ลำดับที่ 7 การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน (PNI =7.54)

ลำดับที่ 8 การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา (PNI =7.18)

ลำดับที่ 9 การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI =7.17)

ลำดับที่ 10 การผลิตงานวิจัยด้านการบูรณาการวัฒนธรรมของอาเซียน (PNI =7.16)

ลำดับที่ 11 การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบัน (PNI =7.12)

ตารางที่ 4.10 ความต้องการจำเป็นสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการให้บริการวิชาการทางแก่สังคม จำแนกตามรายชื่อ

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับความต้องการจำเป็น
45. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	4.77	15
46. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.55	8
47. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.20	11
48. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	5.74	13

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
49. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการเป็นพลเมืองอาเซียน	6.29	10
50. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	7.18	2
51. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ติดงาตลาดงานในอาเซียน ให้แก่บุคคลและหน่วยงานทั่วไป	6.98	3
52. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับห ลักสูตรการเขียนการสนสองภาษา ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.66	6
53. การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน	5.08	14
54. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.12	12
55. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนและเยาวชนอาเซียน	6.57	7
56. การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ	7.65	1
57. การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.94	4
58. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันของท่าน	6.76	5
59. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปร่วมกิจกรรมการให้บริการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	6.32	9
เฉลี่ย	6.39	-

จากตารางที่ 4.10 ประเด็นความต้องการจำเป็นของ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อส่งเสริม เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จำแนกตามรายชื่อพบว่า มีค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI = 6.39) เมื่อ

พิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าความต้องการมากกว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ 8 ประเด็น เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ

ลำดับที่ 1 การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ (PNI = 7.65)

ลำดับที่ 2 การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=7.18)

ลำดับที่ 3 การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียนให้แก่บุคคลและหน่วยงานทั่วไป (PNI =6.98)

ลำดับที่ 4 การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI =6.94)

ลำดับที่ 5 การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI =6.76)

ลำดับที่ 6 การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนสองภาษาให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI =6.66)

ลำดับที่ 7 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนและเยาวชนอาเซียน (PNI =6.57)

ลำดับที่ 8 การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI =6.55)

ตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมผู้การเป็น

ประชาคมอาเซียนด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกตามรายข้อ

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
60. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา	6.44	4
61. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน	6.20	6
62. การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอา	5.50	10
63. การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น	6.63	2

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
64. มีหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม	7.35	1
65. การบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน	6.37	5
66. การจัดสรรงบประมาณให้ชาวต่างชาติมาถ่ายทอองค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมแก่สถาบัน	6.19	7
67. การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน	5.85	9
68. การส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	5.99	8
69. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ	5.08	11
70. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	6.62	3
เฉลี่ย	6.20	-

จากตารางที่ 4.11 ประเด็นความต้องการจำเป็นของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกตามรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI = 6.20) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าความต้องการมากกว่าค่าเฉลี่ยรวมมีอยู่ประเด็น เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ

ลำดับที่ 1 มีหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม (PNI = 7.35)

ลำดับที่ 2 การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น (PNI = 6.63)

ลำดับที่ 3 การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI = 6.62)

ลำดับที่ 4 การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบัน อุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา (PNI = 6.44)

ลำดับที่ 5 การบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน (PNI = 6.37)

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายใน ที่มีค่าดัชนี PNI มากกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ถือว่าเป็นจุดอ่อน ซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อลดและขจัดจุดอ่อนที่มีอยู่ ส่วนความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ถือว่าเป็นจุดแข็ง ซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อนำไปเสริมจุดแข็งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับความต้องการจำเป็นซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีค่าดัชนี PNI มากกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ถือว่าเป็นภาวะคุกคาม และความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย PNI ถือว่าเป็นโอกาส

1) ด้านการผลิตบัณฑิต

ค่าดัชนีเฉลี่ย PNI เฉลี่ยด้านการผลิตบัณฑิตเท่ากับ 5.63 ดังนั้นประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่า 5.63 ถือเป็นจุดแข็งหรือโอกาส ส่วนประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI สูงกว่า 5.63 ถือเป็นจุดอ่อนหรือภาวะคุกคาม

ตารางที่ 4.12 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
1. การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล	7.55	จุดอ่อน(W)	-
2. ระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และสามารถวัดทักษะการใช้ภาษาของนิสิต นักศึกษาได้ตามสภาพจริง	5.31	จุดแข็ง(S)	-
3. การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	6.56	จุดอ่อน(W)	-
4. การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	7.00	จุดอ่อน(W)	-

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อม ภายใน	สภาพแวดล้อม ภายนอก
5. การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	7.10	จุดอ่อน(W)	-
6. การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	5.66	จุดอ่อน(W)	-
7. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	6.68	จุดอ่อน(W)	-
8. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.00	จุดแข็ง(S)	-
9. การจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน	7.90	จุดอ่อน(W)	-
10. การจัดสรรงบประมาณให้นิสิต นักศึกษาได้ไปแสดงความสามารถในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ	5.55	จุดแข็ง(S)	-
11. การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างความตระหนักถึงการเป็นพลเมืองอาเซียนให้แก่ นิสิต นักศึกษา	5.49	จุดแข็ง(S)	-
12. การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา	4.20	จุดแข็ง(S)	-
13. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ผลิต ผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะในระดับศาสตราจารย์	4.78	จุดแข็ง(S)	-
14. การจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน	4.05	จุดแข็ง(S)	-
15. การจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง	5.55	จุดแข็ง(S)	-
16. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	5.50	จุดแข็ง(S)	-
17. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน	6.41	จุดอ่อน(W)	-
18. การพัฒนาหลักสูตรที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญให้เป็นหลักสูตรนานาชาติ	6.55	จุดอ่อน(W)	-

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อม ภายใน	สภาพแวดล้อม ภายนอก
19. การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน	6.47	จุดอ่อน(W)	-
20. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสองภาษา	6.04	จุดอ่อน(W)	-
21. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง	5.55	จุดแข็ง(S)	-
22. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ	5.24	จุดแข็ง(S)	-
23. การจัดเตรียมบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อส่งเสริมประสานงานและให้บริการกับนิสิต นักศึกษาและคณาจารย์จากประเทศสมาชิกอาเซียน	6.91	จุดอ่อน(W)	-
24. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หอพัก	5.78	จุดอ่อน(W)	-
25. ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา	7.24	-	ภาวะคุกคาม(T)
26. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF)	1.89	จุดแข็ง(S)	-
27. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้แก่นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรอื่นในสถาบันอย่างต่อเนื่อง	4.29	จุดแข็ง(S)	-
28. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเอกลักษณ์ของไทยและเอกลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน	4.67	จุดแข็ง(S)	-
เฉลี่ย	5.63	-	-

จากตารางที่ 4.12 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า ด้านที่เป็นประเด็นจุดแข็ง (S) 14 ประเด็น จุดอ่อน (W) 13 ประเด็น และภาวะคุกคาม (T) 1 ประเด็น

ประเด็นที่จัดเป็นจุดแข็ง (S) 14 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าน้อยถือว่าเป็นจุดแข็งมาก เรียงตามลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) (PNI=1.89)
- 2) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (PNI=4.00)
- 3) การจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน (PNI=4.05)
- 4) การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (PNI=4.20)
- 5) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้แก่นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรอื่นในสถาบันอย่างต่อเนื่อง (PNI=4.29)
- 6) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเอกลักษณ์ของไทยและเอกลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=4.67)
- 7) การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ผลิต ผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะในระดับศาสตราจารย์ (PNI=4.78)
- 8) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ (PNI=5.24)
- 9) ระบบวัดผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และสามารถวัดทักษะการใช้ภาษาของนิสิต นักศึกษาได้ตามสภาพจริง (PNI=5.31)
- 10) การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างความตระหนักถึง การเป็นพลเมืองอาเซียน ให้แก่นิสิต นักศึกษา (PNI=5.49)
- 11) การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=5.50)
- 12) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง (PNI=5.55)

13) การจัดสรรงบประมาณให้บัณฑิต นักศึกษาได้ไปแสดงความสามารถในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ (PNI=5.55)

14) การจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง (PNI=5.55)

ประเด็นที่จัดเป็นจุดอ่อน (W) 14 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี จากมากไปน้อยได้ ดังนี้

1) การจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน (PNI=7.90)

2) การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล (PNI=7.55)

3) ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา (PNI=7.24)

4) การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=7.10)

5) การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI=7.00)

6) การจัดเตรียมบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อส่งเสริม ประสานงานและให้บริการกับนิสิต นักศึกษาและ คณาจารย์จากประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=6.91)

7) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษาเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI=6.68)

8) การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI=6.56)

9) การพัฒนาหลักสูตรที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญให้เป็นหลักสูตรนานาชาติ (PNI=6.55)

10) การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน (PNI=6.47)

11) การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน (PNI=6.41)

12) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสองภาษา (PNI=6.04)

13) การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หอพัก (PNI=5.78)

14) การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (PNI=5.66)

2) ด้านการวิจัย

ค่าดัชนีเฉลี่ย PNI เฉลี่ยด้านการวิจัยเท่ากับ 7.10 ดังนั้นประเด็นความต้องการ จำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่า 7.10 ถือเป็นจุดแข็งหรือโอกาส ส่วนประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI สูงกว่า 7.10 ถือเป็นจุดอ่อนหรือภาวะคุกคาม

ตารางที่ 4.13 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ

สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการวิจัย

(16 ประเด็น)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
29. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา	7.18	จุดอ่อน (W)	-
30. การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศไทย	7.89	จุดอ่อน (W)	-
31. การผลิตงานวิจัยด้านอาเซียนศึกษา	7.87	จุดอ่อน (W)	-
32. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา	8.17	จุดอ่อน (W)	-
33. การผลิตงานวิจัยที่เสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน	7.62	จุดอ่อน (W)	-
34. การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	5.70	จุดแข็ง (S)	-
35. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/หน่วยงานในประเทศ	4.46	-	โอกาส
36. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/หน่วยงานในอาเซียน	6.70	-	โอกาส

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อม ภายใน	สภาพแวดล้อม ภายนอก
37. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอาเซียน	7.54	จุดอ่อน (W)	-
38. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการจัดการเรียนสอนสองภาษา	7.65	จุดอ่อน (W)	-
39. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน	6.50	จุดแข็ง (S)	-
40. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ	6.90	จุดแข็ง (S)	-
41. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบัน	7.12	จุดอ่อน (W)	-
42. การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา	7.98	จุดอ่อน (W)	-
43. การผลิตงานวิจัยด้านการบูรณาการวัฒนธรรมของอาเซียน	7.16	จุดอ่อน (W)	-
44. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	7.17	จุดอ่อน (W)	-
เฉลี่ย	7.10	-	-

จากตารางที่ 4.13 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย พบว่าด้านที่เป็นประเด็นจุดแข็ง (S) มีทั้งหมด 3 ประเด็น และจุดอ่อน (W) มีทั้งหมด 11 ประเด็น โอกาส (O) 2 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่จัดเป็นจุดแข็ง (S) 3 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าน้อยถือว่าเป็นจุดแข็งมาก เรียงตามลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้

1) การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (PNI= 5.70)

2) การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน (PNI= 6.70)

3) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ (PNI=6.90)

ประเด็นที่จัดเป็นจุดอ่อน (W) 11 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าสูงถือว่าเป็นจุดอ่อนมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

1) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา (PNI= 8.17)

2) การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา (PNI=7.98)

3) การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศไทย (PNI=7.89)

4) การผลิตงานวิจัยด้านอาเซียนศึกษา (PNI=7.87)

5) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนสอนสองภาษา (PNI= 7.65)

6) การผลิตงานวิจัยที่เสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน (PNI=7.62)

7) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่ประเทศไทยเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน (PNI= 7.54)

8) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา (PNI= 7.18)

9) การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI= 7.17)

10) การผลิตงานวิจัยด้านการบูรณาการวัฒนธรรมของอาเซียน (PNI= 7.16)

11) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบัน (PNI= 7.12)

ประเด็นที่จัดเป็นโอกาส (O) มี 2 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าน้อยถือว่าเป็นจุดแข็งมาก เรียงตามลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้

1) การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/ หน่วยงานในประเทศ (PNI= 4.46)

2) การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/ หน่วยงานในอาเซียน (PNI= 6.50)

3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ค่าดัชนีเฉลี่ย PNI เฉลี่ยด้านการวิจัยเท่ากับ 6.39 ดังนั้นประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่า 6.39 ถือเป็นจุดแข็งหรือโอกาส ส่วนประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI สูงกว่า 6.39 ถือเป็นจุดอ่อนหรือภาวะคุกคาม

ตารางที่ 4.14 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

(15 ประเด็น)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
45. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	4.77	จุดแข็ง(S)	-
46. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.55	จุดอ่อน(W)	-
47. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.20	จุดแข็ง(S)	-
48. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	5.74	จุดแข็ง(S)	-
49. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการเป็นพลเมืองอาเซียน	6.29	จุดแข็ง(S)	-
50. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	7.18	จุดอ่อน(W)	-
51. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นการที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน ให้แก่บุคคลและหน่วยงานทั่วไป	6.98	จุดอ่อน(W)	-
52. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนสองภาษา ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.66	จุดอ่อน(W)	-

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
53. การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน	5.08	จุดแข็ง(S)	-
54. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.12	จุดแข็ง(S)	-
55. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนและเยาวชนอาเซียน	6.57	จุดอ่อน(W)	-
56. การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ	7.65	จุดอ่อน(W)	-
57. การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆของสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป	6.94	จุดอ่อน(W)	-
58. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันของท่าน	6.76	จุดอ่อน(W)	-
59. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	6.32	จุดแข็ง(S)	-
เฉลี่ย	6.39	-	-

จากตารางที่ 4.14 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า ประเด็นที่จัดเป็นจุดแข็ง (S) มี 7 ประเด็น และประเด็นที่จัดเป็นจุดอ่อน(W) มี 8 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่จัดเป็นจุดแข็ง (S) มี 7 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าน้อยถือว่าเป็นจุดแข็งมาก เรียงตามลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้

1) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 4.77)

- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน (PNI= 5.08)
- 3) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=5.74)
- 4) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ บการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 6.12)
- 5) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=6.20)
- 6) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการเป็นพลเมืองอาเซียน (PNI=6.29)
- 7) การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=6.32)

ประเด็นที่จัดเป็นจุดอ่อน(W) มี 8 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าสูงถือว่าเป็นจุดอ่อนมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

- 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ (PNI= 7.65)
- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 7.18)
- 3) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียนให้แก่บุคคลและหน่วยงานทั่วไป (PNI=6.98)
- 4) การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=6.94)
- 5) การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบัน อุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันของท่าน (PNI= 6.76)
- 6) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนสองภาษา ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป(PNI=6.66)
- 7) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนและเยาวชนอาเซียน (PNI=6.57)
- 8) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=6.55)

4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ค่าดัชนีเฉลี่ย PNI เฉลี่ยด้านการวิจัยเท่ากับ 6.20 ดังนั้นประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่า 6.20 ถือเป็นจุดแข็งหรือโอกาส ส่วนประเด็นความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI สูงกว่า 6.20 ถือเป็นจุดอ่อนหรือภาวะคุกคาม

ตารางที่ 4.15 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

(11 ประเด็น)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
60. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา	6.45	จุดอ่อน (W)	-
61. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน	6.19	จุดแข็ง(S)	-
62. การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน	5.50	จุดแข็ง(S)	-
63. การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น	6.63	จุดอ่อน (W)	-
64. มีหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม	7.35	จุดอ่อน (W)	-
65. การบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน	6.37	จุดอ่อน (W)	-
66. การจัดสรรงบประมาณให้ชาวต่างชาติมาถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมแก่สถาบัน	6.19	จุดแข็ง(S)	-
67. การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน	5.85	จุดแข็ง(S)	-
68. การส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	5.99	จุดแข็ง(S)	-

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ประเด็นความต้องการจำเป็น	PNI	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
69. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ	5.08	จุดแข็ง(S)	-
70. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยสมาชิกอาเซียน	6.62	จุดอ่อน (W)	-
เฉลี่ย	6.20	-	-

จากตารางที่ 4.15 ผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการดำเนินงานศิลปและวัฒนธรรมพบว่า ด้านที่เป็นประเด็นที่เป็นจุดแข็ง(S) มีทั้งหมด 6 ประเด็น และประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (W) มีทั้งหมด 5 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่จัดเป็นจุดแข็ง (S) มี 6 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าน้อยถือว่าเป็นจุดแข็งมาก เรียงตามลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้

- 1) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ (PNI= 5.08)
- 2) การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน (PNI= 5.50)
- 3) การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (PNI= 5.85)
- 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ(PNI= 5.99)
- 5) การจัดสรรงบประมาณให้ชาวต่างชาติมาถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมแก่สถาบัน (PNI= 6.19)
- 6) การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน (PNI= 6.19)

ประเด็นที่จัดเป็นจุดอ่อน (W) มี 5 ประเด็นเรียงตามลำดับค่าดัชนี PNI ที่มีค่าสูงถือว่าเป็นจุดอ่อนมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

- 1) หลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม (PNI= 7.35)
 - 2) การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=6.62)
 - 3) การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบัน อุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา (PNI= 6.45)
 - 4) การบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน (PNI= 6.37)
- ประเด็นที่จัดเป็นภาวะคุกคาม (T) มี 1 ประเด็น** คือ การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น (PNI= 6.63)

ตอนที่ 3: การร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

3.1 ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของ สถาบันอุดมศึกษา ไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชียทั้ง 7 แห่งเกี่ยวกับแนวทางในการ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน สามารถสรุปได้เป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1) **ด้านการผลิตบัณฑิต** พบว่า สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา โดยเน้นการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ สนับสนุนให้นิสิต นักศึกษาไปดูงานหลักสูตรสั้นๆ ในต่างประเทศ เพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ มีการจ้างอาจารย์ต่างชาติมาสอนที่สถาบัน ตลอดจนการจัดหาซอฟต์แวร์เพื่อให้นิสิต นักศึกษาสามารถพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตัวเอง นอกเหนือจากที่เรียนในห้องเรียน ส่วนการพัฒนาด้านภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษาและบุคลากรกับประเทศ สมาชิกอาเซียน การจัดกิจกรรมเพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาอาเซียน ซึ่งภาษาที่สถาบัน อุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ เป็นพิเศษคือภาษาบาฮาซา

“ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาได้มีการขอความร่วมมือไปทุกคณะให้มีการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพราะว่าหลักสูตรของมหิดลในภาพรวมก็มีพวกที่เป็น General Education การศึกษาทั่วไปคล้ายๆกันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ มีมาตรการอันหนึ่งที่ทางมหาวิทยาลัยขอให้ทางส่วนงานช่วยเลือกสอนวิชาอะไรก็ได้ในหลักสูตรของตัวเอง แต่ให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนอย่างน้อยที่สุด 1 วิชาต่อหนึ่งเทอมมาตรการอันหนึ่งที่ผ่านมาแล้วก็อีก

ตัวหนึ่งที่เรากำลังเริ่มลงมือทำในช่วงนี้ก็คือการพยายามรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างชาติเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น เป็นหลายๆเท่า ที่จะเข้ามาเพื่อให้นักศึกษาจะได้เรียนพจนานุกรมในท้องถิ่นแล้ว ถ้าเรารับนักศึกษาต่างชาติที่แลกเปลี่ยนเข้ามาทำให้นักศึกษาของเราได้มีโอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนพยายามเน้นการใช้ภาษาอังกฤษที่นอกห้องเรียนเป็นหลัก

เรามีแนวคิดที่จะขยายกรอบอาจารย์ทางด้านนี้ เราจะใช้วิธีการเชิญ professor สถาบันการศึกษาในอาเซียน มาให้หลายๆแล้วเราจะอาศัยท่านเหล่านี้เข้ามาช่วยบ่มเพาะให้เกิดบรรยากาศและการแลกเปลี่ยน เกิดการพัฒนาเรื่องของภาษาและวัฒนธรรมของอาเซียนครับ เรามีนโยบายที่จะทำปีนี้นะครับ คือเพิ่มอาจารย์แลกเปลี่ยนจากประเทศอาเซียน 50 ท่านครับ สิ่งที่เราจะทำทันทีปีนี้เป็นคือ เหมือนเดิมครับ คือจัดกิจกรรมนอกกรอบการศึกษาทั่วไป เราจะให้สถาบันภาษาและวัฒนธรรมของอาเซียน จัดหลักสูตรการสอนภาษาอาเซียนทุกภาษา ที่มีอยู่ให้กับนักศึกษามาลงเรียนได้ฟรีหมดเลยครับ ไม่ว่าจะเป็นจัดกิจกรรมวันเสาร์อาทิตย์หรือจะมีช่วงซัมเมอร์ นักศึกษาที่สนใจมาเรียนฟรีหมดครับ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 1 (23 กุมภาพันธ์ 2556)

“ เราเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษมาก ขณะนี้ได้ดำเนินการ 2 ด้านด้วยกัน 1 คือ ตั้งงบประมาณสนับสนุน ให้สถาบันการศึกษาให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานิสิตด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งสนับสนุนไปที่สถาบันศึกษา ให้นิสิตได้เข้ามาเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกด้านหนึ่ง คือ ส่งเสริมให้คณะอาจารย์จากต่างประเทศเข้ามาเพื่อที่จะสอนในเนื้อหาของวิชา คือไม่ได้สอนภาษาอังกฤษแต่สอนในเนื้อหาที่เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะแก้ปัญหาที่นิสิตของเราเรียนภาษาอังกฤษแค่ปี 1 ปี 2 แล้วส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนอีกเลย โดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์ เพราะฉะนั้นจึงส่งเสริมให้คณะอาจารย์จากต่างประเทศเข้ามาสอน พร้อมๆกันนั้นก็สนับสนุนให้หลักสูตรจากหลักสูตรปกติเป็นหลักสองภาษา ถ้าเป็นหลักสูตรสองภาษาตัวเนื้อหาในวิชาการของภาษาอังกฤษก็จะช่วยทำให้นิสิตได้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น กำหนดให้นิสิตทุกคน ที่จะสอบเข้าจุฬาก็สอบภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้อ่านนิสิตมีวิธีอย่างไร เขียนอย่างไร ซึ่งก็อยู่ในระดับกลาง พอไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษ ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะมันด้อยลง ได้กำหนดด้วยว่าตอนปี 3 นักศึกษาต้องสอบภาษาอังกฤษอีกครั้ง เพื่อที่ถ้าเกิดรู้ว่าถ้านิสิตมีความสามารถไม่ได้ดีพอ ก็จะส่งเสริมให้ไปเรียนสองภาษาในโครงการที่ส่งเสริมเพื่อพัฒนาตัวเองในปีที่ 4 ก่อนที่จะจบ เพราะภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก

สำหรับภาษาอาเซียน ที่คณะอักษรศาสตร์ครบทุกภาษา โดยอาจารย์ที่สอนภาษาจะมีทั้งอาจารย์ไทยและต่างชาติ เราไม่ได้เน้นภาษาใดเป็นพิเศษ แต่สอนทุกภาษา แต่อย่างที่เราเห็นจะใช้มากคือภาษามาลายูเซีย บาฮาซา ในเรื่องของการ exchange ตอนนี้อยู่ในปีที่ผ่านมาเกิดขึ้นมากมายทั้งได้งบประมาณจากรัฐบาล ในด้านนี้เราก็เลยจัดให้ส่งนิสิตของเราออกไป 12 station ในอาเซียน ในทุกประเทศ ส่งออกไป 10 วัน เพื่อให้นิสิตได้คุ้นเคยได้เห็นว่ามีอะไรเยอะแยะ แล้วก็รับและแลกเปลี่ยนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 12 แห่งที่ส่งนิสิตไปกลับเข้ามาแล้วก็จัดค่ายที่จุฬาค่ายละประมาณ 150 คน จำนวน 3 ครั้ง ในที่สุดแล้วจัดโครงการ exchange แบบ 10 วัน ในปีงบประมาณ 56 นี้ จะเกิดขึ้นอีกประมาณ 300 คน”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 2 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

“การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ มีสถาบันภาษาให้นักศึกษาสามารถเข้าเรียน ฝึกทักษะภาษาอังกฤษได้ ส่วนการจัดเพิ่มเติมมีงบประมาณพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่องของการพัฒนาทักษะการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล มีข้อสอบที่เป็นมาตรฐานของมหาวิทยาลัยที่ใช้ในการวัดผลของนักศึกษาที่จะเข้าเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มีการส่งนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาดูงานหลักสูตรระยะสั้นๆ ในต่างประเทศ

ถ้าพูดถึงภาษาอาเซียนที่ทำมานั้นก็มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนภาษาพม่า ป .โท เป็นจำนวนมาก ในส่วนของภาษาบาฮาซาก็เปิดอยู่ ไม่ได้จำกัดเฉพาะนักศึกษา เป็นคณาจารย์ก็สามารถศึกษาในส่วนตรงนี้ได้ การสอนภาษาพม่ามีอาจารย์จากย่างกุ้ง ประเทศพม่ามาช่วยสอนและทางเราก็ส่งไปด้วย มีการจัดงบประมาณในการทำโครงการในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและคณาจารย์ ปี 56 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 15 ล้าน ที่จะทำเรื่องของหลักสูตร แล้วกิจกรรมพัฒนาอาเซียน 68 ล้านให้วิทยาลัยนานาชาติที่จะนำโครงการที่วางนี้ไปจัดตั้งศูนย์เพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยน นักศึกษาและบุคลากรกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนหนึ่งให้กับคณะหน่วยงาน โดยเฉพาะ หน่วยบริหารงานบุคคลเพื่อพัฒนาทักษะภาษาในการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ในปีต่อไปมีโครงการจัดตั้งศูนย์อาเซียนให้นักศึกษา เป็นงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับในปีต่อไปมีโครงการจัดตั้งศูนย์อาเซียนให้นักศึกษา”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 3 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

“เรื่องภาษาอังกฤษนี่จริงๆ เดิมเราก็พัฒนานักศึกษาของเราอยู่แล้วในเรื่องของภาษาอังกฤษ คือตอนแรกเราก็มีเรื่องซอฟต์แวร์ที่ให้นักศึกษาเขาสามารถจะเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง แต่เราก็พบว่าซอฟต์แวร์ที่เราใช้อยู่นี้ อันที่หนึ่งคือมีจำกัด User อันที่สองก็คือเราก็พบว่าข้อจำกัดของซอฟต์แวร์ก็มีอยู่พอสมควร เราก็เลยกำลังจะจัดซื้อหาซอฟต์แวร์โปรแกรมการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองตัวใหม่ ซึ่งอันนี้ก็จะเอามาใช้แทนตัวเก่า แล้วเราก็จะจัดหาจำนวนที่เป็นหนึ่งต่อหนึ่งของนักศึกษาเรา ตอนนี้มีเรามี 40000 คน เราก็จะมี 40000 User ให้นักศึกษาสามารถได้พร้อมๆ กัน ซึ่งก็จะหมายความว่านักศึกษาของเรา ก็จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ระบบนี้สามารถที่จะเข้าไปเรียนเมื่อไหร่ก็ได้แล้วก็การวัดผลทดสอบอะไรต่างๆ ก็จะมีเป็นแบบเรียลไทม์ ก็ในแต่ละครั้งที่เข้าไปใช้งานก็จะมีการวัดผลออกมา คือว่า มีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างไร อันนั้นเราก็มองว่าจะมีส่วนที่ช่วยให้ให้นักศึกษาของเราเนี่ย มีพื้นฐานในการพูดภาษาอังกฤษดีขึ้น อันที่สองที่เราเองก็คือเราพยายามที่จะส่งนักศึกษาของเราไปต่างประเทศให้มากขึ้นโดยเฉพาะประเทศใกล้ๆ กับเราก็คือ มาเลเซีย เพราะว่าที่มาเลเซียเราก็พบว่าเค้าก็ใช้ภาษาอังกฤษมากพอสมควร เพราะฉะนั้นในแต่ละภาควิชาเค้าก็พยายามที่จะจัดพานักศึกษาไปดูงานวิทยาลัยพวกนี้แหละครับ สักสองอาทิตย์ แล้วก็การแลกเปลี่ยนนักศึกษาซึ่งนักศึกษาของเราที่อาจจะไปอยู่ที่มาเลเซียสักเดือนสองเดือนเพื่อจะคือไปอยู่ที่โน่นก็จะทำให้ภาษาอังกฤษเพราะว่าจริงๆ ภาษาอังกฤษนี่มันเป็นที่ทักษะถ้าได้มีการไปบ่อยก็จะดีขึ้น อีกอันหนึ่งก็คือเรื่องของการที่จะส่งนักศึกษาของเราไปซัมเมอร์สกูลที่มาเลเซียหรือที่สิงคโปร์ซึ่งตัวนี้เราก็ทำบ้างแล้วแต่ว่าอาจยังไม่เยอะก็พยายามจะทำให้เยอะขึ้นก็คืออาจจะส่งนักศึกษาไปเรียนบางรายวิชาช่วงซัมเมอร์ที่มหา วิทยาลัยในมาเลเซียซึ่งก็เปิดสอนอยู่ เช่น วิชา ศิลปวัฒนธรรมมาเลเซีย เรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมความหลากหลายทางธรรมชาติซึ่งวิชาไม่ยากมากแต่ว่าโอกาสที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้

วัฒนธรรมเรียนรู้ภาษาจะมีมากและขณะเดียวกันเมื่อเรียนแล้ววิชาเหล่านั้นก็จะโอนมาเป็นวิชาศึกษาทั่วไปของเขาด้วย”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 4 (1 มีนาคม 2556)

“แต่ละคณะจะมีศูนย์ *International* ของตนเองที่จะคอยพัฒนาโดยการเรียนเพิ่มนอกจากหลักสูตร และในระดับมหาวิทยาลัยเราก็ได้รับการสนับสนุนจากทางคณะศิลปศาสตร์ เรามีการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็กโดยการเพิ่มรายวิชาภาษาอังกฤษและก็มีทดสอบภาษาอังกฤษให้กับเด็กตั้งแต่แรกเข้า จนกระทั่งเด็กจบ และก็ดูพัฒนาการด้านภาษาของเขาว่าภาษาของเขาเป็นอย่างไรบ้าง อันนี้เป็นการพัฒนาแบบโดยตรง ที่นี้ทางอ้อมก็จะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรมเชิงเด็กต่างชาติให้มารู้จักกับเด็กไทย อันนี้จะไม่ได้รับทุกคนมีลักษณะเป็น โวลันเทียร์ ประมาณ 60-70 คน แต่ก็ดีสำหรับบุคคลที่ได้พูดคุยได้ปรึกษากับ นักศึกษาต่างชาติ หรืออาจารย์ต่างชาติที่เข้ามาเราเรียกโปรแกรมนี้ว่า บัณฑิตเป็นการฝึกให้พวกเขาได้ใช้ภาษา โดยธรรมชาติก็คือ เมื่อมีคนที่ใช้ภาษาต่างชาติเข้ามาเราก็ให้เค้าเป็นคนต้อนรับ ให้เป็นคนอธิบาย พาดูสิ่งต่างๆใน มหาวิทยาลัย

สิ่งหนึ่งที่มหาวิทยาลัยทำอยู่ที่จะเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือได้เปิดปฏิทินการศึกษาเป็นแห่งแรกในประเทศไทย จากมิถุนายนเป็นเปิดสิงหาคม ใช้มาปีหนึ่งแล้ว เรื่องของงบประมาณมีการเพิ่มมากในเรื่องเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ใช้งบประมาณเต็มๆไปที่คณะศิลปศาสตร์ มีหน้าที่ที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษทุกระดับไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา Staff หรือไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ งบประมาณที่มากขึ้นไม่ใช่ภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นภาษาอาเซียน ภาษาต่างประเทศที่ 2 เราก็สามารถจัดเป็นหน่วยงานกลาง จัดให้กับบุคลากรและนักศึกษาได้ โดยไม่สนใจว่าอยู่ในคณะอะไร ภาคอะไร เรามี MOU กับมหาลัยในแถบเอเชียค่อนข้างมาก เราใช้ MOU ในการเจรจา ค่อนข้างมาก ในการพัฒนาทักษะภาษา เทคโนโลยีให้กับบุคคล ทุกระดับ ทั้งเราและที่เขาเนี่ยะ โดยการแลกเปลี่ยน staff เรามีการแลกเปลี่ยน Staff จากต่างประเทศ ยกตัวอย่าง เช่น อินโดนีเซีย เคยมาอยู่กับเราประมาณสัก 3 เดือนหรือ 1 เทอม ประมาณ 4 เดือน แล้วทางนั้นก็ส่ง Staff มาอยู่กับเราฝึกภาษาให้กับเรา เราก็จัดเป็นคอร์ส ภาษาก็ได้รับความนิยม อันนี้ก็ก็เป็นลักษณะ เราได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกมากกว่าโดยที่มหาลัยก็ไม่ได้จ้างด้วยตนเอง แต่ทางมหาลัยก็ดูแลเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของเค้า ในเวลาเดียวกันก็มีบางหน่วยงานที่ต้องจ้างบุคลากรจากต่างประเทศเข้ามาเลย เพราะถ้าเราไม่จ้างฝรั่งจากอเมริกา เราก็จ้างฟิลิปปินส์หรือคนที่พูดภาษาอังกฤษค่อนข้างเก่ง ประเทศสิงคโปร์ เราเคยจ้าง ญี่ปุ่น เกาหลี อยู่ในมหาวิทยาลัยเพื่อให้เขาได้ใช้ภาษาอังกฤษกับเด็กเรา แต่ถ้าภาษาอาเซียนก็จะเป็น ภาษาซาอย่างเดียวนะ ตอนนี่ที่เราเน้น”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 (20 กุมภาพันธ์ 2556)

“เรามีการปรับเรื่องของวิธีการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ แต่เดิมเป็นการสอนเหมือนรายวิชาทั่วไป แต่ว่า ณ ตอนนี่ที่เราเปลี่ยนแปลงไป คือ มีการจัด Level ในด้านของทักษะที่แตกต่างกันไป นักศึกษาที่มีคะแนนสูง คะแนนการสอบเข้าเนาะครับ ก็พัฒนาอีกแบบหนึ่ง นักศึกษาที่มีคะแนนต่ำก็มีการพัฒนาอีกแบบหนึ่งอีก Case หนึ่งคือไม่ได้อิงกับรายวิชาเพราะบางที่เค้าเรียนวิชาเดียวกันเราก็ไม่ได้ไปอิงตรงนั้นเลย แต่ที่สำคัญคือ

ลงทะเบียนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง คือไม่จำเป็นต้องเรียนเหมือนกัน ศักยภาพของเด็กไม่เหมือนกัน และวิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานั้นก็แตกต่างกันไป การจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมือนกัน สำหรับคนที่มีผลการเรียนต่ำ เราก็มีวิธีการที่จะพัฒนาโดยการปูพื้นเพื่อให้เค้าพัฒนา เน้นไปในเรื่องของการพอที่จะพูดหรือสื่อสารได้ในระดับต่างๆไป ถ้าเป็นนักศึกษาคณะที่มีศักยภาพสูง เรื่องของการพูดอาจเป็นเรื่องปกติสำหรับเขา เป็นเรื่องของ การคิดวิเคราะห์ มันก็เลยมีการเน้นในเรื่องการสอนมีการเน้นในเรื่อง Skill ในระดับที่สื่อสารได้ ส่วนของทางมหาวิทยาลัยมีนโยบาย ในการที่จะกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับภาษา ในทุกหลักสูตร ตรี มีอาจารย์ชาวต่างประเทศ ผู้ช่วยสอน หรืออาจารย์ที่เป็นคนไทยที่มีการใช้ภาษาในระดับที่ดีที่จะสอนหนังสือได้ประจำ มีกิจกรรมด้านภาษาในทุกหลักสูตร เป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยที่กำลังดำเนินการ ส่วนเรื่องของการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะต้องมีรายวิชาที่มีการสอนโดยที่มีภาษาอังกฤษเป็นสื่อประกอบ นักศึกษาต้องเลือกลงทะเบียนอย่างน้อยหนึ่งหรือสองรายวิชา การเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ไม่ต่ำกว่า 90 ชั่วโมง ในแต่ละภาคการศึกษา ให้นักศึกษามีการเรียนในรายวิชาที่ตนเอง อันนั้นคือหลักๆ และก็ทุกหลักสูตรต้องมีกิจกรรม การเรียนรู้ทางภาษา เป็นจุดที่ให้นักศึกษาเข้าถึงภาษาอังกฤษซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการสอนภาษาอังกฤษ แต่เป็นการจัดกิจกรรมที่มีภาษาเป็น Media station”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 6 (1 มีนาคม 2556)

“พอจะเป็นอาเซียนปี 58 อีกปีกว่า ๆ 2 ปี มหาวิทยาลัยก็เร่งรัดโดยการจัดตั้งสถาบันภาษา ทำคล้ายๆ กับจุฬา ตั้งมาปีกว่าและบทบาทของสถาบันภาษานอกจากจะเป็น General education แล้ว ก็ยังเป็นเรื่องของการเสริมทางด้านภาษา คงไม่ใช่ภาษาอังกฤษอย่างเดียว ยกตัวอย่างภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตต่างๆ ก็จะมี ภาษาเกาหลี ภาษาอังกฤษ ภาษาบาฮาซา ภาษาเกาหลี ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส มีทั้งหมดแหละครับ คือตรงนี้เป็นตัวที่จะเสริม เพราะว่าในคณะวิชาเค้ามีหน้าที่ จะเน้นผลิตบัณฑิตและทางวิจัยแต่ตรงนี้เป็น General education ในขณะที่เดียวกันก็จะมีการสอนภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติ

นโยบายของมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งก็คือเรื่องของการไปสู่อาเซียน อาเซียนเนี่ยเราเรียกว่า vision 2015 ใช้มั๊ยครับ ตอนนี้อย่างไรก็มีการตั้งงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีเหมือนทุกมหาวิทยาลัยนะครับ มี Annual Budget , Annual Activity แล้วก็ส่วนหนึ่งที่ต้องมีคือ KPI ก็คือเรื่องเกี่ยวกับ อาฟต้า เกี่ยวกับ AEC แต่ละคณะก็ใช้ในเชิงของตนเอง และที่เห็นภาพรวมของทุกคนแล้วยังมีในส่วนของมหาวิทยาลัย ก็คือกองกิจการนิสิต เรามีการส่งผู้นำนิสิตก็คือนายกองค์การนิสิต นายกสโมสรของแต่ละคณะ ไปทัศนศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน ผ่าน AUN เราใช้ช่องทางของ AUN จนกระทั่งตอนนี้ AUN เริ่มตระหนักแล้วก็เลยมี Forum ทางด้านของนิสิต ของศิษย์เก่าที่เค้าจะต้อง แลกเปลี่ยนกัน ขณะนี้ผมจำไม่ได้ เนี่ยเร็ววันนี้ก็จะมีประเทศไหนไม่รู้ ผู้นำนิสิตในประเทศอาเซียนเนี่ยมาที่มหาวิทยาลัยบูรพา เค้าก็คงจะไปหลายมหาวิทยาลัย ตรงนี้มหาวิทยาลัยก็ มีงบประมาณให้ เฉพาะในส่วนของผู้นำนิสิต แต่ถ้าจะมีนิสิตเพิ่มเติมต่างๆ คณะเค้าก็จัดการให้งบประมาณไป เรามองว่าพวกนี้เค้าจะต้องเป็นอนาคต เป็นผู้นำของประเทศเพื่อนบ้านซึ่งกันและกัน เค้าน่าจะรู้จักกัน

ผมมองว่าจุดแข็งก็คือ แนนอนมีนโยบาย มีแผนยุทธศาสตร์ มีแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ มีนโยบายรัฐบาล ตอนนี้อย่างไรก็มองว่าทุก มหาวิทยาลัยก็คล้ายๆกันคือเริ่มดำเนิน การเป็นแบบแผนคือมีแผน ยุทธศาสตร์ มีโครงการ มีงบประมาณ มีการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ มีการประกันคุณภาพ รวมทั้งของสม

ศ. ผมคิดว่า จุดแข็งก็คือหลายอย่างมันเอื้อ เพียงแต่ว่าสิ่งที่เป็นจุดอ่อนก็คือ บุคลากร คณาจารย์จะต้องปรับปรุงเยอะมาก คือปรับกระบวนการทำงานง่าย ๆ แต่แน่นอนก็หลายมหาวิทยาลัยก็อยู่ในระหว่างที่จะนำเทคโนโลยีทำเป็นฐานข้อมูลอัจฉริยะ ก็กำลังทำกันอยู่ ก็คงเร็ว ๆ นี้คงขยับกันเพราะว่าที่ประชุมอธิการบดี ทอมก. เค้าก็กำลังแลกเปลี่ยนกันว่า Best Practice ของมหาวิทยาลัยนี่คืออะไร แล้วเค้าก็จะมาจอยรวมกัน”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 7 (27 กุมภาพันธ์ 2556)

นอกจากการเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนสำหรับนิสิต นักศึกษาไทยแล้ว สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติที่จะมาศึกษาในประเทศไทย โดยจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น การสร้างหรือจัดหาหอพัก การปรับเปลี่ยนระบบเอกสาร ระบบการลงทะเบียนให้เป็นสองภาษา ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์บริการแบบ One-Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษา และคณาจารย์ต่างชาติที่มาอยู่ในสถาบัน

“ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์มีโครงการที่จะจัดทำ Section อาเซียนเพิ่มขึ้นอีก ส่วนเรื่องของที่พัก กำลังสร้างหอพัก 800 ห้อง ซึ่งตรงนี้จะอำนวยความสะดวกเปลี่ยนแปลงในห้างขึ้น มีสองตึกสำหรับนิสิตและสำหรับอาจารย์ มีระบบดูแลช่วยเหลือชาวต่างชาติ จัดตั้งเป็นศูนย์รวมให้ข้อมูลกับนิสิตต่างชาติ อีกส่วนหนึ่งก็จะมีตึก International จะย้ายส่วนงานทั้งหมดที่เกี่ยวกับด้านอินเตอร์ไปอยู่ที่นั่น มีห้องสมุดเพิ่มขึ้น มีห้องคอมพิวเตอร์ มีออฟฟิศสำหรับต้อนรับชาวต่างชาติ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 2 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

“เรื่องของการลงทะเบียนให้ระบบการลงทะเบียนเป็นภาษาอังกฤษเป็นการลงทะเบียนออนไลน์ปรับให้เป็นภาษาอังกฤษ แบบฟอร์มต่าง ๆ ในการลงทะเบียนก็ปรับเป็นภาษาอังกฤษ กำลังทำเรื่องของป้ายชี้ทางให้เป็นภาษาอังกฤษให้หมด เรื่องของเว็บไซต์ก็จะปรับเปลี่ยนให้เป็นหน้าภาษาอังกฤษแทนที่จะเป็นหน้าภาษาไทย หน้าแรก เรื่องหอพักมีหอพักในลักษณะของการกันที่บางส่วนไว้กับชาวต่างประเทศก่อน ใน ม .ไม่มีที่พักในลักษณะอินเตอร์เนชันนอล ให้อยู่ตามหอพักที่เป็นของไทยจัดร่วมกับนักศึกษาไทยแล้วก็หอพักภายนอกมีส่วนหนึ่งที่เรากันไว้ให้นักศึกษาต่างชาติ ในอนาคตจะมีหอพักที่คิดว่าอยากจะมีหอพักสำหรับนักศึกษาต่างชาติเอง อีกเรื่องที่จะทำไว้ก็คือ เรื่อง International Student Office ก็คือเป็น One-Stop Service สำหรับชาวต่างชาติ คือนักศึกษาต่างชาติเข้ามาอยู่กับเราปุ๊บเค้ามมีปัญหาด้านการเรียน การต่อวีซ่าอะไรก็ตามติดต่อที่หน่วยงานนี้ก็จะ เป็นหน่วยงานที่ดูแลนักศึกษาต่างชาติ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 4 (1 มีนาคม 2556)

“เราก็มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของ Structure ค่อนข้างมาก เนื่องจากในปัจจุบัน เนี่ย เรามีการสร้าง Guest house ซึ่งมีการรองรับคนต่างชาติเข้ามาอยู่ได้และรู้สึกว่าจะไม่มีความกังวลในเรื่องอื่นๆ หรือเรื่อง ภาษา เราสามารถรับเด็กต่างชาติได้ถึง 80 คน เราสร้าง Guest House เพิ่มเติมในเขตบางมด ซึ่งจะเปิดตัวในอีก 2 เดือนหน้านี้มี 58 ห้อง เรามีหอพักนักศึกษาสามารถรับเด็กต่างชาติเข้ามาอยู่พร้อมกับเด็กไทย อยู่ได้หลายคน และถ้าเป็นในส่วนของอาเซียนเกิดขึ้นก็สามารถรองรับเด็กได้จากอาเซียนได้ หรือเด็กอื่นที่เข้ามาโดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย และในส่วนของห้องสมุด เราใช้งบประมาณบางส่วน ดัดแปลงและแก้ไขเพิ่มเติมไม่เหมือนใคร ในประเทศไทยรับรองได้ไม่มีใครเหมือน เราสร้างศูนย์การเรียนรู้ดึงดูดให้เด็กเข้ามาในห้องสมุด ทำให้มันสวยงามระดับโรงแรม ทำอย่างดี มีร้านกาแฟ มีห้องประชุมพิเศษ มีห้องสัมมนา ห้อง IT บริการคอมพิวเตอร์ความเร็วระดับสูง มีการพัฒนาระบบ IT ทั่ว มหาวิทยาลัย ตอนนี้พระจอมเกล้าธนบุรีของเรา สามารถ access Wi-Fii ได้ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย โดยเด็กทุกคนก็จะมี IP ของตัวเอง เรามีศูนย์ Center ให้บริการประจำคณะ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นพูดภาษาอะไรก็ได้แล้วแต่ ที่มาติดต่อ แล้วติดต่อได้โดยตรงโดยใช้ระบบ One- Stop Service เราใช้บุคลากรที่สามารถสื่อสารได้หลายภาษา และก็รู้เรื่องของระบบบริหารในมหาวิทยาลัย เราเพิ่มบุคลากรต่างชาติเข้ามา ในระดับมหาลัย ก็ประมาณ 100 กว่าคน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีก ในส่วนของระบบเอกสารที่อยู่ในระบบมหาวิทยาลัย ตอนนี้ระบบสองภาษาหมด แต่ก่อนเรามีปัญหาเด็กต่างชาติไม่เข้าใจเอกสารตอนนี้เรามีสองภาษาหมด เรื่องของ E-mail ที่ออกจากมหาลัยก็เป็นสอง ภาษา ที่เตรียมไว้ก็ก็เป็นเรื่องของ Website ก็เป็นเรื่องของ Global Website โดยที่เวลาคลิกไปที่ Website หน้าตาจะต่างจากของภาษาไทยโดยสิ้นเชิง โดยเป็น Web site ที่ accesse โดยคนต่างชาติได้เลย”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 (20 กุมภาพันธ์ 2556)

“ปัจจุบันนิสิตต่างชาติก็อยู่หอพักทั้งในทั้งนอก ถ้าอยู่หอพักในก็จะอุ่นสบายหน่อย แต่ถ้าเป็นระดับป.ตรีที่อยู่หอใน แต่ถ้าเป็นบัณฑิตศึกษาบางครั้งเราก็จะจัดหอนอกให้ หอนอกที่เราไปดูพอใช้ได้ เพราะหอพักเยอะไปหมด เรากำลังสร้างหอพักอยู่เหมือนกัน จะมีอีก 2 หอ อีกหอหนึ่งเป็นสำหรับนิสิตต่างชาติเลย แล้วก็ต่อไปบัณฑิตศึกษาหรืออาจารย์ที่แลกเปลี่ยนกันก็จะอยู่หอพักนี้เค้าก็จะสะดวกขึ้น”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 7 (27 กุมภาพันธ์ 2556)

2) ด้านการวิจัย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีเครือข่ายการวิจัยอยู่แล้วเป็นจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการจัดทำร่วมวิจัยกันร่วมกัน บ้างสำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับอาเซียนยังมีไม่มาก ปัญหาในการทำวิจัยคือเรื่องเวลาในการทำวิจัย เนื่องจากคณาจารย์ส่วนใหญ่มีภาระงานมาก และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความร่วมมือในการวิจัยยังมีไม่มาก ตลอดจนการขาดเวทีทางวิชาการสำหรับนำเสนอและแลกเปลี่ยนงานวิจัย

“มีอยู่ระดับหนึ่ง แต่ไม่เยอะมาก ส่วนใหญ่วิจัยก็จะมีส่วนงานที่สนใจตรงนี้อยู่ 2 ส่วนงาน คือคณะศิลปศาสตร์กับสถาบันวิจัยและวัฒนธรรมเอเชียซึ่งก็มีความเข้มแข็งด้านวิชาการมาก แต่จำนวนอาจจะไม่เยอะ

เพราะสถาบันมีอาจารย์ไม่มาก ก็พอมีวิจัยเรื่องนี้อยู่บ้าง ที่นี้ที่เห็นๆ คือ เวียดนาม มาลาญ ที่นี้อาเซียนศึกษาเรา ไม่ได้มีศูนย์เป็นตัวเป็นตน ส่วนใหญ่กระจุกกระจายไปในส่วนงาน ในแต่ละแ่งมุม ยกตัวอย่างเรามี สถาบันวิจัยสุขภาพอาเซียน สถาบันภาษาและวัฒนธรรม เรามีสถาบันวิจัยประชากรและสังคม เรามีคณะ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ซึ่งกิจ กรรมเกี่ยวกับโครงการวิจัย เกี่ยวกับอาเซียนศึกษา มันไม่ได้มารวมตัวกัน เป็นหนึ่งสถาบันอย่างในหลายมหาวิทยาลัยในประเทศเรา ทราบว่าจุฬามีศูนย์อาเซียนศึกษา ธรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์จะมีศูนย์พวกนี้อยู่ แต่ของเราเนี่ยส่วนใหญ่เน้นวิชาการ ไปคนละมุม ไม่ได้เอามารวมกันเป็น สถาบัน แต่ว่าในสถาบันต่างๆเค้าก็เข้มแข็งนะครับ อย่างเช่นสถาบันวิจัยประชากรและสังคม จำนวนนักศึกษา ต่างชาติมากกว่าจำนวนนักศึกษาไทยอีกครับ ส่วนใหญ่มาจากประเทศอาเซียนทั้งนั้น แล้วก็วิจัยส่วนใหญ่เป็น งานวิจัยด้านประชากรและสังคมของประเทศอาเซียนเกือบทั้งหมด ในระดับ โลกครับ สถาบันประสบความสำเร็จสูงมาก อันนี้ในเรื่องแ่งมุมของประชากร ถ้าเป็นเรื่องของอาเซียนมันจะค่อนข้างกระจุกกระจายครับ แต่จะเน้นไปที่จุด ๆ หนึ่งเช่นคนที่เรียนเรื่องสุขภาพ ก็เน้นเรื่องสุขภาพอาเซียน คนที่เรียนเรื่องประชากรก็จะเน้น ประชากรสังคม คนที่เรียนวัฒนธรรม ก็เน้นวัฒนธรรม แต่เค้าไม่ได้รวมมาอยู่ในคณะเดียวกัน ศูนย์เดียวกัน ไม่ใช่อย่างนั้น

เครือข่ายวิจัย ส่วนใหญ่เราจะมี Partner โดยเฉพาะสาขาใหญ่ๆมีเกือบทั้งหมด เช่น วิทยาศาสตร์ สุขภาพมหิดลจะเป็นผู้นำ Partner ที่สำคัญคือทางอเมริกา ยุโรป และก็เอเชีย พวกญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ด้วย ณ ตอนนีถึงแม้เราจะมามีกิจกรรมอาเซียนอยู่บ้างแต่ยังค่อนข้างน้อยถ้าเทียบกับภาพรวมทั้งหมด เพราะฉะนั้นจุดที่ต้องพัฒนาคือต้องกระตุ้นให้เกิดการทำ Research Partnership ให้มากกว่านี้ ซึ่งการทำ Research Partnership ที่ว่าจะต้องกระตุ้นผ่านสองอย่างคือการสร้าง Research Grant หรือ Funding ที่จะ กระตุ้นให้เกิดการวิจัย ซึ่งปีหน้าเราจะลงมือทำ เรื่องที่สองต้องทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน ซึ่งเราก็จัดกิจกรรม ประเภทจัดซิมโพเซียมขนาดใหญ่ ที่จะให้นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษารวมทั้งอาจารย์ของสถาบันในอาเซียน มาทำผลงานวิชาการกัน ซึ่งจะเป็นจุดกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนกัน เข้าใจและรู้จักกันมากขึ้น”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 1 (23 กุมภาพันธ์ 2556)

“เวลาที่พูดถึงอาเซียน เราจะพูดในสองมิติ เรื่องของพื้นที่ที่หมายความว่า ถ้าเราเอาพื้นที่ของอาเซียน 10 ประเทศ ที่สำคัญมากในปัจจุบันในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับองค์กรอาเซียน เกี่ยวกับสามเสาหลักของ อาเซียนตรงนี้เป็นที่มาที่ไปของการตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาขึ้น เพราะว่าศูนย์อาเซียนศึกษาจะเน้นเรื่ององค์กร อาเซียนและเรื่องสามเสาหลักของอาเซียน ที่เน้นเรื่องของพื้นที่ เรายังเข้าใจในเรื่องของอาเซียนไม่ดีเท่าที่ควร หน้าที่ที่มอบให้ศูนย์อาเซียนศึกษาต้องสร้างความรู้ในองค์กรอาเซียนอย่างรวดเร็ว ศูนย์อาเซียนก็ทำโดย งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล ทำลักษณะในเชิงวิจัยเพื่อหาความรู้เข้ามาในทุกมิติในองค์กรอาเซียน แต่เรา ก็พบว่ามีผู้เชี่ยวชาญในองค์กรมีอยู่มากในจุฬา เราก็มีจุดแข็ง มีผู้รู้เรื่องประเทศที่เป็นสมาชิกในอาเซียน และ รู้เรื่ององค์กรอาเซียน ส่วนหนึ่งสถาบันวิจัยได้ทำคาลัสเตอร์อาเซียนศึกษาขึ้นมาอันนี้เป็นจุดหนึ่งที่จุฬาทำ เน้น งานวิจัยเรื่องอาเซียน

ทางด้านเครือข่ายการวิจัยในประเทศและต่างประเทศก็มีอยู่แล้วในเครือข่ายเดิม อาจารย์ที่ทำอาเซียน ก็จะมีเครือข่ายในการทำวิจัยอาเซียน แต่ว่าขณะนี้ที่พยายามจะทำคือใช้งบประมาณที่ได้จากรัฐบาลเพื่อสร้าง

เครือข่ายเพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ มากขึ้น ปัญหาในการทำวิจัยของอาเซียน คือมีเรื่องในการทำวิจัยมาก แต่อาจารย์ที่จะผลิตผลงานวิจัยมีน้อย มหาวิทยาลัยต้องการนักวิชาการที่เพิ่มขึ้นที่จะทำเรื่องอาเซียน และยังมีอาจารย์ส่วนมากที่ยังไม่เคยทำเรื่องอาเซียนก็จะต้องให้เข้ามาร่วมงานด้านนี้”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 2 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

“ถ้าพูดถึงงานวิจัยที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับภาษา เป็นเรื่องของอาเซียนมีหลากหลายมิติในมิติของสังคมศาสตร์เกี่ยวกับ area study จะทำวิจัยทั้งเรื่องของพม่า ลาว เวียดนาม คณะเศรษฐศาสตร์ ทำวิจัยในเรื่องของอาเซียน คณะรัฐศาสตร์ก็มีที่มันเกี่ยวข้องกับอาเซียนเป็นมิติที่หนึ่ง หลายคณะได้มองนอกเหนือจากภายในของประเทศไทยเป็นการมองมิติในการขยายขอบเขตของอาเซียนด้วย แม้กระทั่งเรื่องดาราศาสตร์ คิดว่าเป็นการขยายมุมมองงานวิจัยที่เชื่อมโยงในมิติของอาเซียนในทุกศาสตร์จะมีกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ปัญหาทางด้านงานวิจัยอาจจะเปลี่ยนภาษา เพราะว่าการศึกษาวิจัยแบบนี้ จะต้องใช้ภาษาอังกฤษ อาจารย์ที่จะทำวิจัยในลักษณะนี้ต้องใช้ภาษาอังกฤษ อาจเป็นข้อจำกัดของผู้ทำวิจัยบางคน ส่วนงบประมาณเพียงพอหรือไม่เราไม่ได้จำกัดในด้านการทำวิจัย ถ้าเกิดขยายได้ก็เชื่อว่าการทำวิจัยก็จะมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ทั้งนั้นก็พูดตอบรับรัฐบาลด้วย ในเรื่องทิศทางใช้งบประมาณรัฐบาล ในการสนับสนุนในการทำวิจัยไม่น้อยไปกว่าเดิม ตัวนี้ก็เป็นปัญหาตามมาในภาพรวมว่าการตอบสนองจากรัฐบาลจากงบประมาณไม่ได้มากมาย เชื่อว่าถ้าเมื่อต้องวิจัยมากขึ้น ความรู้ในทุกมิติอาเซียนจะขยายมากยิ่งขึ้น”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 3 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

“ตอนนี้งานวิจัยของเราที่เราทำด้านอาเซียนเราก็ได้มองภาพไว้ว่าเราจะพยายามทำวิจัยในเรื่องของอันแรกสุดก็จะเป็นเรื่องฐานข้อมูล หรือเรื่องของการที่เราจะต้องรู้จักในเชิงเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ เพราะฉะนั้นพยายามที่จะสร้างศูนย์ที่เป็นลักษณะศูนย์ข้อมูล แล้วก็ศูนย์ที่จะให้ความรู้ต่างๆกับประเทศที่อยู่ในอาเซียนโดยเฉพาะอาเซียนได้ เน้นไปที่ มาเลเซีย อินโด แล้วก็บรูไน เรื่องที่มองว่าน่าจะมีการศึกษาวิจัยก็คือทางด้านอาเซียนศึกษา อันที่สองก็วิจัยจุดที่เป็นจุดแข็ง จุดเฉพาะของเรา โดยเฉพาะภาคใต้ เรื่องยาง เรื่องปาล์ม อยากจะศึกษาวิจัยว่าถ้าเปิดอาเซียนแล้วจะมีผลกระทบต่อพืชเศรษฐกิจของเราหรืออาชีพหลักของภาคใต้นี้อย่างไร วิจัยเพื่อจะไปยกระดับเศรษฐกิจให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น อย่างเช่น ยางพาราถ้าเรามองว่ายางพาราเราจะไปแข่งกับประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียจะทำอย่างไรขณะเดียวกันเราก็จะทำวิจัยเพื่อจะไปยกระดับเศรษฐกิจของเราเนี่ยให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น

ในเรื่องของการร่วมมือการวิจัยเราก็จะมีหลายในภูมิภาคอาเซียนที่เราจะร่วมกันอยู่แล้วนะครับ ที่เรามีหลักๆ คือมาเลเซียกับอินโดนีเซีย ส่วนเวียดนามก็มีอยู่บ้าง เวียดนาม ฟิลิปปินส์ พม่า เขมรอาจจะน้อย ที่มีหลายๆ ที่มีอยู่ก็มาเลเซียกับอินโดนีเซีย เราก็มีทั้งกับการทำวิจัยร่วมกันทำงานวิจัยร่วมกันในหลายๆ เรื่อง เช่น เรื่องของทางด้านเรื่องของนิติศาสตร์ เรื่องของเทคโนโลยีอาหารอะไรพวกนี้ ก็ทำงานร่วมกันอยู่ อยู่พอสมควร กับหลายในมาเลเซียกับอินโดนีเซีย จุดแข็งของเราก็คือว่าเราเองจริงๆ ก็มีงานวิจัยที่เป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาพื้นที่อยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาง เรื่องปาล์ม เรื่องทะเลและชายฝั่ง เรื่องของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรื่องของการท่องเที่ยว เรื่องของโลจิสติก เราได้คิดบริบทของเราไว้หมดแล้วเพื่อจะเน้นไปในของพื้นที่ เพราะฉะนั้นถ้าถาม

ว่างานวิจัยเหล่านี้เรามีองค์ความรู้อยู่บ้างหรือยังเราก็มี ที่นี้การจะทำวิจัยตรงนี้เราก็มองภาพว่าการวิจัย
แน่อนนการวิจัยกับประเทศเพื่อนบ้านเราก็จะเข้าไปทำความร่วมมือกับเค้า เพื่อจะส่งเสริมการทำงานร่วมกันให้มี
การทำวิจัยร่วมกันที่ตรงกันแล้วก็มี การขับเคลื่อนให้แลกเปลี่ยนการวิจัย จุดอ่อนที่เกิดขึ้นก็คือว่าบางครั้งเนี่ยใน
แง่ของการขับเคลื่อนตรงนี้ก็จะมีเรื่องของ การสนใจร่วมกัน เพราะฉะนั้นการส ใจยังไม่ร่วมกันมันก็จะหาโจทย์
วิจัยที่จะทำร่วมกันก็จะยากนิดหนึ่ง ก็ต้องใช้เวลาก่อนแล้วก็จะจัดให้เค้ามีการพบปะกันบ่อยๆ อันนี้ก็จะเป็นส่วนหนึ่ง ส่วน
ที่สองที่คิดว่าจะเป็นอุปสรรคก็คืองบประมาณในการขับเคลื่อนว่าจะใช้ในการสนับสนุนโครงการที่จะใช้ในการทำ
วิจัยร่วมกันที่นี้ผมคิดว่างานวิจัยทางด้านประชาคมอาเซียนถ้าเรามองภาพน่าจะมองเป็นภาพใหญ่ซึ่งผมเองก็ได้
คุยกันไว้บ้างแล้วกับทีมงาน คือว่าเราอยากจะมีงานวิจัยที่ว่าของร่วมกันหลายๆประเทศเพื่อจะพัฒนาอาเซียน
ให้เป็นจุดขายขึ้นมา คือพูดง่าย ๆ ว่าเราทำขึ้นมาเพื่อแค่ประเทศไทยไม่ได้”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 4 (1 มีนาคม 2556)

“คือโดยทั่วไปเราก็จะเน้นที่เป็นวิจัยจริงๆ ก็เป็นวิจัยทางด้านเทคโนโลยี แต่ปัจจุบันเราก็เริ่มมองในกลุ่ม
ของการทำงานด้านอาเซียน เรามีกลุ่มของคณะทำงานด้านนี้ เรามีกลุ่มสภามหาวิทยาลัย เค้าเรียกกลุ่มที่เป็น
อาจารย์รุ่นใหม่ที่จะมองเรื่องของประชาคมอาเซียนในอนาคต จริงๆแล้วงานวิจัยที่เราทำ เช่น งานวิจัยในเรื่อง
ของรถญี่ปุ่นในพม่า งานวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทย- เวียดนาม ไทย-พม่า ไทย-ลาว ประมาณนี้ครับ
เพิ่มขึ้นจากเมื่อก่อนเรามีงานวิจัยแต่ทางเรื่องของเทคโนโลยี เดียวนี้ก็เพิ่มงานวิจัยด้านนี้ไปด้วย อันนี้เป็นสิ่งที่
เปลี่ยนแปลง อีกอันหนึ่งคือเราลงงบประมาณไปสร้างวิทยาเขตที่ราชบุรี จอมบึง อีกนิดหนึ่งถึงพม่าแล้ว ก็มีนโยบายดึง
พม่า หรือนักศึกษาอื่น ให้มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของกลุ่มประชาคมอาเซียน ยังไม่ออกเป็นรูปธรรม ตอนนี้งาน
งานวิจัยที่ทำอยู่ต้องเรียนตามตรงว่า มหาวิทยาลัยเราเน้นเทคโนโลยีก็ไม่ค่อยมีวิจัยเรื่องอาเซียน”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 (20 กุมภาพันธ์ 2556)

“งบประมาณในการทำวิจัย ถ้าว่าพอ ก็พอ หรือเพียงพอใหม่ก็คงบอกไม่ได้ชัด ถ้าบอกพอก็มีคนบอกไม่
พอ ก็มีคนบ่นว่าบไม่พอทั้งที่มีเหลือ เรามีอาจารย์ถึง 60% -70% ที่ทำวิจัย และที่เหลือจะเน้นการสอนหรือ
การบริหารวิชาการ ปัญหาที่คงเป็นเรื่องของการที่จะต้องกระตุ้นให้อาจารย์ที่เหลือ ทำงานวิจัย”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 6 (1 มีนาคม 2556)

“เรื่องของอาฟต้าเนี่ยเป็นโอกาสดีที่คณาจารย์เริ่มที่จะตระหนักในการทำโครงการวิจัย โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งการทำ Routine to Research คือ R to R คือเวลาเราสอนลูกศิษย์ แล้ว ฟีดแบ็คจากลูกศิษย์ ว่ายังต้อง
ปรับปรุง เค้าก็ต้องทำวิจัย ต้องใช้เวลา ผลมันยังไม่ออกเพราะตอนนี้อยู่ หลายๆ คณะเค้าก็มี KPI ตัวชี้วัดในเรื่อง
ของ อาฟต้า ตอนนี้อยู่เป็นงบประมาณปีที่ 2 ในปีที่ 3 และ 4 คงจะมีฟีดแบ็ค ในเรื่องของการทำวิจัยในด้าน
ภาษา จริงๆวัฒนธรรมด้วยนะครับ ล่าสุดนี้เกาหลีเค้าก็ส่งกลองมาที่เนี่ย ตีกลองแบบเกาหลี เรายังรำ แล้วเดี๋ยว
เราก็รำ การไปสู่อ AEC รัฐบาลมีนโยบาย มีงบประมาณสนับสนุนถือว่าเป็นโอกาส ด้านอาเซียนศึกษามี 2 แนว
คือการผลิตบัณฑิต ถ้าผลิตบัณฑิตก็ต้องเป็นคณะมนุษย์ ต้องมีผลงานวิจัยตีพิมพ์ ซึ่งคณะมนุษย์มีฟอร์มของ
เค้า ฟอร์มร่วมกับเกาหลี

เครือข่ายวิจัยที่เน้นจะอยู่ที่วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ พาณิชยศาสตร์ มีศูนย์อินโดจีนศึกษา จะวิจัยเกี่ยวกับ ลุ่มแม่น้ำโขง ตอนนี้มีสถิติอยู่ 4 -5 คน ทำปริญญาโท และเอก ไปอยู่ที่เวียงจันทร์ จะศึกษาดีมานด์ทางด้าน การค้ากับทางลาว ทางพม่า เราก็ไปเปิดสำนักงานอยู่ที่พม่า ส่วนวิจัยส่วนบุคคลก็ทำกันเรื่อยๆ แต่เราอยากจะได้ ลิงก์ให้เป็นระบบก็คือมีดีพิมพ์เรียบร้อย ก็กำลังทำอยู่ งานวิจัยจริงๆ อาจารย์หลายๆ คนเค้าก็ทำของเค้าอยู่แล้ว เพียงแต่ว่า output มันไม่มีเวทีให้เค้า ผมเชื่อว่าถ้าต่อไปที่ประชุมอธิการบดี ทปอ. เค้าคงเน้นเรื่องนี้ขึ้นมาว่า มัน น่าจะมีเวที ตรงนี้แหละเป็นวิจัยไปเสนอเค้าว่า ทปอ.น่าจะมีเวทีเกี่ยวกับอาเซียน แล้วก็จะมีเรื่องของการนำเสนอ ผลงานวิจัยแลกเปลี่ยนวิจัย จริงๆ ผมเชื่อว่าหลายมหาวิทยาลัย มีสถาบันวิจัยอยู่แล้ว เพียงแต่ว่ายังไม่ได้เข้าไป ใช้งานเท่าไร แต่จุดอ่อนคือไม่มีเวทีให้นำเสนอผลงานวิจัยแลกเปลี่ยนและงบประมาณไม่มีสนับสนุน”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 7 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า สถาบันอุดมศึกษาได้ผลิต เอกสาร วารสาร และหนังสือเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับประชาชน มีการจัด นิทรรศการ การบรรยาย การสัมมนาตลอดจนการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียนผ่านทางสื่อ ต่างๆของทางสถาบัน เช่น รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้หลายสถาบันยังจัด อบรมด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาแก่ประชาชนที่สนใจ มีการ จัดเตรียมที่จะรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน หน่วยงาน ภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานภาครัฐกิจ

“ก็มีการผลิตตำรา เห็นอยู่เยอะ โดยเฉพาะสถาบันภาษา ก็จะมีทั้งวารสาร หนังสือ และตำราที่เป็น ผลงานทางวิชาการที่สนับสนุนส่วนนี้ และมีการจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ ที่ส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปรู้จัก ประชาคมอาเซียน แล้วก็ในทางวิชาการตอนนี้ก็มีการจัดทำช่องทีวีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นเคเบิล ทีวีที่รันโดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโปรแกรมที่อยู่ในเชียงใหม่จะโฟกัสเกี่ยวกับอาเซียนให้กับประชาชน ครับ จุดแข็งก็เป็นเรื่องของคุณภาพวิชาการ ส่วนจุดอ่อนจะเป็นตามยถากรรม สิ่งที่ต้องแก้ไขต้องให้ ความสำคัญกับตรงนี้โดยตรง มีการตั้งงบประมาณชัดเจน มีการสร้าง KPI ชัดเจน ซึ่งในอดีตไม่เคยทำมาก่อน แต่อย่างที่เราบอกตั้งแต่ต้นว่าเรามีกิจกรรมสนับสนุนตรงนี้นี่แหละเป็นระบบ และก็มี KPI ชัดเจน มีงบประมาณชัดเจน น่าจะช่วยตรงนี้ได้”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 1 (23 กุมภาพันธ์ 2556)

“เราจัดนิทรรศการตอนเปิดตอนเปิดศูนย์อาเซียนกับจุฬาวิชาการ ก็มีคนมาฟังเยอะมากอีกอันก็คือจัด บรรยายสาธารณะเยอะมากเรื่องอาเซียน เราจัดอาเซียนวีคครั้งที่ 1 ไปแล้ว และจะมีครั้งที่ 2 ในไม่ช้า ก็มีผู้ เข้ามาฟังเยอะมาก เราออกรายการวิทยุ อาจารย์เขียนออกหนังสือพิมพ์ อาจารย์ที่เชี่ยวชาญก็ได้รับเชิญไปพูด ในที่ต่างๆ เยอะมาก เรามีวิทยากรเยอะมาก ส่วนมากคนจะเข้ามาให้ความสนใจในเรื่องของอาชีพ จุดแข็ง ทางด้านบริการวิชาการเรามีวิทยากรที่ดีมาก วิทยากรมีเครือข่ายที่เชิญเข้ามา จุฬาเป็นศูนย์กลางในพื้นที่ตรงนี้

ผู้คนที่เข้ามาง่าย ใช้ website ปัญหาคือเรายังทำได้ไม่มากเท่าที่อยากทำ ปัญหาคือขาดคน ไม่มีเวลา งานของมหาวิทยาลัยมาก”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 2 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

“ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันกับลาว ในการวิชาการ ในองค์ความรู้กับคนลาว ส่วน มข มีการเตรียมตัวมากขึ้น มีโครงการไปพม่าในเรื่องการแพทย์ เพื่อที่จะช่วยเหลือในด้านสาธารณสุข เป็นสิ่งที่ทำกันอยู่ในการขยายมิติไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องการพัฒนาด้านต่าง ๆ เวลาจัดเผยแพร่ ประชาชนก็ให้ความสนใจเยอะครับ ชุมชนในเชียงใหม่ ประเทศเวียดนามก็มา ในด้านบริการวิชาการ ไม่ค่อยมีอุปสรรค เพียงแต่จะทำอย่างไรจะให้ผู้รับในวิชาการนั้นได้เห็นคุณค่าของการรับและพัฒนาองค์ความรู้ในศักยภาพของตนเองไปด้วย เช่น ประเทศลาว ที่รัฐบาลไทยให้ทุนการศึกษาหรือให้ความช่วยเหลือทั้งหลาย คิดว่าคงไม่น่าจะทำให้คิดว่าจะไปอย่างไร ต้องสามารถพัฒนาศักยภาพตัวเองที่จะโตขึ้นและก็สามารถที่จะขยายในอนาคตได้ ประเทศไทยเองก็เคยเป็นผู้รับมาก่อน ตอนนี้เราก็ต้องขยายมิติของการวิชาการเป็นผู้รับและต้องเป็นผู้ให้ในวิชาการด้วย ต้องอาศัยเวลาและขยายมุมมองในคำ การให้บริการวิชาการและการรับให้มันควบคู่กันไป ในการบริการวิชาการก็เริ่มขยายขอบเขตในวิชาการไปยังประเทศอาเซียน”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่3 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

“จริงๆตอนนี้ที่เรามีมีโปรแกรมที่จะทำอยู่เราก็จะมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของอาเซียนให้กับประชาชน ในพื้นที่ที่เราทำอยู่ตอนนี้จะครบส่วนอีกอันหนึ่งที่เราจะทำร่วมกับมหาดไทย ก็คือที่จะดำเนินการยุทธศาสตร์ 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อที่จะทำยุทธศาสตร์เพื่อจะเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ถัดไปที่เราคิดว่าเราจะทำก็คือเรื่องของกรรวบรวมฐานข้อมูลของภาคใต้ตอนล่างในสามสี่เรื่องเช่นเรื่องของยางพารา เรื่องของการค้าชายแดน เรื่องของโลจิสติก แล้วเราเมื่อได้ข้อมูลเสร็จแล้วเราก็จะเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ให้ประชาชนรับทราบเพื่อว่าทางหน่วยงานหรือภาคอุตสาหกรรม หรือหน่วยงานธุรกิจสามารถนำเอาไปใช้ประโยชน์

เราได้งบประมาณเพิ่มขึ้นในเรื่องของการให้ความรู้ทางด้านอาเซียนให้ประชาชน เรื่องสอนภาษาอังกฤษ เรื่องของการเตรียมการสอนภาษาอังกฤษให้ประชาชน นักศึกษา เรื่องของการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จุดแข็งของทางสงขลาในด้านการ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมเกี่ยวกับอาเซียนคือระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยซึ่งเตรียมการภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรมให้ความสามารถในการแข่งขัน คือเป็นจุดที่ เอกชนสามารถที่จะมาทำงานวิจัยร่วมกับภาคมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งได้พัฒนาหน่วยงานนี้ขึ้นมาเพื่อจะรองรับภาคเอกชนซึ่งมีความต้องการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือเรื่องของการพัฒนาระบบการผลิตเพื่อจะลดต้นทุน มีหน่วยงานที่จะซัพพอร์ตเรื่องงบประมาณในเรื่องการทำวิจัยและถ้าพัฒนาก็จะไปช่วยให้ภาคประชาชนของเราภาคอุตสาหกรรมของเรามีความเข้มแข็งสามารถที่จะแข่งขันกับสังคมอาเซียนอื่นๆได้ จุดแข็งอีกด้านหนึ่งก็คือภาษามลายู มหาวิทยาลัยจัดตั้งสถาบันภาษามลายูเปิดสอนภาษามลายูให้กับสังคมกับประชาชนทั่วไป จุดอ่อนของเราคือในจุดที่ตั้งเป็นจุดต่อแหลมที่อันตรายจะทำให้การให้บริการตรงนี้ไม่ค่อยได้ประสิทธิภาพเท่าไร โดยเฉพาะที่ปัตตานี คือเรื่อง ของพื้นที่ อุปสรรคคือเรื่องการเบิกจ่ายเงินงบประมาณพอ

“ได้รับมาจากรัฐมาช้ากว่าจะดำเนินการได้ก็ใช้เวลากว่าจะส่งมาให้เราได้ก็ใช้เวลา งบประมาณเพียงพอแต่มีปัญหาด้านการเบิกจ่าย”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 4 (1 มีนาคม 2556)

“ตอนนี้เรามีเยอะครับในเรื่องของการบริการนานาชาตินะครับ คือทีมของพวกเราที่ช่วยกันทำอยู่ก็มีการทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เรามีการแจกเอกสารแก่ผู้ที่สนใจ เรามีการทำเอกสาร ปีนี้ 2-3 ครั้ง ในการส่งเสริมให้คนใส่ใจอาเซียนมากขึ้น จัดกิจกรรม การเปิดบูท เล่มเกมส์ อาเซียนเคยเราเชิญวิทยากรข้างนอกมาให้ความรู้ว่า ถ้าเปิดอาเซียนแล้วจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ยกตัวอย่าง วันที่ 28 ที่จะถึง เราก็เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับ 6-7 อาชีพที่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อมีอาเซียน

เวลาเราจัดกิจกรรมเราก็จะประชาสัมพันธ์ไปถึงหน่วยงานข้าง นอกคณะครับ คนข้างนอกก็เข้ามาชม เราดูแลงานเพื่อสังคมเยอะ เช่น งานโครงการหลวง อยู่เป็นสิบสิบโครงการ เราก็ดูแลอยู่ ในทุกภาค ของประเทศ เรามีทีมพัฒนาเพื่อชุมชน ทางนี้มหาวิทยาลัยออกงบเองให้งบประมาณเพื่อพัฒนาสังคม อาศัยกลไกพวกนี้แหละครับในการพัฒนาสังคม เอนักศึกษา เอาอาจารย์ออกไปจัดกิจกรรมให้กับสังคม อย่างเมื่อปีที่ผ่านมาก็มีทำที่แม่ฮ่องสอน จัดให้ความรู้อาเซียนกับโรงเรียนอันนี้เราก็ทำอยู่ ปัญหาที่เจอจริงก็เรื่องของเวลา มีน้อยทั้งๆ ที่มหาวิทยาลัยก็มีคนจำนวนมาก จุดแข็งของเราก็คือ มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีศูนย์พัฒนาชุมชน เพราะฉะนั้นเราก็มีความเข้ากันกับชุมชน ดังนั้นการถ่ายโอนข้อมูล การเรียนรู้ซึ่งกันและกันก็ง่ายขึ้น การศึกษาให้ความรู้ก็ทำได้ง่ายขึ้นครับ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 (20 กุมภาพันธ์ 2556)

“ก็มีการสัมมนา การบริการวิชาการที่ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก ที่ให้เรามาเป็นคนจัด ให้ การจัดกิจกรรมภายใน วิทยาลัยท้องถิ่น การจัดกิจกรรมก็แล้วแต่บริบทของคณะ นะครับ มีการจัดอย่างต่อเนื่อง จุดแข็งก็ในเรื่องของความใกล้ชิดกับชุมชน ในเรื่องของภูมิภาคก็พอรู้ ก็รู้จักรายบุคคล จุดอ่อนก็คือเราไม่สามารถทำได้ทุกสาขาครับ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 6 (1 มีนาคม 2556)

“บางที่เราก็เปิดอบรมแม่ค้าขายหัตถ์เย็บและมาอบรมภาษาอังกฤษ อบรมภาษาบาฮาซา อบรม ภาษาจีน ขวนเค้ามา ฟรี แต่จริงๆเราไปไกลกว่านั้นมามากๆ เราก็มีจัดสัมมนาเรื่อยๆอยู่ เรื่องกรอบความเข้าใจ แต่ตรงนั้นมันทางการมากเลย พอทางการแล้วบางคนไม่มีเสื้อผ้ามาก็ไม่มาหรอก ผมก็พูดแบบชาวบ้านเลยจริงๆ เราลงพื้นที่แล้วก็วิจัยต่างๆ ก็เตรียมแล้วละ และกำลังทำวิจัยกับแสนสุขระหว่างพยาบาล กับวิศวะ ไปดูแลคนแก่ที่ซีหลงซีลิมจะมีลักษณะประจำตัวเป็น Wristband เอาไว้เพื่อเค้าไปไหน ก็จะเป็นอิเล็กทรอนิกส์ ว่าเค้าอยู่ไหน ในแต่ละประเทศผู้สูงอายุจะหลงทางเยอะคือหลงไปเลยไม่รู้ไปไหน มีเยอะนะครับ คนแก่ที่ถูกหลอกหาไม่เจอ แต่ตรงนี้เราไปทำกับคนรวยก่อน แล้วเอากำไรมาช่วยคนจน เรื่องการอบรมก็มีประชาชนสนใจ ถ้าอบรมฟรีก็มา แต่ถ้าอบรมเสียตังค์ก็ไม่มา การอบรมฟรีเราก็ต้องจัดการอบรมที่ไม่ใช่เสาร์อาทิตย์ เพราะไม่แน่นเขา ขาดรายได้ตอนนี้กำลังหาเวลาที่เหมาะสมว่าประชาชนสะดวกเมื่อไร พอเขาสะดวกเราก็ไม่ได้ถือ เราก็ต้องหาเวลาที่เขาและ

เราสะดวก เพราะตอนนี้เป็นเรื่องของการแมทช์เวลากันอยู่ เริ่มทำแบบสอบถามเขา และก็เรื่องของหนองมนด้วย เราก็ต้องดูแล เพราะว่าต่อไปเราเป็นมหาวิทยาลัย ในเขตภูมิภาคต้องดูแลชุมชน”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 7 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างกัน มีการสนับสนุนให้จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับความเป็นนานาชาติในสถาบันเพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และตระหนักถึงความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยและประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศสมาชิกอาเซียน

“มีการสร้างหลักสูตร ที่เน้นเรื่องศิลปวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น โดยสถาบันภาษาและวัฒนธรรมของเอเชียตอนนี้มีหลักสูตรที่เป็น Multiculture Study ที่จะเนื้อหาจำนวนมากจะเกี่ยวข้องกับอาเซียน เพราะฉะนั้นตรงนี้จะ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าจะสนับสนุนทางส่วนนี้ นอกจากนี้ก็ยังมีกิจกรรมกระตุ้นเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับอาเซียนให้กับนักศึกษา อีกสามอาทิตย์จะพานักศึกษาขึ้นรถบัสเดินทางในเส้นทางที่อนาคตจะเป็น คมนาคมหลักของอาเซียน ไปอัญประเทศเข้าปอยเปต พาเด็กไปชมนครวัด นครธมโดยมีนักวิชาการมหิดลเป็นผู้ให้ความรู้ แล้วเราก็ขับรถไปต่อที่พนมเปญ พานักศึกษาไปทำกิจกรรมนักศึกษา เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมโดยใช้อาจารย์จากสถาบันที่เป็นพาร์ทเนอร์ของเรา และนักศึกษาที่เป็น พาร์ทเนอร์ของเรามาทำกิจกรรมร่วมกัน พอเสร็จพนมเปญเราก็ขับรถต่อไปที่เวียดนามยูนิเวอร์ซิตี แล้วก็จะมีกิจกรรมคล้ายๆกัน ซึ่งก็หลังจากที่นักศึกษาไปเจอกันเราก็จะมีกิจกรรมไฮเบอร์สเปซต่อหลังจากที่รู้จักกันแล้ว ก็เกิดการปฏิสัมพันธ์กันต่อเนื่อง จุดแข็งคือมีหลักสูตรและคอนเน็คชั่นอยู่ในอาเซียนเยอะเพราะฉะนั้นเวลาติดต่อประสานงานกับสถาบันในอาเซียนไม่ยากเท่าไร จุดอ่อนคือมหาวิทยาลัยละเลยที่จะปฏิสัมพันธ์กับเค้าอย่างต่อเนื่อง แล้วก็ไม่มีงบประมาณที่ชัดเจนในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรม เพราะฉะนั้นคือฐานรากดี แต่ไม่เคย ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง แนวทางคือพยายามมุ่งเน้นทำตรงนี้อย่างจริงจังครับ ของดีมีแต่เสียขายไม่ค่อยได้ใช้”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 1 (23 กุมภาพันธ์ 2556)

“เราเพิ่งจัดรายการเรื่องของละครของอาเซียน เหาผู้เชี่ยวชาญมาจากอาเซียนมาแสดงของอาเซียน คณะศิลปกรรมศาสตร์ก็จะทำเรื่องอาเซียน และศิลปะอาเซียน เราจัดค่ายอาเซียน มีการแสดงในเรื่องของวัฒนธรรม เรามีส่วนงานที่ทำในด้านศิลปวัฒนธรรม ก็มีภาควิชาศิลปะการละคร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ การมีส่วนงานเหล่านี้ก็ง่ายในการที่จะจัดอะไร และเราก็มี สำนักบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งกำลังหันมาสนใจด้านอาเซียน ปัญหาด้านศิลปวัฒนธรรมคือจะใช้งบประมาณมาก ค่อนข้างแพง ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 2 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

“เรื่องของภาพวาด ดนตรีที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ในด้านอาหารก็ดี โภชนาการเกี่ยวกับอาเซียน มีการจัดการเรียนการสอนพวกนี้อยู่ในด้านวัฒนธรรม ไปที่เวียดนามและคณาจารย์ได้ไปทำความร่วมมือกันอยู่ตลอดกับประเทศในอาเซียน ในด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งก็เชื่อมโยงกันอย่างมากในหลายประเทศ พวกเราก็มีนอกจากว่า มข. เองก็มีรากที่ได้รับวัฒนธรรมจากพวกก็มีอยู่ไม่น้อย อย่างเช่น วัด ชุมชน พระ ก็ยังเป็นพม่า อยู่ ไทยใหญ่อยู่ คนที่จะเรียนรู้ศิลปะพวกก็สามารถเข้าไปศึกษาได้สะดวก มีนักศึกษาลาวที่มา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาลาว”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 3 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

“ถ้าเป็นเรื่องของหลักสูตรนานาชาติเลยที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมเลยโดยตรงเราจะยังไม่มี แต่ว่าจะเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นที่ อยู่ใน หลักสูตรอิสลามศึกษานานาชาติที่เรามีอยู่ ซึ่งในนั้นก็เกี่ยวข้องวัฒนธรรมความเป็นอยู่ชาวมุสลิมในพื้นที่ซึ่งจะเป็นหลักสูตรนานาชาติ เราได้มีการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมกับอินโด มาเลเซีย เราก็จะพานักศึกษาเราไปอินโด กับมาเลเซียเพื่อไปแสดงวัฒนธรรม และทางมาเลเซีย อินโดก็เดินทางมาร่วมแต่ละประเทศก็จัด เวียนกันเป็นเจ้าภาพ อันนี้ก็จัดเป็นประจำทุกปีอยู่แล้วก่อนหน้าที่จะมี AEC จุดแข็งเราก็คือมีเครือข่ายทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่เรามีอยู่ คือมหาลัยต่างๆในมาเลเซียแล้วก็อินโดนีเซีย เพราะฉะนั้นเราก็มีเครือข่ายด้านนี้แล้วก็ทำงานกันอย่างใกล้ชิดอาจารย์รู้จักกันดีมากในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมที่เราจะถ่ายทอดร่วมกันในเชิงเครือข่าย จุดอ่อนผมก็คิดว่าเรื่องงบประมาณที่เราอาจจะยังมีน้อยอยู่ในเรื่องการที่เราจะโปรโมทในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมจะยังมีน้อย”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 4 (1 มีนาคม 2556)

“ถ้าเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมนี้เราทำเยอะมาก เรามีโครงการแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยกับต่างประเทศส่วนมาก เราก็จะให้เค้าเรียนรู้วัฒนธรรม Culture เรื่องของชีวิตความเป็นอยู่ เราทำให้กับทุกคนที่เข้ามาในประเทศไทย ในมหาวิทยาลัยของเรา ปีหนึ่ง 200-300 คน ที่เป็นเด็กต่างชาตินะครับ เด็กพวกนี้ก็จะมีการสอนมวยไทย สอนทำดอกไม้ สอนทำอาหารไทย พวกนี้แสดงถึงความเป็นไทย ส่งเสริมให้เด็กเห็นความสำคัญของประเทศไทย ใน ขณะเดียวกันเด็กไทยที่เราส่งไปต่างประเทศก็จะมี Course ที่ทัวร์ไปต่างประเทศ เช่นเราพาเด็กไปญี่ปุ่น เกาหลี อินโดนีเซีย เราก็ไปเรียนรู้วัฒนธรรมของเค้า”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 (20 กุมภาพันธ์ 2556)

“มีรายวิชาศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนก็คือ พหุวัฒนธรรม เป็นเรื่องของวัฒนธรรมของคนที่อยู่ต่างภูมิภาค อาจจะ ไม่ได้มีแบบอินโดนีเซียแตกต่างจากพม่าอย่างไร แต่สิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่ก็คือเพิ่มวิชาในส่วนของอาเซียนศึกษาในส่วนของประวัติศาสตร์ทั่วไป เราทำเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอีสาน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย แล้วก็มีเผยแพร่ระดับประเทศ ระดับต่างประเทศ เช่น เรานำวงดนตรีลูกทุ่งไปกลางไปแสดงในระดับอเมริกาอย่างนั้นนะครับ สำหรับในส่วนของอาเซียนเป็นการเฉพาะ เราจะมีวงดนตรีเราเดินทางไปลาวบ้าง มาเลเซียบ้างอะไรแบบนี้ครับ เป็นกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในแต่ละปี ”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 6 (1 มีนาคม 2556)

“เรื่องแลกเปลี่ยนศิลปะวัฒนธรรมก็ทำอยู่เนืองๆ จริงๆเราทำทั้งสองอย่างคือ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน อย่างสงกรานต์เราก็จะมี เชิญผู้สูงอายุประจำท้องถิ่น อายุร้อยอย่างนี้ แต่ต้องติดต่อกันล่วงหน้าเพราะลูกหลาน จะต้องพามา หรือในเรื่องของเทศน์มหาชาติ เพราะเทศน์พวกนี้นี่ลืด ต่างชาติเค้าจะมา เรายุติบัตรจีน คริสต์มาส ในวันเดียวกัน ต่างชาติมาเจอกัน หรือมี International Day ที่เค้าจะจัด festival อันนี้คือเด็กที่อยู่ที่นี่ นะอะ นะครับ บางครั้งเราก็มีจัดวันชาติเกาหลี และก็ตอนนี้สิ่งที่เกิดขึ้นมาใหม่คือคณะศิลปกรรมเนี่ยกำลังจะ แยกอีกคณะหนึ่งออกมาชื่อคณะวิทยาการดนตรีและการแสดง ตรงนี้เป็นกิจกรรมที่จะมีมากขึ้นในเรื่องของการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อย่างเมื่อวานนี้ก็ยังมีแข่งดนตรีไทยระดับประถมกับมัธยมภาคตะวันออก อันนี้คือ วัฒนธรรมไทย แต่ถ้าเราทำขยับสูงขึ้นเรื่อยๆ International ก็จะเข้ามาเกี่ยวข้อง ของเราจริงๆแล้วเรื่องของ ศิลปวัฒนธรรม นอกจากการแสดงแล้ว สิ่งหนึ่งที่จะต้องมีการเรียนรู้ก็คือเรื่องของคติ ความคิดประจำชาติ เพราะว่าแต่ละชาติคิดไม่เหมือนกัน ตรงนี้สำคัญ เพราะว่าถ้าเราไม่เข้าใจเขา เขาไม่เข้าใจเราก็คงยาก มีคนพูด เสมอว่าเขาเข้าใจคนไทยเราหมดแล้ว แต่เราไม่เข้าใจเขา อย่างลาว เวียดนาม เขาเข้าใจคนไทยคิดอะไร แต่คน ไทยไม่เข้าใจเขา เรื่องพวกนี้เป็นเรื่องที่เราต้องวิจัยกัน เป็น Issue หนักเลยครับผมมองว่าเรื่องงบประมาณ เรื่อง วิจัย เรื่องแลกเปลี่ยน เรื่องอะไรเรื่องเล็ก เรื่องใหญ่ก็คือการสื่อสาร ทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง กันจะให้เข้าใจกัน ผมมองว่าเป็นหัวใจ เพราะฉะนั้นที่ต่างกันตายเพราะไม่เข้าใจกัน คนเขมรมองหน้า คนไทยถามว่ามองหน้าทำไม คนเขมรโดนชกเลย เนี่ยเกิดจริงๆนะ ต้องสื่อสาร ต้องเข้าใจวัฒนธรรม ยากที่สุดอันนี้”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 7 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

5) ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาประเทศสมาชิกอาเซียน การพัฒนา หลักสูตรให้มีความเป็นสากล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้คิดวิเคราะห์ ตลอดจนจัดทำวิจัย เพื่อเสริมการแข่งขันของประเทศ

“หลักๆที่จัดทำเนี่ยก็คือที่บอกไปแล้วคือเรื่องภาษาอังกฤษ อันที่สองคือเรื่องการกระตุ้นการส่งออก นิสิต นักศึกษา กระตุ้นการรับเข้านักศึกษาแลกเปลี่ยน และก็เรื่องของการเพิ่มจำนวนของชาวต่างชาติ อีกอันหนึ่งที่เรา คาดหวังว่าจะทำเยอะๆคือเรื่องของโครงการวิจัย เรื่องการส่งเสริมให้มีการผลักดันให้มหาวิทยาลัยอยู่ในสถานะ ผู้นำในอาเซียนครับ ก็คือเรา expect ว่ากลไกหรือกลยุทธ์อีกอันหนึ่งสำคัญ และจริงๆเราก็เคยประสบ ความสำเร็จมาก่อนคือเรื่องของการพยายาม feedback กระตุ้นให้เกิดการนำเอา Junior Faculty ของสถาบัน ในอาเซียนเข้ามาเรียนในหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของมหิดล เราเห็นโอกาสตรงนี้เพราะเราทราบอย่างน้อยที่สุด ประเทศในอาเซียนครั้งหนึ่งยังต้องการการพัฒนา แล้วสถาบันของเรามีโอกาสที่จะให้การศึกษามีคุณภาพ ให้กับพวกเค้าได้ เพราะฉะนั้นหนึ่งในยุทธศาสตร์อันหนึ่งก็คือเราอยากจะทำให้เกิดการรับเข้ามาเรียนปริญญาโท

เอกของมหิดล โดยอาจารย์รุ่นใหม่กำลังต้องการการพัฒนาตัวเองให้เป็นนักวิชาการเต็มตัว ตรงนี้คิดว่าเป็น ยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพราะว่าสุดท้ายจะทำให้เกิดพาสเนอร์ชิฟที่ยั่งยืนที่สุดครับ

สำหรับประเทศไทย หลักๆ ต้องพัฒนาศักยภาพคนในประเทศให้ดีขึ้น ถ้าจะฝากก็ฝากถึงกระทรวง ศึกษาธิการก็ได้ครับ ว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานเนี่ยปัญหาเรื้อรังมานานจนกระทบอุดมศึกษา เรื่องนี้ทำอย่างไรก็ไม่ สำเร็จครับเพราะฉะนั้นถ้า สพฐ. คือหัวใจ ถ้า สพฐ. ยังล้มเหลวอยู่ก็คงลำบาก เรื่องที่ใหญ่ที่สุด ต้องพัฒนา คุณภาพทั้งการเรียนการสอนและพัฒนาทั้งภาษาเนะครับ ภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียนมาทำตอนโตมันสายไป เรื่องที่สองเรื่องของการสร้างความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ จำเป็นต้องใช้งบประมาณ แต่ว่างบประมาณ ทางด้านการวิจัยของประเทศตอนนี้ก็อยู่ในขั้นโคม่า ขอแค่เมนเทนละกันอย่าตัด เพราะของเราส่วนใหญ่เอาตัว รอดในงบประมาณที่จำกัดพอสมควร แต่ถ้าตัดไปผมว่าการรักษาความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการคงเป็นไปได้ ยากมาก ณ ตอนนี้อย่าดับผลงานการวิจัยของมหาวิทยาลัยไทยในภาพรวมไม่ต้องบอกว่าเป็นของใครนะครับ ดู ในภาพรวมก็รู้แล้วว่าเรากำลังตกลงจากสถิติที่เร็วพอสมควร ตอนนี้อย่างประเทศที่เค้ามี นโยบายตรงนี้ชัดเจน และก็ทุ่มเทศัดเงิน จากที่เมื่อก่อนเค้าตามหลังเราตอนนี้เค้าแซงไปหมดแล้วครับ คิดว่าถ้าเรื่องวิจัยไม่ได้รับการ สนับสนุนก็คงยอมรับสภาพไปว่าเราคงจะต้องสูญเสียความเป็นผู้นำนี้ไป”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 1 (23 กุมภาพันธ์ 2556)

“ภาษาอังกฤษเป็นอะไรที่ต้องทำอย่างจริงจัง ศึกษาในเรื่องอาเซียนอย่างจริงจัง ต้องการพัฒนา เพื่อที่จะนำไปใช้ในการทำงานได้”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 2 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

“การพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและความยืดหยุ่นในการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างกัน จะช่วย ส่งเสริมการเคลื่อนไหวของนักศึกษาในประเทศอาเซียน เพราะเมื่อนักศึกษาซึ่งเป็นฐานของคนทำงานในอนาคต มีความเข้าใจในความเป็นอาเซียนมากขึ้น เชื่อว่ามิติความร่วมมืออาเซียนก็จะทำให้เกิดความแข็งแกร่ง อีก ประเด็นหนึ่งก็คือเรื่องของการพัฒนาภาษาอังกฤษ คิดว่า เป็นความจำเป็นเร่งด่วนเลยที่สถานศึกษาต้อง ผลิตบัณฑิตในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาการทำงาน ไม่เฉพาะแต่อาเซียนเท่านั้น รวมถึงของโลกด้วย ต้อง เร่งทำ ถ้าเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ แล้วระบบการศึกษาของเค้า ยอมรับเลยว่า เห็นอกว่าเรามาก ฐานภาษา อังกฤษมีการพัฒนาการอย่างมาก การลงทุนของรัฐส่งบุคลากรไปศึกษาต่อยัง ประเทศตะวันตกมีมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และส่งผลให้ปัจจุบันเค้าก็มีบุคลากรที่เป็นนักวิชาการมี พัฒนาการที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยของเรา เราต้องพัฒนาบุคลากรให้มี ทักษะด้าน ภาษาและองค์ความรู้ที่กว้างไกล คิดเป็นอย่างหนึ่งที่ทำให้ระบบศึกษาของไทย มีความแข็งแกร่งเมื่อเทียบกับประเทศที่อยู่เหนือกว่าเรา เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 3 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

“ตั้งแต่เรื่องของหลักสูตรเราต้องมาพัฒนาหลักสูตรของเราให้มีคุณภาพเข้าสู่ระดับสากล เช่นถ้าเกิด เรามองภาพว่าหลักสูตรนี้จะเข้าสู่ระดับสากลได้มันจะต้องมีการประเมินหรือการตรวจสอบคุณภาพอย่างไร

เอาระบบมาตรฐานสากลมาใช้โดยการกำกับคุณภาพของหลักสูตรเราได้ก็จะเป็นสิ่งที่ดีก็จะทำให้คุณภาพของเราเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศได้ อันที่สองก็คือเรื่องของนักศึกษา นักศึกษานี้เราก็ต้องมีระบบพัฒนา นักศึกษาของเราให้มีความพร้อมในเชิงของภาษา ในเชิงนานาชาติ เข้าใจบริบทของความเป็นนานาชาติมากขึ้น อันที่สามก็คือเรื่องของการเรียนการสอนก็คิดว่าเราจะต้องปรับเปลี่ยนเพราะว่าที่ผ่านมาเราเน้นไปที่เลิศเซอร์เบล ชมากเกินไป เพราะฉะนั้นนักศึกษาของเราจะไปถ้าถามว่าเชิงคิดวิเคราะห์หรือเชิงคิดนวัตกรรมนี้เราสู้คนอื่นไม่ได้ สิ่งคือไปหรือมาไม่ได้ เพราะเค้าจะเน้นสอนในเชิงกิจกรรมเบส มากกว่าเลิศเซอร์เบล เพราะฉะนั้นการเรียน การสอนในประเทศไทยนั้นควรเปลี่ยน เปลี่ยนจากการสอนเลิศเซอร์เบล เรื่องของแอกทีฟ มากขึ้นส่วนเรื่องของ งานวิจัยที่ผมคิดว่าสำคัญพอสมควรคือการตั้งศูนย์วิจัยเพื่อจะทำให้เราเข้าใจประเทศเพื่อนบ้านได้มากขึ้น มี ข้อมูลที่จะสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม อันที่สองก็คืองานวิจัยของเราจะต้องมุ่งเน้น เพื่อจะเสริมการแข่งขันในประเทศของเราให้ได้เพราะว่าอาเซียนเปิดแน่นอน การค้าขายจะทำได้มากขึ้น ถ้าเรา ไปอิงอยู่กับการผลิตที่เป็นเชิงอาศัยแรงงานก็จะสู้เค้าไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องเป็นการผลิตเชิงองค์ความรู้ มากขึ้น เพราะฉะนั้นการถามว่าการผลิตเชิงองค์ความรู้ใครจะสามารถให้ความรู้ก็ต้องเป็นมหาลัยซึ่งงานวิจัยของเรา ก็ต้องเน้นไปในเรื่องนั้น”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 4 (1 มีนาคม 2556)

“ถ้าพูดถึงพระจอมเกล้าธนบุรีก็มีการตื่นตัวหรือเตรียมพร้อมกับอาเซียนมากคือ เรื่องการเปลี่ยน ปฏิทินการศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ว่านี่คือการเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมเข้าสู่อาเซียนแล้ว ในเวลาเดียวกันเราก็มี การเน้นในเรื่องของการใช้ภาษา โดยเราจะบอกว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้หลักใน บจธ . ในอนาคต มีการ ทดสอบหลักโดยการใช้ภาษาอังกฤษ ส่งเสริมเรื่องของทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยเน้นการศึกษาให้นิสิตสามารถ ใช้ภาษาต่างประเทศ และก็เน้นความสามารถในการปฏิบัติจริง ใช้ความสามารถที่อยู่ในมือของเด็กให้เค้าก้าว เข้าสู่อาเซียนได้ และมีทุนมีงบให้กับเด็กอาเซียนที่เข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัย มีความเท่าเทียมกันกับ เด็กไทย ทุกประการ ไม่มีการแบ่งแยก และเราก็มีนโยบายยกเว้นค่าเล่าเรียนของเด็กต่างชาติให้เค้าสามารถมาเรียนใน มหาวิทยาลัยให้มากขึ้น เราพยายามที่จะเพิ่มคนให้ยอมรับความเป็นอาเซียนให้มากขึ้น ก็เป็นนโยบาย ส่งเสริม ความเป็นอาเซียน เราก็ทำกันอยู่แล้ว”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 (20 กุมภาพันธ์ 2556)

“สร้างความตระหนักให้กับคนไทยให้รู้ว่าเราต้องทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ในการทำงานร่วมกับคนอื่นที่ ต้องใช้ภาษาอังกฤษ อะไรที่ควรพูด อะไรที่ต้องสร้างความเข้าใจ อะไรที่ต้องหลีกเลี่ยง ทำนองนี้ ส่วน ศักยภาพด้านการแข่งขัน การทำงานร่วมกันในสังคมของการทำงานก็คงเป็นเรื่องปกติ เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์ การคิด ถึงแม้ไม่มีประชาคมอาเซียนก็ต้องทำอยู่แล้ว ในส่วนของหลักสูตรต้องสร้างความตระหนัก ว่าเค้ากำลังจะเจอการเคลื่อนย้ายของแรงงาน แต่เราจะเน้นในเรื่องของความร่วม มือ เค้าจะเห็นโอกาสในเรื่อง งาน ถ้าเค้าไม่กระตือรือร้นในการทำงานเค้าจะลำบากมากขึ้น หรือ ในเรื่องของความก้าวหน้าในการทำงานก็จะยกขึ้น

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 6 (1 มีนาคม 2556)

“ถ้าอุดมศึกษาบับเนี่ย ผมมองว่านิสิตนักศึกษาในระดับการศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีคือพลังสำคัญของประเทศชาติ เพราะเขาจะยืนเป็นเท้าทั้งสองข้างและประกาศว่าผม/ดิฉัน คือบัณฑิต พร้อมที่จะเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะต้องให้เขาเข้าใจก็คือวัฒนธรรม และวัฒนธรรมจะไม่ใช่สื่อสารได้ก็คือภาษา อย่างน้อยๆภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษาหลักของอาเซียน เขาต้องสามารถสื่อสารกันและกันให้เข้าใจเรื่องนะครับ ขอให้เกิน 50 เพราะว่าภาษาถ้าสื่อสารกันไม่รู้เรื่องก็ไม่ได้เลยนะ ผมมองว่าไวยากรณ์ก็สำคัญเพราะบางครั้งเวลาไปอ่านเอกสารต่างๆ เนี่ย ถ้าไม่รู้ไวยากรณ์ก็วิเคราะห์ไม่ได้ว่าคำสี่อะไร แต่ภาษาอังกฤษเพื่อความอยู่รอดเนี่ย รู้จักทักทายปฏิสันถาร และเก่งในศัพท์เทคนิควิชาชีพตัวเอง และก็จะทำยังไงให้ แต่ผมเชื่อเด็กสมัยปัจจุบันปรับเปลี่ยนไปคือ ลักษณะนิสัยชอบการแสดงออก แต่เราจะทำอย่างไรครูอาจารย์สอนให้เด็กแสดงออกอย่างมีน้ำใจ เพราะการแสดงออกหลายๆอย่าง ผมดูโฆษณาบางอย่าง การแสดงออกก็ตีบางครั้งออกเชิงก้าวร้าวเยอะ เช่น ตวาดบอกขอโทษ ขอขอบคุณตะโกนขอบคุณอย่างนี้ของเราขอบคุณต้องขอบคุณจากใจ ขอโทษก็ขอโทษจากใจ ตรงนี้เป็นความละเอียดอ่อน ผมไม่รู้สิ ไม่รู้ต้องปลูกฝังกันตรงไหน ก็เป็นการบ้านหนักของศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ที่ต้องไปดูแลเด็ก”

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ 7 (26 กุมภาพันธ์ 2556)

3.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชียเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม โดยมีประเด็นความคิดเห็นดังรายละเอียดใน ตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ประเด็นความคิดเห็นจากการจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย

(n= 7)

ประเด็นจากการสัมภาษณ์	ความถี่	สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
ด้านการผลิตบัณฑิต			
1. มีการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา คณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน	7	จุดแข็ง (S)	
2. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน	7		โอกาส (O)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ประเด็นจากการสัมภาษณ์	ความถี่	สภาพแวดล้อม ภายใน	สภาพแวดล้อม ภายนอก
3. การเปิดการค้าเสรีในด้านการศึกษาทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น	4		ภาวะคุกคาม (T)
4. จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	5	จุดแข็ง (S)	
5. จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษาต่างชาติ เช่น หอพัก ศูนย์ประสานงาน	4	จุดแข็ง (S)	
6. เปิดสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนครบทุกภาษา	2	จุดแข็ง (S)	
7. นิสิต นักศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียนนิยมมาศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในไทย	4		โอกาส (O)
8. นิสิต นักศึกษามีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำ	7	จุดอ่อน (W)	
9. ร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก เช่น AUN ในการดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียน	3	จุดแข็ง (S)	
10. จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักศึกษาให้เรียนรู้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	4	จุดแข็ง (S)	
11. นิสิต นักศึกษาขาดความตระหนักในการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับอาเซียน	2	จุดอ่อน (W)	
ด้านการวิจัย			
12. งานวิจัยด้านอาเซียนยังมีไม่มาก	3	จุดอ่อน (W)	
13. คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาเซียน	3	จุดแข็ง (S)	
14. คณาจารย์ไม่มีเวลาในการทำวิจัย	1	จุดอ่อน (W)	
15. ภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือในการทำวิจัย			โอกาส (O)
16. ขาดเวทีที่จะเผยแพร่งานวิจัย	2		ภาวะคุกคาม (T)
17. ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยเท่าที่ควร	2	จุดอ่อน (W)	
18. การทำวิจัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นข้อจำกัดของอาจารย์บางคน	1	จุดอ่อน (W)	
19. มีเครือข่ายการวิจัยกับสถาบันหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ	7		โอกาส (O)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ประเด็นจากการสัมภาษณ์	ความถี่	สภาพแวดล้อม ภายใน	สภาพแวดล้อม ภายนอก
ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม			
20. ประชาชนให้ความสนใจกับกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น	5		โอกาส (O)
21. ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาเซียน/ การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	3		ภาวะคุกคาม (T)
22. จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องอาเซียนให้แก่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆของสถาบัน	4	จุดแข็ง (S)	
23. เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ติดต่อกันได้สะดวก	2		โอกาส (O)
24. มีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน	4	จุดแข็ง (S)	
ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม			
25. จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอาเซียน	6	จุดแข็ง (S)	
26. มีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศสมาชิกอาเซียน	5	จุดแข็ง (S)	
27. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน			ภาวะคุกคาม (T)
28. งบประมาณส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมมีน้อย	3	จุดอ่อน (W)	
29. โอกาสในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในต่างประเทศ	2		โอกาส (O)

จากตารางที่ 4.16 ผลการสัมภาษณ์การบริหารเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย ตามความเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา สามารถจัดเป็นประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม จำแนกตามรายด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ การมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา คณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการเปิดสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดกิจกรรมให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น หอพัก ศูนย์ One – Stop Service เป็นต้น เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ 2) จุดอ่อน ได้แก่ นักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ และขาดความตระหนักในการรับรู้เรื่องอาเซียน 3) โอกาส ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมเรื่องประชาคมอาเซียน และการผลิตบัณฑิตจาก

อาเซียนนิยมมาศึกษาต่อในประเทศไทย และ 4) ภาวะคุกคาม ได้แก่ การเปิดเสรีในการบริการ การศึกษาทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น

ด้านการวิจัย พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาเซียน 2) จุดอ่อน ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนยังมีไม่มาก และยังไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่ 3) โอกาส ได้แก่ ภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือในการผลิตงานวิจัย และการมีเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน /หน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ และ 4) ภาวะคุกคาม ได้แก่ การขาดเวทีทางวิชาการที่จะเผยแพร่ผลงานวิจัย

ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ การมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องอาเซียนให้ประชาชนและหน่วยงานรับรู้ผ่านสื่อต่างๆของทางสถาบัน 2) โอกาส ได้แก่ ประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น และ เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ช่วยให้ติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก และ 3) ภาวะคุกคาม ได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน และการมีโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับประเทศในอาเซียน 2) จุดอ่อน ได้แก่ งบประมาณส่งเสริมด้านศิลปะและวัฒนธรรมสู่อาเซียนยังไม่เพียงพอ 3) โอกาส ได้แก่ การได้รับโอกาสในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในต่างประเทศ และ 4) ภาวะคุกคาม ได้แก่ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน

3.3 ผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในรูปแบบ SWOT Matrix

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ซึ่งได้จากแบบสอบถาม และ จากการสัมภาษณ์ พิจารณารายด้านของข้อมูล 4 ด้านคือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มาจัดเป็นประเด็นจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคาม ในรูปแบบ SWOT Matrix โดยคัดเลือกประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามดังนี้

1) ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อน ผู้วิจัยนำมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการเลือกจุดแข็งที่มีค่าดัชนี PNI ต่ำสุดใน 3 ลำดับแรก และจุดอ่อนที่มีค่าดัชนี PNI สูงสุด 3 ลำดับแรกมาใช้ในการวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นที่มีความถี่มากกว่า 1 ทั้งนี้ประเด็นนั้นต้องไม่ซ้ำซ้อนกับ

ประเด็นจากแบบสอบถาม ในกรณีที่มีความขัดแย้งของข้อมูลระหว่างข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความสอดคล้องของข้อมูลไว้ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ความสอดคล้องของข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ความสอดคล้องของข้อมูล
จุดแข็ง	จุดแข็ง	จุดแข็ง
จุดอ่อน	จุดอ่อน	จุดอ่อน
จุดแข็ง	จุดอ่อน	จุดอ่อน
จุดอ่อน	จุดแข็ง	จุดอ่อน

2) ประเด็นที่เป็นโอกาสและภาวะคุกคาม ผู้วิจัยนำมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในรูปแบบ SWOT Matrix มีการเสนอรายละเอียดในตารางที่ 4.18- 4.32 ประกอบด้วย

ตารางที่ 4.18- 4.21 ยุทธศาสตร์SO ยุทธศาสตร์ST ยุทธศาสตร์WO และยุทธศาสตร์WT ด้านการผลิตบัณฑิต

ตารางที่ 4.22- 4.25 ยุทธศาสตร์SO ยุทธศาสตร์ST ยุทธศาสตร์WO และยุทธศาสตร์WT ด้านการวิจัย

ตารางที่ 4.26- 4.29 ยุทธศาสตร์SO ยุทธศาสตร์ST ยุทธศาสตร์WO และยุทธศาสตร์WT ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ตารางที่ 4.30- 4.33 ยุทธศาสตร์SO ยุทธศาสตร์ST ยุทธศาสตร์WO และยุทธศาสตร์WT ด้านการทำงานบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ 4.34- 4.37 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์ จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคมและด้านการทำงานบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ 4.18 ยุทธศาสตร์(SO) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + โอกาส(Opportunities) ด้านการผลิตบัณฑิต

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	SO	ยุทธศาสตร์ SO
<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) (PNI=1.89) 2. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (PNI=4.00) 3. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน (PNI=4.05) 4. มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา และคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม ประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาล มีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน 2. นิสิต นักศึกษาจาก ประเทศสมาชิก อาเซียนนิยมมาศึกษาต่อในประเทศไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน โดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (S1 O1) 2. จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (S2 O1) 3. จัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน (S3 O1) 4. พัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของนิสิต นักศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียน (S3 O2) 5. จัดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา และคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม ประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง (S4 O1 O2) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางอาเซียน 2. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนทั้งในประเทศและในอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.19 ยุทธศาสตร์(ST) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการผลิตบัณฑิต

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม(Treats)	ST	ยุทธศาสตร์ ST
<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) (PNI=1.89) 2. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (PNI=4.00) 3. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน (PNI=4.05) 4. มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา และคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปิด การค้าเสรีในด้านการศึกษา จะทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในระดับสากล (S1 T1) 2. พัฒนาหลักสูตรที่เป็นจุดแข็ง ของสถาบัน (S3 T1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาหลักสูตรที่เป็นจุดแข็งของสถาบันเพื่อสร้างเอกลักษณ์และ ความโดดเด่นทางวิชาการ

ตารางที่ 4.20 ยุทธศาสตร์(WO) ที่ได้จากจุดอ่อน (Weakness) + โอกาส(Opportunities) ด้านการผลิตบัณฑิต

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	WO	ยุทธศาสตร์ WO
<p>1. การจัดทำมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน (PNI=7.90)</p> <p>2. การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตร ภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ใน ระดับสากล (PNI=7.55)</p> <p>3. ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษา ที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อ พัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา (PNI=7.24)</p> <p>4. นิสิต นักศึกษาขาดความตระหนักในการ รับรู้เรื่องเกี่ยวกับอาเซียน</p>	<p>1. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการ จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับ อาเซียน</p> <p>2. นิสิต นักศึกษาจากประเทศ สมาชิกอาเซียนนิยมมาศึกษา ต่อในประเทศไทย</p>	<p>1. ร่วมมือกับหน่วยงานอุดมศึกษา ที่มีอยู่เพื่อ พัฒนาระบบถ่ายโอน หน่วยกิตระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนให้ มีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน (W1 W3 O1 O2)</p> <p>2. ร่วมมือกับหน่วยงานอุดมศึกษา ที่มีอยู่ เพื่อ พัฒนาหลักสูตร และ จัดการเรียนการสอน ที่สามารถ พัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับ สากล (W2 W3 O2)</p> <p>3. จัดการเรียนการสอนและ กิจกรรมเพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้ เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับอาเซียน (W4 O1)</p>	<p>1. พัฒนาระบบถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาใน อาเซียนให้มีมาตรฐานและ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>2. พัฒนาหลักสูตรและจัดการ เรียนการสอนที่สามารถ พัฒนา นิสิต นักศึกษาให้ใช้ ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับ สากล</p> <p>3. ส่งเสริม การ จัดการเรียนการ สอนให้นิสิต นักศึกษา ตระหนัก ถึงความสำคัญของประชาคม อาเซียน</p>

ตารางที่ 4.21 ยุทธศาสตร์(WT) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการผลิตบัณฑิต

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม(Treats)	WT	ยุทธศาสตร์ WT
<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดทำมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน (PNI=7.90) 2. การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล (PNI=7.55) 3. ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา (PNI=7.24) 4. นิสิต นักศึกษาขาดความตระหนักในการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปิดการค้าเสรีในด้านการศึกษาจะทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน

ตารางที่ 4.22 ยุทธศาสตร์(SO) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + โอกาส(Opportunities) ด้านการวิจัย

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	SO	ยุทธศาสตร์ SO
<p>1. การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัย และเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (PNI= 5.70)</p> <p>2. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติ มาผลิตงานวิจัยในสถาบัน (PNI= 6.70)</p> <p>3. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความ เป็นนานาชาติ (PNI=6.90)</p> <p>4. คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้าน อาเซียน</p>	<p>1. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับ สถาบัน/ หน่วยงานในประเทศ (PNI= 4.46)</p> <p>2. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับ สถาบัน/ หน่วยงานในอาเซียน (PNI= 6.50)</p> <p>3. ภาค เอกชน สนับสนุน งบประมาณ ในการผลิต งานวิจัย</p>	<p>1. ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยวิจัยทั้งใน ประเทศและในอาเซียนเพื่อผลิต และ เผยแพร่ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (S1 S2 O1 O2)</p> <p>2. ส่งเสริมเครือข่ายการทำวิจัยร่วม ระหว่างคณาจารย์ของสถาบันและ คณาจารย์จ ากประเทศสมาชิก อาเซียน (S2 S4 O2)</p> <p>3. ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการ พัฒนาเครือข่ายการวิจัย (S1 S3 O1 O2)</p>	<p>1. ส่งเสริมเครือข่ายความ ร่วมมือทางการวิจัย ทั้งใน ประเทศและในอาเซียนเพื่อ เพื่อผลิตและเผยแพร่ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน</p>

ตารางที่ 4.23 ยุทธศาสตร์(ST) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการวิจัย

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม(Treats)	ST	ยุทธศาสตร์ ST
<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน(PNI= 5.70) 2. การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน (PNI= 6.70) 3. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ (PNI=6.90) 4. คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดเวที ทางวิชาการ ที่จะเผยแพร่งานวิจัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาเวที ทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (S1 T1) 2. เผยแพร่งานวิจัย ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (S3 T1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน

ตารางที่ 4.24 ยุทธศาสตร์(WO) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness) + โอกาส(Opportunities) ด้านการวิจัย

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	WO	ยุทธศาสตร์ WO
<ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา(PNI= 8.17) 2. การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา (PNI=7.98) 3. การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศไทย (PNI=7.89) 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนยังมีจำนวนไม่มาก 5. ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในประเทศ (PNI= 4.46) 2. การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในอาเซียน (PNI= 6.50) 3. ภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณในการผลิตงานวิจัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือกับเครือข่าย การวิจัยที่มีอยู่เพื่อผลิตงานวิจัย เพื่อรองรับการรวมตัวเป็น ประชาคมอาเซียน (S2 S4 S5 O1 O2) 2. ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่เพื่อผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา (S1 S5 O1 O2) 3. ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่เพื่อผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศไทยของประชาคมอาเซียน (S3 S5 O1 O2) 4. ร่วมมือกับภาคเอกชนในการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเป็นประชาคมอาเซียน (S4 S5 O3) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่เพื่อผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของนิสิต นักศึกษา 2. ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่ ผลิตงานวิจัย ในประเด็นที่จะส่งเสริมการรวมตัวเป็น ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.25 ยุทธศาสตร์(WT) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness)+ ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการวิจัย

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม(Treats)	WT	ยุทธศาสตร์ WT
<ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา (PNI= 8.17) 2. การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา (PNI=7.98) 3. การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศไทยในอาเซียนในประเทศไทย (PNI=7.89) 4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับอาเซียนยังมีจำนวนไม่มาก 5. ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดเวที ทางวิชาการ ที่จะเผยแพร่งานวิจัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดหาเวทีทางวิชาการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหัวข้อในการทำวิจัย (S4 T1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดหาเวทีทางวิชาการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประเด็น ในการทำวิจัยระหว่างนักวิจัยในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ตารางที่ 4.26 ยุทธศาสตร์(SO) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + โอกาส(Opportunities) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	SO	ยุทธศาสตร์ SO
<ol style="list-style-type: none"> การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 4.77) การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน (PNI= 5.08) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=5.74) มีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนให้ผ่านสื่อต่างๆของทางสถาบัน อย่างต่อเนื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> ประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอก เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้สะดวกมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (S1 O1) จัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน (S2 O1) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (S3 O1) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ(S4 S5 O1 O3) ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน (S4 S5 O2) 	<ol style="list-style-type: none"> ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับอาเซียน

ตารางที่ 4.27 ยุทธศาสตร์(ST) ที่ได้จากจุดแข็ง (Strengths) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม(Treats)	ST	ยุทธศาสตร์ ST
<p>1. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 4.77)</p> <p>2. การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน (PNI= 5.08)</p> <p>3. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=5.74)</p> <p>4. มีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน</p> <p>5. จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1. ประชาชนจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน</p>	<p>1. จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อต่างๆของทางสถาบันอย่างต่อเนื่อง (S4 S5 T1)</p>	<p>1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 4.28 ยุทธศาสตร์(WO) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness) + โอกาส(Opportunities) ด้านการ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	WO	ยุทธศาสตร์ WO
<p>1. การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์ และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการ เคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ (PNI= 7.65)</p> <p>2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับ อาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 7.18)</p> <p>3. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ งานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานใน อาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI=6.98)</p>	<p>1. ประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่ สถาบันจัดขึ้น</p> <p>2. มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับ หน่วยงานภายนอก</p> <p>3. เทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยเพิ่มช่องทางใน การติดต่อสื่อสารให้ สะดวกมากขึ้น</p>	<p>1. ร่วมมือกับเครือข่ายความร่วมมือที่มีอยู่เพื่อ เตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่ เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ (W1 O2)</p> <p>2. จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ เผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (W2 O1 O2)</p> <p>3. จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการ ของตลาดงานในอาเซียน (W3 O1 O2)</p> <p>4. จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ ประชาสัมพันธ์ ถึงความเชี่ยวชาญของ สถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (W4 O1 O2)</p>	<p>1. ร่วมมือกับเครือข่ายความร่วมมือที่มีอยู่เพื่อ เตรียมการใช้ประโยชน์และ ป้องกันผลกระทบที่เกิดจาก การเคลื่อนย้ายกำลังคน ข้ามชาติ</p> <p>2. พัฒนาระบบระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ ประโยชน์และผลกระทบที่ จะเกิดขึ้น จากการรวมตัว เป็นประชาคมอาเซียน</p>

ตารางที่ 4.29 ยุทธศาสตร์(WT) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม(Treats)	WT	ยุทธศาสตร์ WT
<ol style="list-style-type: none"> การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ (PNI= 7.65) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป (PNI= 7.18) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน ให้แก่บุคคลและหน่วยงานทั่วไป (PNI=6.98) 	<ol style="list-style-type: none"> ประชาชน จำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน และการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน ประชาคมอาเซียน ตลอดจนประโยชน์และผลกระทบที่จะเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (W1 T1) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ งานวิจัย อาเซียนเกี่ยวกับอาเซียน (W2 T1) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน (W3 T1) 	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน ประชาคมอาเซียน ตลอดจนประโยชน์และผลกระทบที่จะเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.30 ยุทธศาสตร์(SO) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + โอกาส(Opportunities) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)	SO	ยุทธศาสตร์ SO
<ol style="list-style-type: none"> การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ (PNI= 5.08) การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI= 5.50) การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (PNI=5.85) 	<ol style="list-style-type: none"> ได้รับโอกาสในการเผยแพร่วัฒนธรรมในต่างประเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ (S1 O1) จัดกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน (S2 O1) ส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (S3 O1) 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน

ตารางที่ 4.31 ยุทธศาสตร์(ST) ที่ได้จากจุดแข็ง(Strengths) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

จุดแข็ง (Strengths)	ภาวะคุกคาม(Treats)	ST	ยุทธศาสตร์ ST
<p>1. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ (PNI= 5.08)</p> <p>2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน(PNI= 5.50)</p> <p>3. การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (PNI=5.85)</p>	<p>1. การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน /หน่วยงานอื่น (PNI= 6.63)</p> <p>2. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน</p>	<p>1. พัฒนาเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิก (S1 S2 T2)</p> <p>2. สนับสนุนงบประมาณในการ จัดกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมไทยและศิลปะวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม (S1 S2 T2)</p> <p>3. จัดกิจกรรม แลกเปลี่ยน ทางศิลปะวัฒนธรรม กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม (S3 T2)</p>	<p>1. ส่งเสริม การแลกเปลี่ยน ศิลปวัฒนธรรม ไทยและ ศิลปวัฒนธรรมของป ระเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อ เรียนรู้ ความแตกต่างทาง วัฒนธรรม</p>

ตารางที่ 4.32 ยุทธศาสตร์(WO) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness) + โอกาส(Opportunities) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunities)	WO	ยุทธศาสตร์ WO
<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม (PNI= 7.35) 2. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=6.62) 3. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา (PNI= 6.45) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับโอกาสในการเผยแพร่วัฒนธรรมในต่างประเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนา หลักสูตรนานาชาติในสาขา ศิลปะ วัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (W1 O1) 2. สนับสนุน งบประมาณให้นิสิต นักศึกษาและคณาจารย์ไปร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในประเทศสมาชิกอาเซียน (W2 W3 O1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนา หลักสูตรนานาชาติในสาขา ศิลปะ วัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน 2. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้าน ศิลปะวัฒนธรรมร่วมกับ กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ตารางที่ 4.33 ยุทธศาสตร์(WT) ที่ได้จากจุดอ่อน(Weakness) + ภาวะคุกคาม(Treats) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม(Treats)	WT	ยุทธศาสตร์ WT
<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม (PNI= 7.35) 2. การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (PNI=6.62) 3. การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา (PNI= 6.45) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกับสถาบัน /หน่วยงานอื่น (PNI= 6.63) 2. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บูรณาการศิลป วัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน (W1 T12) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บูรณาการศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน

ตารางที่ 4.34 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการผลิตบัณฑิต

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 2. จัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน 4. มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา และคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน ยังไม่มีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันที่ชัดเจน 2. หลักสูตรภาษาอังกฤษ ในปัจจุบันไม่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้สื่อสารได้ในระดับสากล 3. นิสิต นักศึกษาขาดความตระหนักในการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน
โอกาส (O)	ยุทธศาสตร์ SO	ยุทธศาสตร์ WO
<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน 2. นิสิต นักศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียน นิยมมาศึกษาต่อในประเทศไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางอาเซียน 2. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนทั้งในประเทศและในอาเซียนอย่างต่อเนื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน ให้มีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2. พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สามารถ พัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล 3. ส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้ ตระหนัก ถึง ความสำคัญของประชาคมอาเซียน
ภาวะคุกคาม (T)	ยุทธศาสตร์ ST	ยุทธศาสตร์ WT
<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปิดการค้าเสรีในด้านการศึกษจะทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น 	พัฒนา หลักสูตรที่เป็นจุดแข็งของสถาบันเพื่อสร้างเอกลักษณ์และความโดดเด่นทางวิชาการ	ร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน

ตารางที่ 4.35 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการวิจัย

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> มีงบประมาณในการเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน ผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> งานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษามีจำนวนน้อย งานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษามีจำนวนน้อย งานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมีจำนวนน้อย งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนยังมีจำนวนน้อย ยังไม่ค่อยไม่ได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่
โอกาส (O)	ยุทธศาสตร์ SO	ยุทธศาสตร์ WO
<ol style="list-style-type: none"> มีเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/หน่วยงานทั้งในประเทศและในอาเซียน ภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณในการผลิตงานวิจัย 	ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยทั้งในประเทศและในอาเซียนเพื่อผลิตและเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่เพื่อ ร่วมวิจัยและต่อยอด งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของนิสิต นักศึกษา ร่วมมือกับเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่เพื่อร่วมวิจัยในประเด็นที่จะส่งเสริมการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน
ภาวะคุกคาม (T)	ยุทธศาสตร์ ST	ยุทธศาสตร์ WT
ขาดเวทีทางวิชาการที่จะเผยแพร่งานวิจัย	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	จัดเวทีทางวิชาการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดและประเด็นในการทำวิจัยระหว่างนักวิจัยในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ตารางที่ 4.36 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป 2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเป็นนานาชาติของสถาบัน 3. มีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน 4. จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติยังมีไม่มาก 2. การเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนยังมีไม่มาก 3. การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียนยังมีไม่มาก
โอกาส (O)	ยุทธศาสตร์ SO	ยุทธศาสตร์ WO
<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น 2. มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอก 3. เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้สะดวกมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการที่มีอยู่ เพื่อแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน 2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการที่มีอยู่เพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ 2. พัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลในการเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน
ภาวะคุกคาม (T)	ยุทธศาสตร์ ST	ยุทธศาสตร์ WT
<p>ประชาชนจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนและ การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน</p>	<p>ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนผ่านสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน ประชาคมอาเซียน ตลอดจนประโยชน์และผลกระทบที่จะเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน</p>

ตารางที่ 4.37 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรม ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ สนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน 	<ol style="list-style-type: none"> หลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมยังมีไม่มาก งบประมาณในการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมยังไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา
โอกาส (O)	ยุทธศาสตร์ SO	ยุทธศาสตร์ WO
ได้รับโอกาสในการเผยแพร่วัฒนธรรมในต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน 	พัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน
ภาวะคุกคาม (T)	ยุทธศาสตร์ ST	ยุทธศาสตร์ WT
<ol style="list-style-type: none"> เครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนยังมีไม่มาก ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน 	ส่งเสริม การแลกเปลี่ยน ศิลปวัฒนธรรมวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม	บูรณาการศิลปวัฒนธรรมของ กลุ่ม ประเทศสมาชิกอาเซียนในหลักสูตรของสถาบัน

3.4 ผลการร่าง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ SWOT มากำหนดเป็นยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	แนวทาง/วิธีการ/กิจกรรม
1. การพัฒนาบัณฑิตสู่สากล	1.1. พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำซอฟต์แวร์การเรียนรู้อังกฤษเพื่อให้นิสิต นักศึกษาสามารถเรียนรู้อังกฤษด้วยตัวเองทุกที่ทุกเวลา 2) พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เน้นให้ใช้ทักษะด้านการสื่อสาร 3) กำหนดให้มีการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษก่อนจบการศึกษา 4) จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา
	1.2 พัฒนานองค์ความรู้ด้านอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้อาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา 2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนท ารวิชาการเพื่อให้นิสิต นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน 3) จัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4) พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียน
2. การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา	2.1 พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นสากล	<ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่สถาบันเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของนิสิต นักศึกษาต่างชาติ 2) พัฒนาระบบถ่ายโอนหน่วยกิตให้เป็นมาตรฐานสากล 3) ปรับเปลี่ยนเวลาในการเปิด-ปิดภาคการศึกษาให้เป็นสากล

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	แนวทาง/วิธีการ/กิจกรรม
	2.2 พัฒนาคณาจารย์ให้มีสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดสรรงบประมาณเพื่อให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ 2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ 3) จัดสรรงบประมาณเพื่อให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
	2.3 จัดระบบอำนวยความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาต่างชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดให้มีหอพักนานาชาติเพื่อรองรับนิสิตนักศึกษาต่างชาติ 2) จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริการให้เป็นระบบ 3) จัดให้มีศูนย์บริการ one stop service เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษาต่างชาติ
3. การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	3.1 ส่งเสริมให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตและเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน 2) สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของการผลิตงานวิจัยด้านอาเซียน
	3.2 ส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ระดมความเห็นจากเครือข่ายเพื่อจัดทำวิจัยในสาขาที่สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน 2) จัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างเผยแพร่งานวิจัยด้านอาเซียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
4. การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการบริการประชาชน	4.1 พัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนที่สะดวกแก่ การเข้าถึงข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำข้อมูลด้านอาเซียนเผยแพร่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา 2) จัดสรรงบประมาณในการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนอย่างต่อเนื่อง
	4.2 สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารด้านอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประชาสัมพันธ์เรื่องการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนผ่านทางสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง 2) เผยแพร่ข่าวสารเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ 3) เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน

ตอนที่ 4: การประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

4.1 การตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ (ร่าง 1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการในด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของยุทธศาสตร์ ส่งเอกสารเพื่อตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ด้วยตนเองให้ผู้เชี่ยวชาญ 12 คน (ภาคผนวก ค)

- 1) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอุดมศึกษา จำนวน 3 คน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน
- 3) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนโยบายการศึกษา จำนวน 3 คน
- 4) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
- 5) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการต่างประเทศ จำนวน 2 คน

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์หลักที่ 1 และ 2 มีประเด็นที่ซ้ำซ้อนกัน
2. ควรเพิ่มยุทธศาสตร์หลักให้ครอบคลุมทั้ง 4 ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา
3. ควรปรับภาษาให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

ตารางที่ 4.39 ผลการประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1) ในด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของยุทธศาสตร์หลัก

ยุทธศาสตร์หลัก	ความถูกต้องและความครอบคลุม		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ประโยชน์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบัณฑิตสู่สากล	4.89	0.33	4.89	0.33	4.89	0.33	5.00	0.00
2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา	4.78	0.44	4.89	0.33	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	4.67	0.50	4.78	0.44	4.78	0.44	4.89	0.33
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการบริการประชาชน	4.67	0.50	4.89	0.33	4.78	0.44	4.89	0.33
เฉลี่ย	4.92	0.25	4.92	0.19	4.78	0.43	4.82	0.40

ตารางที่ 4.39 ผลการประเมินร่าง ยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1) พบว่า โดยภาพรวม ด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบัณฑิตสู่สากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$) ด้านความเหมาะสม ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบัณฑิตสู่สากลและยุทธศาสตร์การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$) เช่นเดียวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการบริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$) ความเป็นไปได้ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 5.00$) ด้านประโยชน์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบัณฑิตสู่สากลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นเดียวกับ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 5.00$)

ตารางที่ 4.40 ผลการประเมินร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน(ร่าง1)ในด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของยุทธศาสตร์รอง

ยุทธศาสตร์รอง	ความถูกต้องและความครอบคลุม		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ประโยชน์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1) พัฒนาระบบการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล	4.78	0.44	4.67	0.50	4.67	0.50	4.89	0.33
2) พัฒนาคณะกรรมาธิการด้านอาเซียน	4.38	0.92	4.67	0.50	4.50	0.76	4.75	0.76
3) พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นสากล	4.86	0.38	4.86	0.38	4.86	0.38	4.86	0.38
4) พัฒนาคณาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล	4.86	0.38	4.86	0.38	4.71	0.49	4.86	0.38
5) จัดระบบอำนวยความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาต่างชาติ	4.71	0.49	4.71	0.49	4.71	0.49	4.86	0.38
6) ส่งเสริมให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	4.83	0.41	4.67	0.52	4.50	0.55	4.83	0.41
7) ส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	4.80	0.45	4.80	0.45	4.80	0.45	4.80	0.45
8) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนที่สะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล	4.60	0.89	4.60	0.89	4.40	0.89	4.60	0.89
9) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารด้านอาเซียน	4.75	0.50	4.75	0.50	4.75	0.50	4.75	0.50
เฉลี่ย	4.73	0.54	4.19	0.51	4.66	0.57	4.80	0.46

ตารางที่ 4.40 ผลการประเมินร่าง ยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 1) พบว่า โดยภาพรวม ด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) เช่นเดียวกับ ยุทธศาสตร์ พัฒนาคณาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) ด้านความเหมาะสม ยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) เช่นเดียวกับยุทธศาสตร์พัฒนาคณาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) ความเป็นไปได้ ยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) ด้านประโยชน์ ยุทธศาสตร์พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$)

ผู้วิจัยปรับร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ(ร่าง 2) โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่าง 2)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	แนวทาง/วิธีการ/กิจกรรม
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา	1.1 พัฒนาระบบการเรียน การสอนให้ได้มาตรฐานและตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) 2) จัดให้มีการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) สำรวจความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและอาเซียน เพื่อจัดทำหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน 4) จัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน 5) กำหนดให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา 6) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่าง นิสิต นักศึกษาไทย กับ สถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 7) พัฒนาระบบการเรียนการสอนในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญ และตอบสนองความต้องการของนิสิต นักศึกษาต่างชาติ

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	แนวทาง/วิธีการ/กิจกรรม
		8) พัฒนาระบบถ่ายโอนหน่วยกิตเพื่อรองรับการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน 9) ผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน 10) จัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องอาเซียน และการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน 11) ยกกระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ด้วยการสนับสนุนงบประมาณ และการบริการจากสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำที่ได้รับการยอมรับ
	1.2 พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล	1) พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการสื่อสาร 2) ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามาถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา 3) จัดทำ/จัดหาซอฟต์แวร์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้นิสิต นักศึกษาสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตัวเอง 4) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษก่อนจบการศึกษา
	1.3 พัฒนาคณาจารย์ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ	1) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ 4) สนับสนุนงบประมาณให้คณาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัย
	1.4 พัฒนาระบบบริการทางการศึกษาให้มีมาตรฐาน เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ	1) จัดบริการให้มีอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงครอบคลุมทั่วทั้งสถาบัน 2) จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับนิสิตนักศึกษาต่างชาติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หอพัก 3) จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารอย่างน้อยสองภาษา

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	แนวทาง/วิธีการ/กิจกรรม
		4) จัดตั้งศูนย์บริการ One Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษา และคณาจารย์ต่างชาติ 5) พัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อประสานงานและให้บริการแก่นิสิต นักศึกษาและคณาจารย์จากประเทศสมาชิกอาเซียน
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	2.1 ส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	1) ส่งเสริมความร่วมมือในการตั้งกลุ่มวิจัย (Research Cluster) ในหัวข้อที่สถาบันอุดมศึกษาเชี่ยวชาญและมีความสนใจร่วมกัน 2) ระดมความเห็นจากเครือข่ายเพื่อจัดทำวิจัยในสาขาที่สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน 3) สนับสนุนการใช้เครือข่ายการวิจัยเพื่อจัดหาในการจัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัย
	2.2 ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	1) สนับสนุนทุนวิจัยให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน 2) สนับสนุนงบประมาณเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) ส่งเสริมการจัดทำวารสารการวิจัยร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการบริการประชาชน	3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาเซียนที่มีประสิทธิภาพ	1) จัดทำข้อมูลด้านสารสนเทศอาเซียนเผยแพร่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก 2) สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนอย่างต่อเนื่อง 3) จัดตั้งศูนย์สารสนเทศเพื่อบริการข้อมูลข่าวสารด้านอาเซียน

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	แนวทาง/วิธีการ/กิจกรรม
	3.2 เผยแพร่ความรู้ด้านอาเซียนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป 2) จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป 3) ประชาสัมพันธ์เรื่องความร่วมมือเป็นประชาคมอาเซียนผ่านทางสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง 4) สนับสนุน งบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาไทย
4. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ไทยและศิลปวัฒนธรรมอาเซียน	4.1 เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยและอาเซียนให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ 2) จัดกิจกรรมให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ถึงความเชื่อมโยงและความแตกต่างของศิลปวัฒนธรรมไทยและอาเซียน 3) กำหนดหลักสูตรนานาชาติด้านศิลปะและวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมอาเซียน 4) สนับสนุนงบประมาณให้ นิสิต นักศึกษา และคณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน
	4.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมด้านอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางศิลปวัฒนธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษา/ หน่วยงานในอาเซียน 2) จัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมอาเซียน

4.2 การตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ (ร่าง 2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการในด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของยุทธศาสตร์ โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้เชี่ยวชาญ 11 คน (ภาคผนวก ค)

1) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอุดมศึกษา	จำนวน 3 คน
2) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านบริหารการศึกษา	จำนวน 3 คน
3) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 3 คน
4) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการต่างประเทศ	จำนวน 2 คน

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. ยุทธศาสตร์หลักมีความครอบคลุม แต่ยุทธศาสตร์รองและวิธีการดำเนินการยังขาดความเป็นเชิงรุก
2. ยุทธศาสตร์รองและวิธีการดำเนินการเป็นวิธีการที่สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติอยู่แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
3. ควรเพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจของผู้บริหารระดับสูงในสถาบันเพื่อที่จะช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สามารถปฏิบัติได้จริง
4. ในประเด็นวิธีดำเนินการที่นำเสนอในร่างยุทธศาสตร์บางประเด็นมีหน่วยงานหลายแห่งที่ดำเนินการอยู่แล้ว แต่ยังขาดการเชื่อมโยงเพื่อนำข้อมูลมาใช้ ดังนั้นควรปรับเปลี่ยนเป็นเรื่องของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. ปรับการใช้ภาษามีให้มีความเป็นเชิงรุก

ตอนที่ 5: การนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาบัณฑิตสู่สากลตามบริบทที่เป็นจริงจากหลากหลายมุมมอง (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการจัดการความรู้และการบริการสังคม และ (4) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในอาเซียน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติสู่สากลตามบริบทที่เป็นจริงจากหลากหลายมุมมอง	
ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
1.1 พัฒนาคณาจารย์ระดับบริหาร และปฏิบัติ เพื่อเป็นกำลังหลักในการพัฒนาและผลักดันความเป็นสากลของสถาบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ระดมสมองระหว่างสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี สถาบันคลังสมอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคต่างๆ โดยเฉพาะภาคธุรกิจ เพื่อพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น 1-2 วัน สำหรับผู้บริหารสถาบันให้เข้าอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและพร้อมนำสถาบันรุกสู่อาเซียน 2) ระดมสมองระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (นักศึกษา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร ผู้แทนจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาครัฐ และภาคเอกชน) เพื่อค้นหาคุณสมบัติและทักษะที่บุคลากรควรต้องพัฒนา เพื่อส่งเสริม การเป็นสถาบันชั้นนำของอาเซียน และจัดทำแผนบุคลากรระยะกลาง/ ระยะยาว
1.2 กำหนดประเด็น การพัฒนา ระหว่างสถาบันใกล้เคียงทั้งในประเทศและในอาเซียน เพื่อระบุหัวข้อหลักที่จะพัฒนาเป็นหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอนที่ส่งเสริมความ เป็นเอกลักษณ์ของสถาบันและอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้บริหารระดับสูงรวมถึงสภามหาวิทยาลัยร่วมประเมินยุทธศาสตร์ภายในสถาบันของตนเอง และปรับให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแผนหลักของสถาบัน 2) ระดมสมองระหว่างผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อสำรวจสถานะ จุดแข็ง และเอกลักษณ์ของสถาบัน ภูมิภาคที่ตั้งอยู่ ตลอดจนประเทศสมาชิกอาเซียนที่อยู่ใกล้เคียง 3) ดึงภาคเอกชนที่มีความเข้มแข็งและมีฐานในอาเซียน มาร่วม พัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ และประเทศสมาชิกอาเซียนที่อยู่ใกล้เคียง บนพื้นฐานของความเข้มแข็งและความเชี่ยวชาญของสถาบัน 4) กำหนดกลุ่มสถาบันในประเทศและประเทศ สมาชิกอาเซียน ใกล้เคียงที่มีศักยภาพ จุดแข็ง และความดี งามการใกล้เคียงกัน เพื่อ ร่วมกันกำหนดประเด็นการพัฒนา ศักยภาพของกลุ่มโดยอาศัยจุดแข็งของสถาบันสมาชิก เพื่อ เน้นเอกลักษณ์ของสถาบัน และของกลุ่มให้โดดเด่น
1.3 พัฒนานิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรให้มีคุณลักษณะความเป็น ประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาแผนงานการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากร อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่คัดเลือกมหาวิทยาลัยที่จะแลกเปลี่ยน โดยอาจจะเป็นไตรภาคีระหว่าง 3 ประเทศ หรือมากกว่า จนกระทั่งการเตรียมตัว การเรียน/การฝึกปฏิบัติงาน/การฝังตัว และการใช้ประโยชน์เมื่อสิ้นสุดการแลกเปลี่ยน รวมทั้งการใช้เครือข่ายที่เกิดขึ้น ต่อเนื่อง 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล โดยศึกษาวิจัยถึงปัญหา ตลอดจนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของ ประเทศที่ประสบผลสำเร็จ พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ทักษะการใช้ภาษาของนิสิต นักศึกษา และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษก่อน เข้าศึกษาและก่อนจบการศึกษา

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน	
ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
2.1 พัฒนาและสานต่อเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยกับประเทศสมาชิกอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประสานนโยบายความร่วมมือเพื่อ จัดทำวิจัยร่วมกับสถาบันในประเทศ ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ตามหัวข้อการวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มประเทศรวมทั้งต่อยอดความรู้จากการวิจัยจากประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะกับ สิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งได้ร่วมมือในการทำวิจัยกับสถาบันชั้นนำทั่วโลก 2) จัดให้มีเวทีการประชุมทางวิชาการสำหรับนักวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและองค์ความรู้ในเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ
2.2 ใช้การวิจัยร่วมกับอาเซียนเป็นฐานในการสร้างความแข็งแกร่งเชิงวิชาการและคุณภาพชีวิตของคนในอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น AUN, SEAMEO RIHED เป็นต้น เพื่อกำหนดประเด็นการวิจัยที่ตอบสนองต่อการทิศทางการพัฒนาประเทศและ ทิศทางของอาเซียน 2) เผยแพร่งานวิจัยที่เป็นประโยชน์กับการเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย
ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการจัดการความรู้และการบริการสังคม	
ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
3.1 ต่อยอดทรัพยากรทางวิชาการที่มีอยู่อย่างมีความหมาย	ค้นหาและคัดเลือกข้อมูลทางวิชาการที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น AUN, SEAMEO RIHED สำนักเลขาธิการอาเซียน สถาบันที่เน้นการศึกษาวิจัยด้านอาเซียน เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับระบบสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาสำหรับใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการสังคม
3.2 พัฒนาคัลังความรู้ด้านอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่ประชาคมอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) สืบค้นความสนใจและความต้องการในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนของชุมชน และหน่วยงานภาครัฐกิจ เพื่อสืบค้น รวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านทางช่องทางต่างๆของสถาบัน เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น 2) สร้างคัลังความรู้ด้านอาเซียนในรูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยสะดวก ตลอดจนเป็นการเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับสถาบัน และระหว่าง ประชาชนด้วยกันเอง

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในอาเซียน	
ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
4.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางศิลปวัฒนธรรม กับประเทศสมาชิกอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและในอาเซียนเพื่อเชื่อมโยง เครือข่าย ในการ แลกเปลี่ยนความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน 2) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านศิลปวัฒนธรรม ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม และค้นคว้า ข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ของไทยและ ประเทศสมาชิกอาเซียน
4.2 สร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน ผ่านมิติความหลากหลายทางวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรม ทางศิลปวัฒนธรรม ที่หลากหลาย เช่น นิทรรศการ การแสดง ค่ายเยาวชน กิจกรรม สัจจร เป็นต้น เพื่อให้นิสิต นักศึกษา บุคลากรในสถาบัน ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้เกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม 2) จัดทำชุดความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางสื่อสารของสถาบันอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 4.42 แสดงให้เห็นว่ายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์หลักประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย และวิธีดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามบริบทที่เป็นจริงจากหลากหลายมุมมองประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่

ยุทธศาสตร์รอง 1.1: พัฒนาศักยภาพระดับบริหารและปฏิบัติ เพื่อเป็นกำลังหลักในการการพัฒนาและผลักดันความเป็นสากลของสถาบัน

วิธีดำเนินการ

1) ระดมสมองระหว่างสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี สถาบันคลังสมอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคต่างๆ โดยเฉพาะภาคธุรกิจ เพื่อพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น 1-2 วัน สำหรับผู้บริหารสถาบันให้เข้าอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและพร้อมนำสถาบันรุกสู่อาเซียน

2) ระดมสมองระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (นักศึกษา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้บริหาร ผู้แทนจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาครัฐ และภาคเอกชน) เพื่อค้นหาคุณสมบัติและทักษะที่บุคลากรควรต้องพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเป็นสถาบันชั้นนำของอาเซียน และจัดทำแผนบุคลากรระยะกลาง/ ระยะยาว

ยุทธศาสตร์รอง 1.2: กำหนดประเด็นการพัฒนาระหว่างสถาบันใกล้เคียงทั้งในประเทศและในอาเซียน เพื่อระบุหัวข้อหลักที่จะพัฒนาเป็น หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันและอาเซียน

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้บริหารระดับสูงรวมถึงสภามหาวิทยาลัยร่วมประเมินยุทธศาสตร์ภายในสถาบันของตนเอง และปรับให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแผนหลักของสถาบัน
- 2) ระดมสมองระหว่างผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อสำรวจสถานะ จุดแข็ง และเอกลักษณ์ของสถาบัน ภูมิภาคที่ตั้งอยู่ ตลอดจนประเทศสมาชิกอาเซียนที่อยู่ใกล้เคียง
- 3) ดึงภาคเอกชนที่มีความเข้มแข็งและมีฐานในอาเซียนมาร่วมพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ และประเทศสมาชิกอาเซียนที่อยู่ใกล้เคียง บนพื้นฐานของความเข้มแข็งและความเชี่ยวชาญของสถาบัน
- 4) กำหนดกลุ่มสถาบันในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียนใกล้เคียงที่มีศักยภาพ จุดแข็ง และความต้องการใกล้เคียงกัน เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มโดยอาศัยจุดแข็งของสถาบันสมาชิกเพื่อนำเอกลักษณ์ของสถาบัน และกลุ่มให้โดดเด่น

ยุทธศาสตร์รอง 1.3: พัฒนานิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรให้มีคุณลักษณะความเป็นประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพ

วิธีดำเนินการ

- 1) พัฒนาแผนงานการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากร อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่คัดเลือกมหาวิทยาลัยที่จะแลกเปลี่ยน โดยอาจจะเป็นไตรภาคีระหว่าง 3 ประเทศหรือมากกว่า จนกระทั่งการเตรียมตัว การเรียน / การฝึกปฏิบัติงาน/การฝังตัว และการใช้ประโยชน์เมื่อสิ้นสุดการแลกเปลี่ยน รวมทั้งการใช้เครือข่ายที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง
- 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล โดยศึกษาวิจัยถึงปัญหา ตลอดจนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศที่ประสบผลสำเร็จ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาของนิสิต นักศึกษา และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษาและก่อนจบการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน

ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่

ยุทธศาสตร์รอง 2.1: พัฒนาและสานต่อเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยกับประเทศสมาชิกอาเซียน

วิธีดำเนินการ

1) ประสานนโยบายความร่วมมือเพื่อจัดทำวิจัยร่วมกับสถาบันในประเทศ ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ตามหัวข้อการวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มประเทศ รวมทั้งต่อยอดความรู้จากการวิจัยจากประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะกับสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งได้ร่วมมือในการทำวิจัยกับสถาบันชั้นนำทั่วโลก

2) จัดให้มีเวทีการประชุมทางวิชาการสำหรับนักวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และองค์ความรู้ในเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ

ยุทธศาสตร์รอง 2.2: ใช้การวิจัยร่วมกับอาเซียนเป็นฐานในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและคุณภาพชีวิตของคนในอาเซียน

วิธีดำเนินการ

1) ร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น AUN, SEAMEO RIHED เป็นต้น เพื่อกำหนดประเด็นการวิจัยที่ตอบสนองต่อการทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน

2) เผยแพร่งานวิจัยที่เป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่การรวมตัวประชาคมอาเซียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการจัดการความรู้และการบริการสังคม ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่

ยุทธศาสตร์รอง 3.1: ต่อยอดทรัพยากรทางวิชาการที่มีอยู่อย่างมีความหมาย

วิธีดำเนินการ

1) ค้นหาและคัดเลือกข้อมูลทางวิชาการที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น AUN, SEAMEO RIHED สำนักเลขาธิการอาเซียน สถาบันที่เน้นการศึกษาวิจัยด้านอาเซียน เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับระบบสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาสำหรับใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการสังคม

ยุทธศาสตร์รอง 3.2: พัฒนาคัดกรองความรู้ด้านอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการ

- 1) สสำรวจความสนใจและความต้องการในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนของชุมชน และหน่วยงานภาคธุรกิจ เพื่อสืบค้น รวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านทางช่องทางต่างๆของสถาบัน เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น
- 2) สร้างคลังความรู้ด้านอาเซียนในรูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยสะดวก ตลอดจนเป็นการเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับสถาบัน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในอาเซียน ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่

ยุทธศาสตร์รอง 4.1: พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศสมาชิกอาเซียน

วิธีดำเนินการ

1) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและในอาเซียนเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน

2) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเป็นแหล่งรวบรวม และค้นคว้าข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน

ยุทธศาสตร์รอง 4.2: สร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียนผ่านมิติความหลากหลายทางวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการ

1) จัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น นิทรรศการ การแสดง ค่ายเยาวชน กิจกรรมสั ญจร เป็นต้น เพื่อให้हित นัคคีศึกษา บุคลากรในสถาบัน ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้เกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม

2) จัดทำชุดความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางสื่อสารของสถาบันอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบัน อุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหาร ของสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และ 3) พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งเก็บข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 148 สถาบัน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการรักษายุทธศาสตร์การบริหารเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย ซึ่งเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์สถาบันอุดมศึกษาไทยจำนวน 7 สถาบันซึ่งติดอันดับ 1 ใน 200 จากการจัดอันดับของ QS Asian University Rankings 2012 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอนเพื่อตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1: ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระบับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการผลิตบัณฑิตซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85) ส่วนด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม (ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 2.11) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04) และด้านการวิจัย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00) ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการผลิตบัณฑิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) ด้านการวิจัย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61) และ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58) ตามลำดับ

1.1 ผล การศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จำแนกตามรายด้าน พบว่า

ด้านการผลิตบัณฑิต สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) รองลงมา คือ การจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบัน สำหรับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) รองลงมา คือ การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอกให้สูงขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา และการจัดสรรทุนวิจัยระดับปริญญาเอกและทุน พัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน

ด้านการวิจัย สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/ หน่วยงานในประเทศ รองลงมา คือ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา และการสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/ หน่วยงานในอาเซียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ต่ำสุด คือ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับ

สถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในประเทศ รองลงมา คือ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา และการผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน

ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบัน

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายข้อโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ รองลงมา คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน และการจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน

ร่วมกับสถาบัน /หน่วยงานอื่น สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายชื่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ ตี รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน และการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น

1.2 ผลการศึกษาความสำคัญและความต้องการจำเป็นเพื่อการการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ความสำคัญและความต้องการจำเป็นเพื่อการการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในภาพรวม พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม ด้านการผลิตบัณฑิต และ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีค่า PNI เท่ากับ 7.10, 6.39, 5.63 และ 5.62 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า

ด้านการผลิตบัณฑิต ประเด็นความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกของการการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต ได้แก่ การจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนโดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล และความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา

ด้านการวิจัย ประเด็นความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกของการการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย ได้แก่ การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา และการผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศไทย

ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ประเด็นความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกของการการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกัน

ผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ ต้องการของตลาดงานในอาเซียน

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ประเด็นความ ต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกของการการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ หลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ และวัฒนธรรม การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน / หน่วยงานอื่น และการจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

ตอนที่ 2: วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

2.1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จากแบบสอบถาม

ด้านการผลิตบัณฑิต

ประเด็นที่เป็น จุดแข็ง 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) 2) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) การจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน

ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การจัดทำให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน 2) การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนานิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล และ 3) ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา

ด้านการวิจัย

ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน 2) การจัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ต่างชาติมาผลิตงานวิจัยในสถาบัน และ 3) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับความเป็นนานาชาติ

ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา 2) การผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา และ 3) การผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศไทย

ประเด็นที่เป็นโอกาส ได้แก่ การสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน / หน่วยงานในประเทศ และการสร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน/ หน่วยงานในประเทศในอาเซียน

ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป 2) การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ ด้านความเป็นนานาชาติของสถาบัน และ 3) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป

ประเด็นที่เป็นอ่อน 3 ลำดับแรก คือ 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ 2) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป และ 3) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน ให้แก่บุ คคลและหน่วยงาน ทั่วไป

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติ 2) การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียน และ 3) การส่งเสริมความร่วมมือด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) หลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม 2) การจัดสรรงบประมาณให้ คณาจารย์ไปทำกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และ 3) การจัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา

ประเด็นที่เป็น ภาวะคุกคาม ได้แก่ การสร้างเครือข่ายงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอาเซียนร่วมกับสถาบัน/หน่วยงานอื่น

2.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนจากการสัมภาษณ์

ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ การมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษาคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการเปิดสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดกิจกรรมให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น หอพัก ศูนย์ One – Stop Service เป็นต้น เพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ 2) จุดอ่อน ได้แก่ นักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ และขาดความตระหนักในการรับรู้เรื่องอาเซียน 3) โอกาส ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมเรื่องประชาคมอาเซียน และการที่นิสิตนักศึกษาจากอาเซียนนิยมมาศึกษาต่อในประเทศไทย และ 4) ภาวะคุกคาม ได้แก่ การเปิดเสรีในการบริการการศึกษาทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น

ด้านการวิจัย พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาเซียน 2) จุดอ่อน ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนยังมีไม่มาก และยังไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่ 3) โอกาส ได้แก่ ภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือในการผลิตงานวิจัย และการมีเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน /หน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ และ 4) ภาวะคุกคาม ได้แก่ การขาดเวทีทางวิชาการที่จะเผยแพร่ผลงานวิจัย

ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ การมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องอาเซียนให้ประชาชนและหน่วยงานรับรู้ผ่านสื่อต่างๆของทางสถาบัน 2) โอกาส ได้แก่ ประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น และ เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ช่วยให้ติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก และ 3) ภาวะคุกคาม ได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม พบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน และการมีโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับประเทศในอาเซียน 2) จุดอ่อน ได้แก่ งบประมาณส่งเสริมด้านศิลปะและวัฒนธรรมสู่อาเซียนยังไม่เพียงพอ 3) โอกาส ได้แก่ การได้รับโอกาสในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในต่างประเทศ และ 4) ภาวะคุกคาม ได้แก่ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน

ตอนที่ 3: ผลการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก และ 9 ยุทธศาสตร์รอง คือ

ยุทธศาสตร์ ที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพตามบริบทที่เป็นจริงจากหลากหลายมุมมอง ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่ (1) พัฒนาบุคลากรระดับบริหารและปฏิบัติ เพื่อเป็นกำลังหลักในการการพัฒนาและผลักดันความเป็นสากลของสถาบัน (2) กำหนดประเด็นการพัฒนาระหว่างสถาบันใกล้เคียงทั้งในประเทศและในอาเซียน เพื่อระบุหัวข้อหลักที่จะพัฒนาเป็น หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันและอาเซียน และ (3) พัฒนานิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรให้มีคุณลักษณะความเป็นประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่ (1): พัฒนาและสานต่อเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยกับประเทศสมาชิกอาเซียน และ (2) ใช้การวิจัยร่วมกับอาเซียนเป็นฐานในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและคุณภาพชีวิตของคนในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการจัดการความรู้และการบริการสังคม ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่ (1) ต่อยอดทรัพยากรทางวิชาการที่มีอยู่อย่างมีความหมาย และ (2) พัฒนาคัดความรู้ด้านอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในอาเซียน ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์รอง ได้แก่ (1) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และ (2) สร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียนผ่านมิติความหลากหลายทางวัฒนธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอนเพื่อตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1: สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยพบว่า ในด้านการ

ผลิตบัณฑิตเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนการวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยด้านการวิจัยมีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด สอดคล้องกับ วิจารย์พานิช (2553) ซึ่งกล่าวเกี่ยวกับระบบการวิจัยในประเทศไทยไว้ว่า มีปัญหาด้านการประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน ส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพระดับปานกลางถึงต่ำ มีส่วนน้อยที่เป็นผลงานระดับสูง มีการเผยแพร่และถูกนำไปใช้เพียงส่วนน้อย ผลงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานเฉพาะบุคคล ความร่วมมือในการวิจัยระหว่างสาขามีน้อย เครือข่ายการวิจัยยังขาดความเข้มแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พัชรินทร์ พุ วัฒนนะ (2545) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา วัฒนธรรมวิจัยของอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับงานสอน มากกว่างานวิจัย ทำวิจัยเพื่อตำแหน่งมากกว่าหาความรู้ใหม่ และพบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐขาด การบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ นักวิจัยที่มีคุณ ภาพยังมีน้อย และผลงานวิจัยส่วนใหญ่มีลักษณะแยกส่วนขาดความเชื่อมโยง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยในการ เตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารงานทั้งสี่ด้าน คือ ด้าน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม มีระดับปฏิบัติที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านการผลิตบัณฑิตมีระดับ ปฏิบัติที่พึงประสงค์มากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การวิจัย และการ ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) ที่กล่าวไว้ว่าการผลิตบัณฑิตถือเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา เพราะเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัย นำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย ปริมาณและคุณภาพของคณาจารย์ตาม มาตรฐานหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่เกิดจากความร่วมมือ ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

ตอนที่ 2: จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษา ไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่ามีจุดแข็งและโอกาสที่เอื้อต่อการดำเนินงาน คือ การจัดการเรียนการ สอนยึดกรอบ TQF การมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา คณาจารย์กับ สถาบันอุดมศึกษาใน อาเซียน การมีระบบจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การมีหลักสูตรที่สอดคล้อง

กับทิศทางของประเทศและของอาเซียน การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน และนิสิต นักศึกษาจากอาเซียนนิยมมาศึกษาต่อในประเทศไทย ส่วนจุดอ่อนและภาวะคุกคามที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำ การขาดความตระหนักของนิสิต นักศึกษาในการรับรู้เรื่องอาเซียน ระบบถ่ายโอนหน่วยกิตและรับรองคุณวุฒิระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยังไม่เป็นสากล นอกจากนี้การเปิดเสรีในการบริการการศึกษาทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยประเด็นจุดอ่อนสำคัญที่ผู้บริหารทุกสถาบันที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันคือเรื่องทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา ซึ่งยังไม่อยู่ในระดับที่สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับผลการจัดอันดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) เป็นสถาบันที่จัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดยจัดอันดับประเทศทั้งหมด 57 ประเทศ ซึ่งผลการจัดอันดับในปี พ.ศ. 2550 พบว่าประเทศไทยยังด้อยในด้านภาษาอังกฤษ โดยได้คะแนนเฉลี่ย 72 คะแนนจากคะแนนเต็ม 120 ซึ่งรั้งท้ายอยู่ที่อันดับ 51 จาก 55 ส่วนประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงและอยู่ในอันดับที่ดีกว่าไทย คือ สิงคโปร์ (คะแนนเฉลี่ย 100 อันดับ 3) ฟิลิปปินส์ (คะแนนเฉลี่ย 88 อันดับ 25) มาเลเซีย (คะแนนเฉลี่ย 87 อันดับ 32) และ อินโดนีเซีย (คะแนนเฉลี่ย 78 อันดับ 45) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) เช่นเดียวต่อ ตระกูล อุบลวัต (2550) ซึ่งได้ศึกษาอุปสงค์ของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติที่จะมาให้บริการการศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าต้องมีการพัฒนาทักษะทางภาษาของทั้งคณาจารย์และผู้เรียนให้มีความพร้อมมากกว่าปัจจุบัน ไม่เพียงแต่ภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ยังรวมถึงภาษาต่างประเทศอื่นๆอีกด้วย เพราะการขาดทักษะด้านภาษาต่างประเทศในระดับที่เป็นมาตรฐานจะทำให้ไม่สามารถหาความรู้เพิ่มเติมจากต่างชาติได้ดีเท่าที่ควรเป็น หนึ่งในการพัฒนาบัณฑิตให้มีสมรรถนะสากลนั้น จำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นนานาชาติ

การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการวิจัย พบว่ามีจุดแข็งและโอกาสที่เอื้อต่อการดำเนินงาน คือ คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาเซียน มีเครือข่ายการวิจัยกับสถาบัน /หน่วยงาน ในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนในการผลิตงานวิจัย ส่วนจุดอ่อนและภาวะคุกคามที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ งานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนยังมีไม่มาก การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายการวิจัยที่มีอยู่ยังมีไม่มาก และการขาดเวทีที่จะเผยแพร่งานวิจัย สอดคล้องกับ ศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ (2550) ซึ่งทำวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการวิจัยทาง

สังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งผลการวิจัยพบว่ามีความร่วมมือทางการวิจัยค่อนข้างน้อย ขาดการประสานงานและความเชื่อมโยง ทั้งๆ ที่ความร่วมมือด้านการวิจัย เป็นแนวทางที่สามารถเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยและความเข้มแข็งทางวิชาการให้กับสถาบันอุดมศึกษาและประเทศ การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยนั้นสามารถสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการได้เป็นอย่างดี

การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการบริการ วิชาการทางสังคมพบว่ามีความเข้มแข็งและโอกาสที่เอื้อต่อการดำเนินงาน คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป การมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องอาเซียนให้ประชาชนและหน่วยงานรับรู้ผ่านสื่อต่างๆ ของสถาบันอย่างต่อเนื่อง การมีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยให้ติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก และการที่ประชาชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น ส่วนจุดอ่อนและภาวะคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน คือ เรื่องงบประมาณในการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนยังมีไม่เพียงพอ และ ประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน สอดคล้องกับ ผลสำรวจทัศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ ซึ่งได้มาจากการสำรวจนักศึกษา 2,170 คนจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ (วิทวัส ศรีวิหค, 2553) ผลการสำรวจพบว่านักศึกษาไทยส่วนใหญ่ขาดความรู้ในเรื่องอาเซียน ประชาชนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ถึงการเป็นเจ้าของอาเซียน (วิทวัส ศรีวิหค, 2553)

การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการทำนุศิลาและวัฒนธรรม พบว่ามีความเข้มแข็งและโอกาสที่เอื้อต่อการดำเนินงาน คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน การมีโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับประเทศในอาเซียน และการได้รับโอกาสในการเผยแพร่วัฒนธรรมในต่างประเทศ ส่วนจุดอ่อนและภาวะคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน คือ งบประมาณส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรม ของกลุ่มประเทศสมาชิก อาเซียนยังไม่เพียงพอ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน ซึ่งประเด็นเรื่องวัฒนธรรมนี้ ประภัสสร เทพชาตรี (2555) กล่าวว่า เรื่องที่สำคัญประการหนึ่งที่ประชาคมอาเซียน ควรให้ความสำคัญคือการสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยเน้นการสร้างความรู้สึกร่วมกัน การส่งเสริมความเป็นเอกภาพในความแตกต่าง การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึง

ส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ของภูมิภาค ในขณะที่สุรินทร์ พิศสุวรรณ (2555)

อดีตเลขาธิการอาเซียน กล่าวว่าเรื่องของอารมณืความรู้สึก ค่านิยม ตลอดจนความเชื่อทางศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและยากที่จะกำหนดเป็นนโยบาย ดังนั้นสิ่งที่อาเซียนทำได้ คือการส่งเสริมให้คนในอาเซียนสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่น โดยควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และศิลปะมากขึ้น

ตอนที่ 3: ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยได้นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนไว้ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบัณฑิตสู่สากลตามบริบทที่เป็นจริงจากหลากหลาย

มุมมอง ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาบุคลากรระดับบริหารและปฏิบัติเพื่อ เป็นกำลังหลักในการพัฒนาและผลักดันความเป็นสากลของสถาบัน การกำหนดประเด็นการพัฒนาระหว่างสถาบันใกล้เคียงทั้งในประเทศและในอาเซียนเพื่อระบุนวัตกรรมหลักที่จะนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันและอาเซียน ตลอดจนการพัฒนา นิสิตนักศึกษา คณาจารย์และบุคลากรให้มีประสิทธิผลสู่การเพิ่มคุณลักษณะความเป็นประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งเนื่องจากสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดใน มหาวิทยาลัย ซึ่งมีหน้าที่กำกับนโยบาย และบริหารจัดการกิจการในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิจิตร ศรีสอาน , 2553) ดังนั้นในการที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จจึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบและร่วมมือจากสภามหาวิทยาลัย สอดคล้องกับสุบิน ยุวรัช และคนอื่นๆ (2554) ที่ได้ศึกษาความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและได้นำเสนอ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 9 ข้อ ซึ่งข้อเสนอในด้านที่เกี่ยวกับกับการพัฒนาผลิตบัณฑิต งานวิจัยนี้เสนอแนะให้สถาบันอุดมศึกษาควรจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พิจารณาถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวัง ส่วนการเปิดหลักสูตรใหม่ ในระดับปริญญาตรีให้พิจารณาถึงสาขาอาชีพที่อาเซียนต้องการ โดยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควร กำหนดเป้าหมายในกา ผลิตบัณฑิตให้ครบทุกสาขาที่เป็นที่ต้องการของประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม (2555) ซึ่งได้เสนอแนะถึงการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาพยาบาลสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ .ศ. 2558 ไว้ว่า สถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรทำความเข้าใจในเป้าหมายเรื่องอาเซียนให้ชัดเจน โดยรับรู้วัตถุประสงค์ร่วมกันและเผยแพร่ความรู้ให้ทุกคนในสถาบันรับทราบ นอกจากนี้ควรปรับวิธีการทำงานของบุคลากรในสถาบัน โดยนำแนวคิดทางธุรกิจมาใช้ โดยเฉพาะการทำการตลาดเชิงรุกเพื่อสร้างโอกาสในการบริการการศึกษาในฐานะสินค้านานาชาติ การร่วมมือในการสร้างแบรนด์การค้าด้านการศึกษาในอาเซียนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและโดดเด่น ตลอดจนการสร้างสินค้าที่เป็นบริการที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบันการศึกษาไทยที่แตกต่างจากประเทศอื่นในอาเซียน เช่นเดียวกับ ศิธร ชิดนาลัย และ อมรรัตน์ วัฒนาร (2555) ที่ได้เสนอแนะ ถึงการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า หลักสูตรในการพัฒนาคนเข้าสู่เวทีอาเซียนต้องสามารถพัฒนาคนให้มีความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาต้องเร่งพัฒนา โดยปรับมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งนี้ควรนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับ ยุพิน เกื้อนศรี (2555) ซึ่งได้ศึกษา การรับรู้และการเตรียมความพร้อมของบุคลากร นักศึกษา ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่าการเตรียมพร้อมของบุคลากร นักศึกษา ด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความสามารถอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้โดยได้เสนอแนะในด้านความรู้ โดยให้มหาวิทยาลัยจัดกระบวนการให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนแก่นักศึกษาและบุคลากรด้วยช่องทางที่หลากหลาย ส่วนด้านความสามารถ เสนอให้จัดการอบรมการใช้ภาษาของประเทศอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา ส่วนงานวิจัยของต่อตระกูล อุบลวัตร (2550) ซึ่งได้ศึกษาอุปสงค์ของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติที่จะมาให้บริการการศึกษาในประเทศไทย ตลอดจนผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสถาบันอุดมศึกษาไทยจากการเปิดเสรีทางการค้า และนำเสนอยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาความสามารถทางภาษาต่างประเทศ โดยในระดับสถาบันอุดมศึกษา โดยเสนอให้จัดตั้งสถาบันภาษาเฉพาะทาง เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้คณาจารย์และบุคลากรมีทักษะในระดับสากล ให้ใช้ความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยการใช้คณาจารย์และนักศึกษานานาชาติมาสร้างบรรยากาศในสถาบัน ให้เอื้อต่อการใช้ภาษาอังกฤษโดยสาขาที่เป็นหลักสูตรนานาชาติในแต่ละสถาบันต้องเป็นแกนนำในการใช้ภาษาอังกฤษ ตลอดจนภาษาต่างประเทศไปสู่สาขาวิชาต่าง ๆ ภายในสถาบัน สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคณาจารย์ บุคลากร และผู้เรียนให้เกิดทักษะภาษาอังกฤษอย่างจริงจังและต่อเนื่องพร้อมที่จะรับเหตุการณ์ที่

จะเกิดขึ้นจากการที่สถาบันจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันในการจัดการการอุดมศึกษาในไทย และส่งเสริมให้คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องเพิ่มทักษะทางภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่นจีน ญี่ปุ่น เป็นต้น

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน ซึ่งมุ่งเน้นการใช้การวิจัยร่วมกับอาเซียนเพื่อเป็นฐานในการสร้างความแข็งแกร่งเชิงวิชาการและคุณภาพชีวิตของคนในอาเซียน ตลอดจนการพัฒนาและสานต่อเครือข่าย ความร่วมมือทางการวิจัยกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการประสานนโยบายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อ เชื่อมโยงเครือข่ายและกำหนดประเด็นการวิจัยที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน สานต่อเครือข่ายความร่วมมือเพื่อร่วมวิจัยระหว่างสถาบันในประเทศ กับอาเซียนและ กับประเทศคู่เจรจา ตามหัวข้อการวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มประเทศ รวมทั้งต่อยอดความรู้จากการวิจัย จากประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะกับสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งได้ร่วมมือในการทำวิจัยกับสถาบัน ชี้นำทั่วโลก สอดคล้องกับพหุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคนอื่น ๆ (2549) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องกล ยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเครือข่ายการวิจัย เพื่อพัฒนากลยุทธ์การยกระดับคุณภาพ การศึกษาตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยใช้เครือข่ายการวิจัย และเพื่อนำเสนอแนะนโยบายการ ยกระดับคุณภาพการศึกษาแก่รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้อง โดยข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาคือ สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาโดยการใช้เครือข่ายการวิจัยบูรณาการเข้ากับภารกิจหลักของสถาบัน การแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบหลักของการบริหารเครือข่ายการวิจัยเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานวิจัยได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และ ควรจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้ที่ เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่ายวิจัย ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกับคำเพชร ฐิติปัญญา (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของ สถาบันอุดมศึกษาระดับโลกและสภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์ การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ นำเสนอในงานวิจัยคือ ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ มาตรฐานการอุดมศึกษาจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ , 2549) ที่กำหนดมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษาให้มี การวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นการขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สิน ทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตามศักยภาพของ ประเภทสถาบัน ตลอดจนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและ ต่างประเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ซึ่งประเด็นความสำคัญ

ของการวิจัยของงานนี้ จรัส สุวรรณเวลา (2550) ได้กล่าวไว้ว่าการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมหาวิทยาลัยเพราะกลไกการวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบัณฑิตให้พร้อมทั้งในด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ นอกจากนี้การวิจัยยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา เพราะความด้อยพัฒนาส่วนหนึ่งมาจากการที่ไม่สามารถเข้าถึงความรู้ที่มีอยู่ทั่วโลก ในฐานะที่มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งวิชาการของชาติจึงควรที่จะดำเนินการหรือร่วมในการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ นอกจากนี้การวิจัยยังช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการวิจัยเพื่อบุกเบิกหาสิ่งใหม่ ซึ่งการวิจัยในระดับแนวหน้านี้ต้องการความรู้พื้นฐานในหลายสาขาวิชา มหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทในการเป็นฐานสำคัญในการวิจัยเพื่อช่วยเพิ่มความสามารถของประเทศในเวทีโลก สอดคล้องกับกับศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ (2550) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการวิจัยระหว่าง มหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ จะทำให้มหาวิทยาลัยได้ประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลวิจัยในสาขาเดียวกัน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนเพื่อการจัดการความรู้และการบริการสังคม ซึ่งมุ่งเน้นการต่อยอดทรัพยากรวิชาการที่มีอยู่อย่างมีความหมาย และการพัฒนาคลังความรู้ด้านอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ โดยร่วมค้นหา คัดเลือกข้อมูลทางวิชาการที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น AUN, SEAMEO RIHED สำนักเลขาธิการอาเซียน สถาบันที่เน้นการศึกษาด้านอาเซียน เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับระบบสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ของสถาบันอุดมศึกษาสำหรับใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการสังคม เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2549) ที่กล่าวถึงมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษาว่า คือการให้บริการวิชาการที่ทันสมัยเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคม และประเทศชาติ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) ซึ่งระบุไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ ซึ่งการ ให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการ

เรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงเรื่องอุดมศึกษากับความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจโลก อาเซียน และประเทศไทยไว้ว่า ในปัจจุบันและอนาคต การผลิตข้อมูล ข่าวสาร ความคิด จะมาแทนการผลิตจากวัตถุดิบ สังคมจะเชื่อมโยงถึงกันทั้งหมด และเสนอว่าควรมีการใช้ประโยชน์จากการศึกษา โดยนำเอาความรู้ที่มีการคิดค้นแล้วมาใช้ประโยชน์ โดยเชื่อมโยงการศึกษากับนวัตกรรม ซึ่งในเรื่องการบริการทางวิชาการแก่สังคม ทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ (2546) ได้วิจัยทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา จากผลการศึกษาได้รูปแบบการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้ 1) ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์และแผนงาน โครงการที่มีความชัดเจน โดยระบุถึงการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นความรู้และมีผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เห็นความสำคัญในเรื่องนโยบายและแผนงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 2) การพัฒนาองค์กร หน่วยงานรองรับภายในเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ องค์กร หน่วยงานกลางด้านจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านโครงสร้างและสายการบังคับบัญชา การวางนโยบายและแผน แผนปฏิบัติการ งบประมาณ มีบุคลากรที่มีวุฒิและประสบการณ์ที่ตรงกับสายงาน มีการพัฒนาบุคลากร อาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติในการสร้างเครือข่ายทางศิลปวัฒนธรรมการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

4. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อสานสัมพันธ์ในอาเซียน ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และการสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน โดยการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและอาเซียนเพื่อเชื่อมโยง เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อสานความสัมพันธ์ในอาเซียน ตลอดจนการ พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม และค้นคว้าความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งสอดคล้อง สมิตรา วิริยะ (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาบทบาทสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเพื่อ

กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลการศึกษาได้นำเสนอกกลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบาย โดยการสร้างความเข้าใจในองค์กร การเพิ่มการยอมรับในระดับนานาชาติ และการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมมีจิตสำนึกด้านศิลปวัฒนธรรม 2) ด้านบุคลากร โดยการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ด้วยแนวทางชุมชนนักปฏิบัติ และการพัฒนาบุคลากรรายบุคคล 3) ด้านการพัฒนา โดยการลงพื้นที่เรียนรู้วิถีชุมชนขยายการบริการวิชาการทางศิลปวัฒนธรรม การรวบรวมเอกสารจัดเก็บองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ และการพัฒนาระบบการจัดการให้คล่องตัว และ 4) ด้านกลยุทธ์ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรม การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานและการประเมินผล และการสร้างระบบประเมินและบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา นาวารัตน์ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลการวิจัยพบว่า พันธกิจสำคัญประการหนึ่งที่สถาบันอุดมศึกษาควรทำเพื่อส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติ สอดคล้องกับต่อตระกูล อุบลวัตร (2550) ซึ่งได้นำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาในบริบทการเปิดเสรีทางการค้าไว้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาว่า ควรก่อตั้งสถาบันย่อยตามสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประสานงานที่เกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในทุกๆสถาบันทั่วประเทศ ควรระดมทรัพยากรจากสถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่างๆและ หน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและในกลุ่มอาเซียน เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และอาเซียน โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแกนนำในการสร้างองค์ความรู้เฉพาะในแต่ละด้าน ควรสร้างบรรยากาศให้มีความเป็นนานาชาติผนวกกับเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ตลอดจนบูรณาการวัฒนธรรมไทยและต่างชาติไว้ด้วยกัน เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างกัน และพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนคณาจารย์ และผู้เรียนเพื่อเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมตลอดจนเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่สากลและเป็นแกนนำการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยกับต่างชาติทั้งในและต่างประเทศ ส่วน ทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ (2546) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงาน ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา จากผลการศึกษา ได้นำเสนอรูปแบบการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้ ในด้าน ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์และแผนงาน โครงการ ควรมีความ

ชัดเจน ระบุถึงการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และมีผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ที่เห็นความสำคัญในเรื่องนโยบายและแผนงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนด้านการพัฒนาหน่วยงานภายในเพื่อรองรับเกี่ยวกับการทำนุบำรุง มีแผนปฏิบัติการ งบประมาณ และบุคลากรที่มี วุฒิและประสบการณ์ที่ตรงกับสายงาน มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ ทันสมัย ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติในการสร้างเครือข่ายทางศิลปวัฒนธรรม การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ รัถญูรัตน์ จันทร์ปลั่ง (2550) ศึกษา วิวัฒนาการภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2459-2549 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา ไทย ผลการวิจัยพบว่า สภาพสังคมที่เป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อการดำเนิน ภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา จึงมีการให้ความสนใจในภารกิจด้านนี้ เพิ่มปรากฏขึ้นในนโยบาย ของทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีการตั้งหน่วยงานทางวัฒนธรรมใน สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น มีการเปิดหลักสูตรใหม่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม การจัดสภาพแวดล้อม ในมหาวิทยาลัยให้มีบรรยากาศทางวัฒนธรรม การตั้งหน่วยงานทางศิลปวัฒนธรรม และได้ เสนอแนะว่าสถาบันอุดมศึกษาควรยอมรับกระแสโลกาภิวัตน์ทางพหุวัฒนธรรมแต่ในขณะเดียวกัน ก็รักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรจัดหาเวทีทางวิชาการ ให้นักวิจัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองเพื่อกำหนดประเด็นในการวิจัยเกี่ยวกับประโยชน์ และผลกระทบที่จะเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนการส่งเสริมและการ พัฒนาความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียนหลังจากมีการรวมตัวแล้ว

1.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรร่วมมือกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจัดทำวิจัย เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ภาษาอังกฤษ ในประเทศไทย ตลอดจนร่วมวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน สอนที่สามารถพัฒนานักเรียน นิสิต นักศึกษาให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.2.1 สถาบันอุดมศึกษาควรจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารระดับสูงในสถาบันเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถาบันเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

1.2.2 สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดระดมสมอง ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน และควรดึงภาคเอกชนที่มีฐานในอาเซียนมาร่วมพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและในอาเซียน

1.2.3 สถาบันอุดมศึกษาควรจัดแผนพัฒนาบุคลากรระยะกลาง /ระยะยาว โดยการจัดระดมสมองระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อค้นหาคุณสมบัติและทักษะที่บุคลากรต้องพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเป็นสถาบันชั้นนำของอาเซียน

1.2.4 สถาบันอุดมศึกษา ต้องค้นหาเอกลักษณ์และจุดแข็งของสถาบัน เพื่อกำหนดประเด็นและพัฒนาศักยภาพของสถาบัน ทั้งนี้อาจร่วมมือกับสถาบันหรือประเทศใกล้เคียงที่มีศักยภาพและความต้องการคล้ายกัน เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม และเน้นเอกลักษณ์ของสถาบันและกลุ่มให้โดดเด่น

1.2.5 สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาแผนงานการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากร อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่คัดเลือกมหาวิทยาลัยที่จะแลกเปลี่ยน การเตรียมตัว การเรียน การฝึกปฏิบัติงาน การฝังตัว และการใช้ประโยชน์เมื่อสิ้นสุดการแลกเปลี่ยน รวมทั้งการใช้เครือข่ายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.2.6 สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล โดยศึกษาวิจัยถึงปัญหา ตลอดจนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศที่ประสบผลสำเร็จ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษา ของนิสิต นักศึกษา และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษาและก่อนจบการศึกษา

1.2.7 สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดประเด็นการวิจัยที่ตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน ตลอดจนเผยแพร่งานวิจัยที่ เป็นประโยชน์กับการเตรียมความพร้อมของสังคมไทยสู่ประชาคมอาเซียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย

1.2.8 สถาบันอุดมศึกษา ควรใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยที่มีอยู่ทั้งในประเทศ ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจาเพื่อจัดทำวิจัยร่วมกันรวมทั้งต่อยอดความรู้ จากงานวิจัย โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซียซึ่งได้ร่วมจัดทำกรวิจัยกับสถาบันชั้นนำระดับโลก

1.2.9 สถาบันอุดมศึกษาควรสำรวจความสนใจและความต้องการในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนของชุมชนและสถาบันรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อสืบค้น รวบรวม และเผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศผ่านช่องทางต่างๆของสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

1.2.10 สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนโดยค้นหาและคัดเลือกข้อมูลทางวิชาการด้านอาเซียนจากหน่วยงานที่จัดทำอยู่แล้วเช่น AUN , SEAMEO RIHED สำนักงานเลขาธิการอาเซียน หรือกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้นเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศเข้ากับระบบสื่อสังคมออนไลน์ ที่สะดวกแก่การเข้าถึง เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย ตลอดจนเพื่อบริการสังคม

1.2.11 สถาบันอุดมศึกษาควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและในอาเซียน เพื่อเชื่อมโยง เผยแพร่และแลกเปลี่ยนความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อสานสัมพันธ์อันดีในหมู่ประชาคมอาเซียน

1.2.12 สถาบันอุดมศึกษา ควรให้ความสำคัญและสร้างความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียนผ่านมิติทางวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น นิทรรศการ การแสดง ค่ายเยาวชน กิจกรรมสัญจร เป็นต้น เพื่อให้นิสิต นักศึกษา บุคลากรในสถาบัน ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้เกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนจัดทำชุดความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารของสถาบันอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในภาพรวม โดยศึกษาในบริบทของทั้งสี่พันธกิจหลักของ สถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นควรมีการศึกษาแบบเจาะลึกของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เช่น การผลิตบัณฑิต การวิจัย หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2.2 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษายุทธศาสตร์การบริหาร รม
สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในประเทศไทยเท่านั้น
ดังนั้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียม
ความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศต่างๆที่เป็นประเทศสมาชิกของอาเซียน ทั้งนี้
เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียนของประเทศสมาชิกอื่นๆ

2.3 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษายุทธศาสตร์การบริหาร
สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาไทยในภาพรวมดังนั้นควรมีการแยกประเภทของ สถาบันอุดมศึกษา เช่น
สถาบันอุดมศึกษา เอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากบริบทของแต่ละสถาบัน น
แตกต่างกัน

2.4 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษายุทธศาสตร์การบริหาร
สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในมุมมองของผู้บริหาร
สถาบันอุดมศึกษาดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตทั้งในประเทศและ
ในอาเซียนว่าความต้องการบัณฑิตควรมีสมรรถนะและคุณลักษณะแบบใด หรือตัวชี้วัดที่บ่งถึง
ความต้องการบัณฑิตในด้านใดบ้าง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนิษฐา นาวารัตน์. 2549. **การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลาง การศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2549. **มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2551ก. **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2551ข. **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551-2554)**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/~bpp/developplan/download/higher_edu_plan/PlanHEdu10_2551-2554.pdf [20 ธันวาคม 2552]
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2551ค. **สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/pr_web/known_ohed/university_1.xls [9 ตุลาคม 2553]
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2553ก. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/qa23072553/IQA%20Manual%202010%20%28July%202010%29.pdf [9 ตุลาคม 2553]
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2553ข. **ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558**. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลิ๊อค.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2553ค. **นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2552**. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลิ๊อค
- คำเพชร ฐวีปัญญา. 2550. **การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาบ้านอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาลัยระดับโลก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จรัส สุวรรณเวลา. 2550. **ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่น ๆ. 2540. **บนเส้นทางอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา บุญบังการ และ ณีฐุพันธ์ เขจรันนันทน์. 2545. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- เจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กรม. 2551. **กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.aseansec.org/AC-Thai.pdf> [20 ธันวาคม 2553]
- เดลินิวส์. 2553. **ซีบีทีไอไทยอ่อนภาษาต้องเร่งปรับปรุง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=content&categoryId=42&contentID=87742> [10 มกราคม 2554]
- เดลินิวส์. 2554. **ม.บูรพาพร้อมรับอาเซียน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=content&categoryId=651&contentID=113187> [10 มกราคม]
- ต่อตระกูล อุบลวัตร. 2550. **การนำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์. 2546. **รูปแบบการดำเนินงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งประเทศไทย. 2554. **แนะนำ ทอมก**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.caup.net/html/about_caup.html [16 มกราคม 2554]
- ธงชัย สันติวงษ์. 2537. **การวางแผนเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2538. **กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ : การศึกษานโยบายและกลยุทธ์การบริหารขององค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- ฉัตรรัตน์ จันทน์ปลั่ง . 2550 .**การศึกษาวิวัฒนาการภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา (พุทธศักราช 2459-2549)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ จิตสุทธิภากร. 2547. **การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทนา คชเสนี. 2552. ASEAN University Network. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการและประชุมเชิงปฏิบัติการ ปฏิญญาการศึกษา: รากฐานประชาคมอาเซียน**. 22 ธันวาคม ณ โรงแรมเอสดี อเวนิว กรุงเทพมหานคร.
- บุญเลิศ เย็นคงคา และคนอื่นๆ. 2549. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: BK การพิมพ์.
- ประภัสสร เทพชาตรี. 2555. **ประชาคมอาเซียน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548. 2548. **ราชกิจจานุเบกษา 122 (18 มกราคม): 17-45.**
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. 2547. **ราชกิจจานุเบกษา 121 (14 มิถุนายน): 1-24.**
- พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒน์. 2545. **กลยุทธ์การพัฒนาวุฒนธรรมวิจัยของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคนอื่นๆ. 2549. **กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเครือข่ายการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พินิติ รตะนานุกูล. 2553. **ประชาคมอาเซียนกับอนาคตการศึกษาไทย**. ใน **การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- พิบูล ทีปะपाल. 2551. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- ไพฑูรย์ สิ้นลาร์ตัน. 2520. **ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลาร์ตัน. 2548. **หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูถิ ลังกา . 2550. **การเสนอรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคุษฎศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. 2545. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจั้ดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- มพล.ผุดศุณย์ประชาคมอาเซียนฯ (13 ตุลาคม 2553). **มติชน**: 22
- มทร.พระนคร ยี้ด TQF เข้าสู่ประชาคมอาเซียน. (16 สิงหาคม 2553). **มติชน**: 22.
- มรภ.เพชรบุรีร่วมมหาวิทยาลัยเวียดนาม แลก น.ศ.วัฒนธรรม-ตั้งเป้าขึ้นผู้นำกลุ่มแม่น้ำโขง. (2 สิงหาคม 2553) **ข่าวสด**: 38
- มรส.รับประชาคมศก.อาเซียน ร่างแผนพัฒนา15ปี-ส่งอาจารย์ฝึกภาษา. (7 ตุลาคม 2553). **ข่าวสด** : 28
- มหา'ลัยเพื่อนบ้านผุดหลักสูตรป.ตรีร่วม อาเซียนศึกษา-หนุนรับนโยบายเอดูเคชันฮับ. (22 มีนาคม 2553). **ข่าวสด** : 30
- ยุพิน ถี้อนศรี. 2555. การรับรู้และการเตรียมความพร้อมของบุคลากร นักศึกษา ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ 7** (กรกฎาคม-ธันวาคม): 25-39.
- รัฐจั้กเพื่อนบ้าน ปูทางสู่ประชาคมอาเซียน . (17 กันยายน 2553). **เดลินิวส์**: 27
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2549. **การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน . 2553. **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่นๆ . 2550. **การวางแผนกลยุทธ์ : ศิลปะการกำหนดแผนองค์การสู่ความเป็นเลิศ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิต.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544. **การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิจารณ์ พานิช. 2555. **สคส.- สคศ. ส่งความสุข สู่คุณภาพการศึกษา 2556**. กรุงเทพมหานคร: ซีโน พับลิชชิ่ง (ประเทศไทย).
- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518. **หลักการอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2551. บทบาทของสภามหาวิทยาลัยต่อการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. ใน **เอกสารประกอบการประชุมวิชาการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประจำปี 2551**. 8 ธันวาคม ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2553. ปฏิรูปสภามหาวิทยาลัย ปฏิรูปอุดมศึกษา. ใน **เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี 2553 อุดมศึกษาสร้างประเทศไทยน่าอยู่**. 14 ธันวาคม ณ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร.
- วิจารณ์ พานิช. 2550. **การบริหารงานวิจัย : แนวคิดจากประสบการณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- วิทยาลัยพาณิชย ม.บูรพาร่วมมือลาว เน้นศึกษา-ลงทุนรับเข้าประชาคมศก.อาเซียน. (10 กันยายน 2553). **ข่าวสด**: 28.
- วิทวัส ศรีวิหค. 2553. ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนใน ค.ศ.2015. ใน **การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์การพิมพ์.
- วลัยพร แสงนภาพวร. 2552. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน. **วารสารการศึกษาไทย 6** (ตุลาคม): 12-15.
- ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ. 2550. **การพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. 2546. **การจัดการเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- ศศิธร ชิดนายี่ และอมรรัตน์ วัฒนาร. 2555. ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมั่นใจได้อย่างไร. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 14** (มกราคม-เมษายน): 165-180.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. 2549. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549. **ราชกิจจานุเบกษา 128** (24 เมษายน) : 44-46.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2552. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. **ราชกิจจานุเบกษา 126** (31 สิงหาคม): 17-19.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2553. การประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?News ID=20917&Key=news2> [20 ธันวาคม 2553]
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2554. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551. **ราชกิจจานุเบกษา** 123 (10 ตุลาคม) : 5-7
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. 2549. การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- สุบิน ยุระวัช และคนอื่นๆ. 2554. ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. **วารสารวิชาการ APHEIT Journal** 17 (ธันวาคม): 1-15.
- สุนทร พิศสุวรรณ. 2555. **อาเซียน รู้ไว้ ได้เปรียบแน่**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- สุภาคีพรรณ ตั้งตรงไพโรจน์. 2553. อาเซียนบนเส้นทางสู่การเป็นประชาคมในปี 2015: ที่เป็นอยู่และสิ่งที่ท้าทาย. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2553 เรื่อง ไทยอาเซียน เอเชีย: บนก้าวอย่างสู่ความสัมพันธ์ภาคประชาชน**. 1 ธันวาคม 2553 ณ อาคารประชาธิปไตย - จำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. 2546. **การบริหารเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมิตรา วิริยะ. 2554. **การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาระบบสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ แยมมุ่น. 2553. การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่กำหนดตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาและบทบาทของนักวิชาชีพไทยในต่างประเทศที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอุดมศึกษา. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนา ก้าวต่อไปของความร่วมมือ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและนักวิชาชีพไทยในต่างประเทศ**. 7 ก.ค. ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2550. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2552ก. **การศึกษา: รากฐานประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.

- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2552ข. **ปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/ASEAN/meeting-seminar/dec15thasean-summit-thai.pdf> [20 ธันวาคม 2552]
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2552ค. **การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2553ก. **การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2553ข. **ประเทศไทยและองค์การซีมีโอ: มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการศึกษาในภูมิภาค**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานนิตินิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553. **จุฬาฯกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2558**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.cuar.chula.ac.th/data/downloadfile/jamjuree%2021.pdf> [10 มกราคม 2554]
- เสนาะ ตีเขาวี. 2550. **การบริหารกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. 2551. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ. อาเซียน, กรม. 2550. **ประชาคมอาเซียน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mfa.go.th/asean/ASEAN%20Main.pdf> [20 ธันวาคม 2553]
- อาเซียน, กรม. 2552. **แนะนำให้อู้จักอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการต่างประเทศ. (แผ่นพับ).
- เอแบคเปิด M.A.IR ผลิตคนรับประชาคมอาเซียน. (21 ตุลาคม 2553). **ประชาชาติธุรกิจ**: 31.
- อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม. 2555. **การเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาพยาบาลสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558**. **วารสารพยาบาลสาร** 39 (มกราคม- มีนาคม) : 1-9
- ภาษาอังกฤษ**
- ASEAN University Network. 2010. **Member university**. [Online]. Available from: http://www.aunsec.org/site/main/web/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=2&lang=en [2010, Dec 31]

- Bateman, T.S. & Snell S.A. 2007. **Management : leading & collaborating in a competitive world** . 7thed. Boston : McGraw-Hill Irwin.
- Certo, S.C. & Peter, J. P. 1990. **Strategic management: a focus on process**. New York : McGraw-Hill.
- David, F. R. 2007. **Strategic management: concepts and cases**. 11thed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Dessler,G. & Miler, A. 1993. **Strategic management**. Singapore: McGraw-Hill.
- Johnson G. & Scholes K. 1997. **Exploring corporate strategy**. 4thed. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.
- Kotler, P. & Murphy, E. 1981. Strategic planning for higher education. **Journal of Higher Education** 52: 470-489.
- Lenn, M.P.2004. **Strengthening World Bank support for quality assurance and accreditation in higher education in East Asia**. Washington, D.C.: World Bank.
- Marginson, S. 2004. National and global competition in higher education. **The Australian Educational Researcher** 31 : 1- 28.
- Pearce, J. A. & Robinson, R .B. 2007. **Strategic management: formulation, implementation, and control**.10thed. Boston : McGraw-Hill.
- Pitts, R. A. & Lei, D. 2006. **Strategic management : building and sustaining competitive**. 4thed. Australia : Thomson/South-Western.
- Quacquarelli Symonds. 2012. **Asian University Rankings 2012**. [Online]. Available from: <http://www.topuniversities.com/university-rankings/asian-university-rankings/2012> [2012, Dec 29]
- Sanderson, G. 2002. International education developments in Singapore. **International Education Journal**. 3: 85-103.
- Schermerhorn, J. R. 2005. **Management**. 8thed. New York : John Wiley & Sons.
- Wheelen, T. L. &, Hunger, J. D. 2010. **Strategic management and business policy: achieving sustainability**. 12thed. Boston: Pearson.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 148 แห่ง (ข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2554) ได้แก่

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำนวน 14 แห่ง ประกอบด้วย

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. มหาวิทยาลัยมหิดลมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
7. มหาวิทยาลัยทักษิณ
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
10. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
11. มหาวิทยาลัยบูรพา
12. มหาวิทยาลัยพะเยา
13. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
14. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. มหาวิทยาลัยนครพนม
5. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
6. มหาวิทยาลัยนเรศวร
7. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

8. มหาวิทยาลัยแม่โจ้
9. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. มหาวิทยาลัยศิลปากร
11. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
12. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
13. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
14. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
15. สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
16. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 40 แห่ง ประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
11. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
12. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
13. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
14. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
17. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
18. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

19. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
20. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
21. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
22. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
23. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
24. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
25. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
26. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
27. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
28. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
29. มหาวิทยาลัยราชภัฏภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
30. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
31. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
32. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
33. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
34. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
35. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
36. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
37. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
38. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
39. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
40. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 40 แห่ง ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
4. มหาวิทยาลัยเกริก
5. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
6. มหาวิทยาลัยคริสเตียน
7. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
8. มหาวิทยาลัยชินวัตร
9. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
10. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
11. มหาวิทยาลัยธนบุรี
12. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
13. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
14. มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
15. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
16. มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชียแปซิฟิก
17. มหาวิทยาลัย ปทุมธานี
18. มหาวิทยาลัยพายัพ
19. มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
20. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
21. มหาวิทยาลัยภาคกลาง
22. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
23. มหาวิทยาลัยเนชั่น

24. มหาวิทยาลัยรังสิต
25. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
26. มหาวิทยาลัยราชธานี
27. มหาวิทยาลัยเวทชีวลิตกุล
28. มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์(ประเทศไทย)
29. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
30. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
31. มหาวิทยาลัยสยาม
32. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
33. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
34. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
35. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
36. มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
37. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
38. มหาวิทยาลัยอีสาน
39. มหาวิทยาลัยเอเชียน
40. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

วิทยาลัยเอกชน จำนวน 21 แห่ง ประกอบด้วย

1. วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
2. วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
3. วิทยาลัยเชียงใหม่
4. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
5. วิทยาลัยเซนต์อีฐ์บางกอก
6. วิทยาลัยดุสิตธานี
7. วิทยาลัยตาปี
8. วิทยาลัยทองสุข
9. วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
10. วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

11. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
12. วิทยาลัยนครราชสีมา
13. วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา
14. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
15. วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต
16. วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ
17. วิทยาลัยราชพฤกษ์
18. วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง
19. วิทยาลัยสันตพล
20. วิทยาลัยแสงธรรม
21. วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

สถาบันเอกชน จำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย

1. สถาบันกันตนา
2. สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
3. สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
4. สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์
5. สถาบันเทคโนโลยีแห่งอยุธยา
6. สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬารัตน์
7. สถาบันรัชภาควัย
8. สถาบันอาศรมศิลป์

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อ เตรียมความ
พร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
สถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี และ ผู้ช่วยอธิการบดี

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบ
แบบสอบถามและสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิ ชาการเพื่อให้เกิด
เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการอุดมศึกษาของประเทศไทย ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ

นิสิตปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร. 084- 1541419

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

อธิการบดี

รองอธิการบดี ฝ่าย.....

ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่าย.....

4. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี

5. ชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงาน.....

**ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย
เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คำชี้แจง**

2.1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน โดยมีเกณฑ์การ
พิจารณาดังนี้

0	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด

2.2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่พึงประสงค์ โดยมีเกณฑ์การ
พิจารณาดังนี้

0	หมายถึง	ไม่พึงประสงค์
1	หมายถึง	พึงประสงค์น้อยที่สุด
2	หมายถึง	พึงประสงค์น้อย
3	หมายถึง	พึงประสงค์ปานกลาง
4	หมายถึง	พึงประสงค์มาก
5	หมายถึง	พึงประสงค์มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อม
สู่การเป็นประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการบริหารงานเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีความเป็นเลิศในเอเชีย
2. ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์นี้พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถามซึ่งเก็บข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 148 แห่ง โดยในแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี ข้อคำถามทั้งหมด 19 ข้อ
3. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี หรือ ผู้ช่วยอธิการบดีจากสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ได้รับการจัดอันดับใน 200 อันดับแรกของ QS Asian University Rankings 2012 สถาบันละ 1 คน
4. ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ จะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์ และหน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์ จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาให้ข้อมูลตามสภาพจริง ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้ จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการอุดมศึกษาของประเทศไทย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เบอร์ติดต่อ 084-154 1419

ผู้ให้สัมภาษณ์.....
 ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ด้านที่ 1 การผลิตบัณฑิต

การผลิตบัณฑิต หมายถึง การดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษา คณาจารย์ การจัดการเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การบริการ การศึกษา การวัดผลการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

1. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา นิสิต นักศึกษาให้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ในระดับสากล

2. สถาบันของท่านผลิตและพัฒนาคณาจารย์ด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

3. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดการเรียนการสอนให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

4. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน โดยมีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบัน

5. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบัน
อุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบัน

.....
.....

6. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไร ในการร่วมมือกับหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ เช่น
SEAMEO RIHED, AUN เพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา

.....
.....

7. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการบริหารจัดการด้านการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความ
พร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

- จุดแข็ง จุดอ่อน
- โอกาส อุปสรรค
- ปัญหา ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ด้านที่ 2 การวิจัย

การวิจัย หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับแผนงานวิจัย ผลงานวิจัย เครือข่ายความร่วมมือใน
การวิจัย และการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวิจัย

8. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการผลิตงานวิจัยด้านการสอนภาษาของประเทศสมาชิก
อาเซียนในประเทศไทย

.....
.....

9. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการผลิตงานวิจัยด้านอาเซียนศึกษา

.....
.....

10. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

.....

.....

11. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าบริการด้านการศึกษา

.....

.....

12. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการบริหารจัดการด้านการวิจัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

- จุดแข็ง จุดอ่อน
- โอกาส อุปสรรค
- ปัญหา ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ด้านที่ 3 การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม หมายถึง การดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน การให้คำปรึกษา การให้การอบรม การจัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ การทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามหรือเพื่อชี้แนะสังคม และการจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องสำหรับประชาชน

13. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป

.....

.....

14. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ

.....

.....

15. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆของสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนแก่ประชาชนและหน่วยงานทั่วไป

.....

16. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการกับสถาบันของท่าน

.....

17. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไร ในการบริหารจัดการด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

- จุดแข็ง จุดอ่อน
- โอกาส อุปสรรค
- ปัญหา ข้อเสนอแนะ

.....

ด้านที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู สืบสานพัฒนา และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม การเสริมสร้างความรู้ และการปรับใช้ศิลปวัฒนธรรมต่างประเทศ

18. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม

.....

19. สถาบันของท่านมีแนวทางอย่างไร ในการบริหารจัดการด้านการทำนุบำรุงศิลปะและ
วัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

- จุดแข็ง จุดอ่อน
- โอกาส อุปสรรค
- ปัญหา ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ

แบบประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์
(ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง :

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. แบบประเมิน ฯ ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน มีจำนวน 4
ยุทธศาสตร์หลัก 9 ยุทธศาสตร์รอง และ 26 วิธีดำเนินการ
3. ในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษา
ไทยเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นอย่างดี
4. ขอความกรุณาจากท่านโปรดประเมินฯ ร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคม
อาเซียนตามความคิดเห็นของท่าน และขอความอนุเคราะห์จากท่านในการจัดส่งคืนผู้วิจัย **ภายในวันที่ 2 เมษายน 2556**

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์
(ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อส่งเสริมประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง: ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อส่งเสริมประชาคมอาเซียน และโปรด
ประเมินในแต่ละหัวข้อโดยทำ ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีค่าการให้คะแนน ดังนี้
1 หมายถึง น้อยที่สุด 2 หมายถึง น้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก 5 หมายถึง มากที่สุด

ตอนที่ 1: ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์หลัก กับ SWOT Analysis

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์หลัก	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบนิเวศสังคม (แก้ไข).....																				
2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา (แก้ไข).....																				
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน (แก้ไข).....																				
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียน เพื่อให้บริการประชาชน (แก้ไข).....																				

ตอนที่ 2: ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ กับ SWOT Analysis

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนามัณฑลสู่สากล																				
ยุทธศาสตร์ 1: พัฒนากิจกรรมใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาให้สามารถสื่อสารได้ในระดับสากล (แก้ไข).....																				
1) จัดทำซอฟต์แวร์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้นิสิต นักศึกษาสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตัวเองได้ทุกที่ทุกเวลา (แก้ไข).....																				
2) พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เน้นให้ใช้ทักษะการสื่อสาร (แก้ไข).....																				
3) กำหนดให้มีการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษก่อนจบการศึกษา (แก้ไข).....																				
4) จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 2 : พัฒนาการองค์ความรู้ด้านอาเซียน (แก้ไข).....																				
1) จัดให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา (แก้ไข).....																				
2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวิชาการเพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน (แก้ไข).....																				
3) จัดกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม (แก้ไข).....																				
4) พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียน (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				
2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา																				
ยุทธศาสตร์ 3 : พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นสากล (แก้ไข).....																				
1) พัฒนาหลักสูตรนานาชาติในสาขาที่สถาบันเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการ ของนิสิต นักศึกษาต่างชาติ (แก้ไข).....																				

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ	ความถูกต้องและความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2) พัฒนาระบบถ่ายโอนหน่วยกิตให้เป็นมาตรฐานสากล (แก้ไข).....																				
3) ปรับเปลี่ยนเวลาในการเปิด-ปิดภาคการศึกษาให้เป็นสากล (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				
ยุทธศาสตร์ 4 : พัฒนาคณาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล (แก้ไข).....																				
1) จัดสรรงบประมาณเพื่อให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ (แก้ไข).....																				
2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนคณาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ (แก้ไข).....																				
3) จัดสรรงบประมาณเพื่อให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน																				
ยุทธศาสตร์ 5: จัดระบบอำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษาต่างชาติ (แก้ไข).....																				
1) จัดให้มีหอพักนานาชาติเพื่อรองรับนิสิต นักศึกษาต่างชาติ แก้ไข).....																				
2) จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารให้เป็นสองภาษา แก้ไข).....																				
3) จัดให้มีศูนย์บริการonestopserviceเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิต นักศึกษาต่างชาติ แก้ไข).....																				
ยุทธศาสตร์ 6: ส่งเสริมให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (แก้ไข).....																				
1) จัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน (แก้ไข).....																				
2) สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของการผลิตงานวิจัยด้านอาเซียน (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ	ความถูกต้องและความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียน เพื่อการบริการประชาชน																				
ยุทธศาสตร์ 7: ส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยด้านอาเซียน (แก้ไข).....																				
1) ระดมความเห็นจากเครือข่ายเพื่อจัดทำวิจัยในสาขาที่สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน (แก้ไข).....																				
2) จัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างเผยแพร่งานวิจัยด้านอาเซียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				
ยุทธศาสตร์ 8: พัฒนาระบบสารสนเทศด้านอาเซียนที่สะดวกแก่การเข้าถึงข้อมูล (แก้ไข).....																				
1) จัดทำข้อมูลด้านอาเซียนเผยแพร่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชน สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา. (แก้ไข).....																				
2) จัดสรรงบประมาณในการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนอย่างต่อเนื่อง (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				
ยุทธศาสตร์ 9: สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารด้านอาเซียน (แก้ไข).....																				
1) ประชาสัมพันธ์เรื่องความร่วมมือเป็นประชาคมอาเซียนผ่านทางสื่อต่างๆของสถาบันอย่างต่อเนื่อง (แก้ไข).....																				

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์รองและวิธีดำเนินการ	ความถูกต้องและความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2) เผยแพร่ข่าวสารเตรียมการใช้ประโยชน์และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามชาติ (แก้ไข).....																				
3) เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน (แก้ไข).....																				
(เพิ่มเติม).....																				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ด้านผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

1. ศ. นพ. ภิรมย์ กมลรัตนกุล อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านบริหารการศึกษา

2. ผศ. ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านวิจัยทางการศึกษา

3. รศ. ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติ การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านอาเซียน

4. ศ. ดร.ศุภชัย ยาวะประภาษ อดีตผู้อำนวยการศูนย์ภูมิภาคของซีมีโอ ด้านการอุดมศึกษาและการพัฒนา
5. รศ. ดร.นันทนา คชเสนี ผู้อำนวยการบริหารสำนักงานเลขาธิการ เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN)
6. ผศ. ดร.ธีระ นุชเปี่ยม ที่ปรึกษาศูนย์แม่โขงศึกษา สถาบันเอเชีย ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านการต่างประเทศ

7. คุณพรทิพย์ กาญจนนียต ผู้อำนวยการบริหารมูลนิธิการศึกษา ไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์

1. รศ. ดร. ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล	อธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. รศ. โรม จิรานุกรม	รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และนักศึกษา
เก่าสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ผศ. ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภักดิ์	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผศ. ดร. วิโรจน์ เรืองประเทืองสุข	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ผศ. ดร. เด่นพงษ์ สุดภักดี	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและเทคโนโลยี
สารสนเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. ผศ. สุรภิจ นาทีสุวรรณ	รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยมหิดล
7. ผศ. ดร. อนรรฆม ชันณะชวนะ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนานาชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ (ร่าง 1)

ด้านอุดมศึกษา

1. ผศ. ดร.วันดี สุทธิรังษี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ดร.อรสา ภาวิมล	ผู้อำนวยการสำนักประสานและส่งเสริมกิจการ
อุดมศึกษา สกอ.
3. คุณสุรียา เสถียรกิจอำไพ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนา
ศักยภาพนักศึกษา สกอ.

ด้านบริหารการศึกษา

4. ผศ. ดร.พิชัย ไชยสงคราม	อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
5. ผศ. ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
6. ดร.สมุท ขำนาถ	หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำ
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านนโยบายการศึกษา

7. ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
8. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
9. ดร.ปรัชววรรณ วนานันท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน

10. ดร.สมเกียรติ ชิดไธสง	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3 |
|--------------------------|--|

ด้านการต่างประเทศ

11. ดร.วัลลีย์ ทัพพกุล

อาจารย์ประจำสถาบันภาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12. ดร.นพวรรณ นิมรชยลาภ

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต

สู่ประชาคมอาเซียนและสากล

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้านอุดมศึกษา

1. ดร.สุนีย์ จุไรสินธุ์
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารนโยบายเปิดเสรี
การศึกษา สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษา
ต่างประเทศ สกอ.
2. คุณอาณัติ พงศ์สุวรรณ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการ
อุดมศึกษา สกอ.
3. ผศ. ดร.ชื่นชนก โควินท์
รองคณบดีฝ่ายวิรัชกิจ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านบริหารการศึกษา

4. รศ. ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
ผู้อำนวยการหลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
5. ผศ. ดร.พิชัย ไชยสงคราม
อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
6. ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู
อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน

7. ดร.สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. ดร.พิเชฐ โพธิ์ภักดี
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (ช่วยราชการ
สพฐ. ฝ่ายเลขานุงานอาเซียน)
9. ดร.วัชรพงษ์ แพร่หลาย
รองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีอ่างทอง

ด้านการต่างประเทศ

10. ดร.วัลลีย์ ทวีพิกุล

อาจารย์ประจำสถาบันภาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11. คุณพรทิพย์ กาญจนนียต

ผู้อำนวยการบริหารมูลนิธิการศึกษา

ไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์)

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 55

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 เมษายน 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ
เป็นประชาคมอาเซียน” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัย ด้วยแบบสอบถาม กับผู้บริหาร
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำ เนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ
เป็นประชาคมอาเซียน” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์กับอธิการบดี
หรือรองอธิการบดี ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

13 มีนาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินร่างยุทธศาสตร์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินร่างยุทธศาสตร์

ด้วย นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำ เนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ
เป็นประชาคมอาเซียน” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุขเมตติกุล และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินร่างยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ นิสิต
ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไปและขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 มีนาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน

ด้วย นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างกรดำเนินการ งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ยุทธศาสตร์ การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุขเมตติกุล และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 9 เมษายน 2556 เวลา 13.00น. ณ ห้อง 407 ชั้น 4 อาคารประชุมสุข อชาวรอำรุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินชนก โควินท์)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุนทรี วรรณไพเราะ เกิดวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2519 ที่จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ปริญญา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (หลักสูตรนานาชาติ / สหสาขาวิชา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อปีการศึกษา 2549 และเข้ารับการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551